

PISMO NIEZALEŻNE WYDAWANE PRZEZ GRAŻYNĘ I ZBIGNIEWA FARMUSÓW

ECHO - TYGODNIK POLSKI

NO. 30 • 12 - 18 MAJA 88 • TORONTO • PUBLISHED WEEKLY • CENA: \$ 1.25

W STOCZNI - KONIEC

We wtorek 10 maja z Polski nadeszła wiadomość, że robotnicy strajkujący w Stoczni Gdańskiej postanowili zakończyć swą akcję. Według tych doniesień stoczniovcy postanowili zakończyć strajk o godzinie 20. Rzecznik strajkujących stoczniovców Adam Michnik odczytał oświadczenie strajkujących, w którym stwierdzają oni, że opuszczają stocznnię nie w poczuciu triumfu, ale z podniesionymi głowami. Według niektórych źródeł biskup Gdanska Gosłowski zwrócił się do władz o usunięcie kordonu milicyjnego wokół stoczni, zapowiadając wyjście z niej robotników. Na decyzję o przerwaniu strajku istotny wpływ miała informacja o zaciśnięciu wokół stoczni kordonu milicji uniemożliwiającego dostawę żywności dla strajkujących oraz o pobiciu przez milicjantów dwójki dzieci starających się przedostać z placu do strajkujących stoczniovców. Decyzja o przerwaniu strajku została podjęta po południu we wtorek pod-

czas zebrania strajkujących. Wczoraj wszyscy strajkujący opuścili razem szeroką ławą stocznnię. W pierwszym szeregu kroczył Wałęsa mający po swej lewej stronie T. Mazowieckiego, a po prawej księdza prałata H. Jankowskiego, proboszcza parafii przy kościele świętej Brygidy. Na czele pochodu maszerowali także członkowie komitetu strajkowego. Na powitanie strajkujących wyszły tysiące gdańszczan. Doszło do emocjonalnych scen. Wkrótce utworzył się spontaniczny wielotysięczny pochód. Jego uczestnicy skandowali "Nie ma wolności bez solidarności". Liczne oddziały milicji obserwowały pochód, ale nie interweniowały. Strajkujący udali się prosto do kościoła, gdzie wraz z tłumami zwolenników i wiernych modlili się o przyszłe zwycięstwo i śpiewali patriotyczne pieśni.

Strajk w Stoczni Gdańskiej wszedł w kulminacyjną fazę, gdy niespodziewanie dyrekcja stoczni zgodziła się w sobotę 7 ma-

ja na rozmowy z komitetem strajkowym stoczni. Wcześniej stocznnię opuściło około tysiąca robotników. Swoją rolę odegrał brutalny atak oddziałów ZOMO na strajkujących w Hucie im. Lenina.

Około 9 rano w sobotę, 7 maja, przedstawiciele dyrekcji na terenie stoczni próbowali wprowadzić na jej teren swoich ludzi. Ale strajkowa służba patrolowa uniemożliwiła im to. Na miejscu zajścia znaleźli się Lech Wałęsa i Alojzy Szablewski. Wałęsa zarzucił dyrektorowi stoczni, że chciał on wpuścić na teren stoczni bojówkarzy, których nazwał dywersantami. Podkreślił on, że robotnicy sami potrafią zarządzać stocznją, skoro dyrekcja zarządziła lockout. Wałęsa powiedział też przedstawicielowi dyrekcji, że połowa pomieszczeń zajmowanych przez OPZZ powinna należeć do Solidarności.

Przedstawiciele komitetu strajkowego Alojzy Szablewski i Jan Górczak dwukrotnie spotkali się poza terenem stoczni z bis-

kupem gdańskim Tadeuszem Gosłowskim, w piątek wieczorem i ponownie w sobotę 7 maja, rano. W obu spotkaniach uczestniczył Tadeusz Mazowiecki, mediator z ramienia Episkopatu. Podczas spotkania z biskupem Gosłowskim przedstawiciele strajkujących rozmawiali m.in. na temat udziału w mszy świętej i dostaw żywności. Strajkujący chcieli uzyskać gwarancje bezpieczeństwa od władz, które przekazano by im za pośrednictwem Kościoła. Rozmowy pomiędzy biskupem Gosłowskim a przedstawicielami komitetu strajkowego zostały zaaranżowane w rozmowie biskupa Gosłowskiego z szefem SB w województwie gdańskim generałem Jerzym Andrzejewskim. Biskup Gosłowski wyraził nadzieję, że strajk uda się rozwiązać przy użyciu pokojowych środków. Zwrócił też uwagę na oświadczenie Lecha Wałęsy, odczytane w sobotę poza stocznją, które stwierdza, że strajkujący stoczniovcy czują się osamotnieni, choć nie

Dokonczenie na str 9

Twarze opozycji: TADEUSZ MAZOWIECKI, były redaktor naczelny tygodnika "Solidarność", uczestnik negocjacji z ramienia Kościoła. Copyright Independent Polish Agency

PROTESTY W WOŁGOGRAZIE

Mieszkańcy Wołgogradu (dawniej Stalingrad) przeprowadzili szereg akcji demonstracyjnych oraz wystosowali do naczelnych władz wiele petycji, domagając się zwrócenia bacznej uwagi przez partię na problem zanieczyszczenia środowiska naturalnego. Dziennik 'Prawda' podał, że trujące wyziewy fabryk Wołgogradu stanowią poważne zagrożenie dla życia i zdrowia nowo narodzonych niemowląt. Według gazety, blisko 7% noworodków w rejonie Wołgogradu cierpi na wewnętrzne dolegliwości, niezżyty jelit, infekcje oczu i uszu oraz różne zakażenia skóry, będące bezpośrednim wynikiem ogromnego stężenia fenolu, kwasów chloropochodnych, formaldehydów oraz innych związków chemicznych, znajdujących się w powietrzu.

PARTIA OPOZYCYJNA W ZSSR

Ponad 100 sowieckich dysydentów z całego Związku Sowieckiego założyło 8 maja w Moskwie partię opozycyjną o nazwie "Związek Demokratyczny". Partia ta wezwała do utworzenia w ZSSR ustroju, w którym rząd byłby oparty na systemie wielopartyjnym i gdzie istniałaby legalnie prasa opozycyjna, niezależne związki zawodowe, oraz który oparty byłby na zasadach politycznego, ekonomicznego i ideologicznego pluralizmu. Według pierwszych doniesień "Związek Demokratyczny" został utworzony przez młodych dysydentów, nieznanymi na Zachodzie w tym stopniu jak ich starsi koledzy. Niektórzy z nich określili siebie jako "dzieci Praskiej Wiosny". Członek partii Aleksander Rukaszow powiedział, że ciąg dalszy na str 8.

PREZYDENT MITTERAND WYGRAŁ WYBORY

Prezydent Francji Francois Mitterand wygrał wybory prezydenckie uzyskując 54,3% głosów. Stał się on w ten sposób pierwszym prezydentem wybranym na drugą kadencję w 30-letniej historii V Republiki. Po raz pierwszy F. Mitterand zasiadł na stanowisku prezydenta w 1981 roku, gdy wygrał wybory z V. Giscard d'Estaing, uzyskując 51,8%. Wydawało się, że po przegraniu przez Partię Socjalistyczną wyborów do Zgromadzenia Narodowego w marcu 1986 roku losy Mitteranda są przesądzone. Jednakże 71-letni Mitterand i Par-

tya Socjalistyczna odzyskały równowagę, co w efekcie przyniosło im zwycięstwo. Na Mitteranda głosowali prawie wszyscy wyborcy, którzy w pierwszej turze wyborów oddali swe głosy na kandydatów lewicowych. Na Mitteranda głosowało także wielu umiarkowanych prawicowców, którzy normalnie głosowaliby na konkurenta Mitteranda Chiraca, ale którzy bojąc się wpływow, w przypadku wybrania Chiraca, skrajnie prawicowego Le Pena, zdecydowali się oddać swój głos na socjalistę Mitteranda.

ŚWIAT

• **Izrael ukarał amerykańskich korespondentów** Izraelski rząd odebrał akredytację dwóm amerykańskim korespondentom za przekazanie informacji o odpowiedzialności Izraela za zamach na szefa militarnego skrzydła OWP, K al-Wazira, bez uprzedniego oddania ich do oceny wojskowej cenzury Szef rządowego biura prasowego w Izraelu Y Ettinger wyjaśnił, że dwaj ukarani dziennikarze Glenn Frankel z "The Washington Post" i M. Fletcher ze stacji NBC, mogą nadal pracować w Izraelu, lecz nie będą mieli dostępu do rządowych informacji, ani też nie mogą skorzystać z usług rządowego biura prasowego Biuro to nie tylko przekazuje wiadomości o wydarzeniach w Izraelu, lecz także aranżuje podróże i wywiady oraz pomaga w uzyskaniu wiz dla zagranicznych korespondentów pracujących w Izraelu Zgodnie z istniejącymi przepisami, każdy korespondent przed podjęciem pracy musi podpisać zobowiązanie do przedstawienia wszelkich sensacyjnych materiałów do wojskowej cenzury przed ich wystąpieniem do swego kraju

• **Książka Regana o Reaganach** Były szef personelu w Białym domu Donald T. Regan ogłosił 376-stronicową książkę zatytułowaną "For the Record From Wall Street to Washington" W książce tej wypowiedział się on bardzo niekorzystnie o zone prezydenta Regana Nancy, oraz podkreślił, że prezydent Reagan znajdował się pod jej złym wpływem Według Regana pani Reagan decydowała o wielu sprawach, o których nie miała prawa decydować Regularnie też kontaktowała się z astrolożką w San Francisco, aby decydować w które dni Reagan może mieć konferencje prasowe, kiedy może podróżować, kiedy ma udać się na operację i kiedy rozpoczynać negocjacje z obcymi państwami Zdaniem Regana Nancy Reagan zamowiła także astrologiczną charakterystykę Gorbaczowa przed spotkaniem na szczycie w Genewie Regan napisał, że wpływy pani Reagan zaszkodziły Białemu Domowi i prezydentowi, gdy to ona zdecydowała, że ze względu na niekorzystny układ gwiazd prezydent nie podjął akcji aktywnej odpowiedzi politycznej wobec zaniepokojenia społeczeństwa aferą iryjską Regan określił prezydenta Reagana jako najbardziej "grzecznego i pasywnego prezydenta", wyśmiewając go jako osobę pozwalającą innym interpretować jego poglądy i decydować jak je wprowadzić w życie W odpowiedzi na książkę Regana Biały Dom wydał oświadczenie, w którym stwierdza, że Regan kierował się motywem zemsty osobistej

• **Żołnierze francuscy uwolnili zakładników w Nowej Kaledonii** Elitarny oddział francuskich komandosów d/s walki z obcymi wywiadami, oddział spadochroniarzy i oddział komandosów piechoty morskiej uwolnili z rąk Kanaków 23 francuskich zakładników Akcja francuskich jednostek na Wyspę Ouvea, gdzie zakładnicy byli więzieni od kilkunastu dni w jaskini, trwała 7 godzin Podczas walki z porywaczami zginęło 2 francuskich komandosów Śmierć poniosło także 21 porywaczy Porywacze byli separatystami kanakijskimi, domagającymi się całkowitej niepodległości dla Nowej Kaledonii. Od ponad dwóch tygodni trwa w Nowej Kaledonii powstanie dowodzone przez lewicową i prosowiecką organizację Socjalistyczny Front Wyzwolenia Narodowego Kanaków W odpowiedzi na powstanie Kanaków Francja wzmocniła swe siły zbrojne w Nowej Kaledonii liczące obecnie około 8000 żołnierzy W Nowej Kaledonii mieszka 145 tysięcy ludzi, z czego Kanacy stanowią 43%

• **Partyzanci afgańscy zdobyli kolejny garnizon** Mudzahedin zdobyli czwarty w ciągu miesiąca garnizon wojsk reżymowych i sowieckich W walkach o garnizon w Chamkani zginęło ponad 300 żołnierzy reżymowych i sowieckich 120 żołnierzy zostało wziętych do niewoli Partyzanci stracili 30 ludzi, a 80 partyzantów odniosło rany

• **Kuwejci ogłosili, że wprowadzą prawo zgodnie, z którym porywacze, którzy wyrządzą szkody pasażerom oraz uszkodzą samolot będą skazani na karę śmierci** Prawo to obejmuje kuwejckie linie lotnicze oraz wszystkie samoloty korzystające z lotnisk kuwejckich

• **Papież Jan Paweł II w Ameryce Południowej** Swą 37 podróż zagraniczną i 9 w Ameryce Łacińskiej Jan Paweł II rozpoczął od stolicy Urugwaju Montevideo Papież powiedział tu, że wszyscy ci, którzy starają się poprawić warunki życia robotników "zasługują na bezwarunkowe poparcie i zachętę" Podkreślił także, że prawo do tworzenia związków zawodowych należy do doktryny Kościoła rzymskokatolickiego, gdyż odzwierciedla naturalną skłonność człowieka do tworzenia społeczności i jest sposobem osiągania społecznej harmonii Oprócz Urugwaju Jan Paweł II odwiedzi także Boliwię, Peru i Paragwaj Wizyta ma potrwać 12 dni

• **Seria poważnych pożarów w USA** W ciągu 24 godzin w USA

miały miejsce trzy poważne pożary Podczas pożaru 62-piętrowego wieżowca w Los Angeles zginęła 1 osoba, a 40 zostało rannych Trzy potężne wybuchy w zakładzie paliwa raketowego w Henderson w stanie Nevada spowodowały śmierć 2 osób raniąc 255 Zakłady produkujące także paliwo do raket wahadłowców zostały doszczętnie zniszczone Wybuch i pożar w rafinerii w pobliżu Nowego Orleanu spowodował śmierć 7 osób

• **Córka Stalina ponownie straciła obywatelstwo ZSSR** W oficjalnym biuletynie Rady Najwyższej ZSSR ukazało się zawiadomienie o ponownym odebraniu obywatelstwa sowieckiego córce Stalina, Swietłanie Allilujowej, które na mocy tego samego organu władzy przyznano jej w 1984 roku 4 lata temu Allilujewa wróciła do swej byłej ojczyzny twierdząc, że jest rozczarowana życiem na Zachodzie Do Moskwy przybyła ze swą córką Olgą, która większość swego życia spędziła w Stanach Zjednoczonych i w szkole w Anglii Jej ojcem jest Amerykanin, Wesley Peters Zachwył Związkiem sowieckim nie trwał długo Po półtora roku pobytu Allilujewa opuściła ZSSR Po raz pierwszy córka Stalina została pozbawiona obywatelstwa, gdy pozostała na Zachodzie i uzyskała tam azyl polityczny w roku 1967

• **Laburzyści za Wspólnym Rynkiem** Przywódca brytyjskiej Partii Pracy, Neil Kinnock opowiedział się za przynależnością Wielkiej Brytanii do Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej Kinnock podkreślił, że ekonomia W Brytanii jest tak głęboko zintegrowana z gospodarkami innych państw zachodnioeuropejskich, iż wszelkie rozważania o społeczno-handlowej izolacji W Brytanii są politycznie i ekonomicznie nierealne Partia Pracy dotychczas sprzeciwiała się członkostwu W Brytanii w EWG

• **Milicja chińska zabiła 30 mnichów tybetańskich** Brytyjska gazeta "The Observer" podała, że w dniu 5 marca br milicja chińska wdarła się do głównego klasztoru w stolicy Tybetu Lhasie zabijając 30 mnichów Celem ataku było powstrzymanie niepodległościowych demonstracji Po zamordowaniu 30 mnichów milicja zaarrestowała także setki osób, wiele z nich torturując i bijąc Co najmniej 20 osób, podejrzanych o udział w demonstracjach, zostało na miejscu rozstrzelanych Gazeta podkreśliła, że władze chińskie zaprzeczyły by miała miejsce masakra Tybetańczyków, określając wydarzenie jako drobny incydent wywołany przez tłuszczę

• **Dwudniowa akcja wojsk izraelskich w Libanie** W poszukiwaniu powstańców palestyńskich wojska izraelskie wkroczyły do Libanu Podczas akcji w Libanie znalazły się one w pobliżu wojsk syryjskich znajdujących się w pełnej gotowości bojowej Nie doszło do wymiany ognia Premier Izraela Shamir powiedział, że Izraelowi zależało na uniknięciu walki z wojskami syryjskimi W efekcie dwudniowej akcji zginęło 3 żołnierzy izraelskich oraz 50 powstańców palestyńskich Wojska izraelskie ujęły także i zabrały do Izraela 20 powstańców Stany Zjednoczone i wiele innych państw zachodnich skrytykowały akcję Izraela w Libanie jako niepotrzebne powiększanie napięcia w regionie Związek Sowiecki określił akcję Izraela jako "kryminalną"

• **Ostre walki na ulicach Bejrutu** W Bejrucie rozpoczęły się w piątek 6 maja ciężkie walki pomiędzy prosyryjskimi oddziałami Amal a proirańskimi oddziałami Hezbollah Hezbollah (Partia Boga) uchodzi za organizację zrzeszającą różne ugrupowania szyickie W ciągu 5 pierwszych dni walk zginęło około 150 osób, a kilkaset zostało rannych

• **Wybory do parlamentu Korei Południowej** W wyborach do południowokoreańskiego parlamentu - 299 - miejscowego Zgromadzenia Narodowego - 123 mandaty zdobyła Partia Demokratycznej Sprawiedliwości, na której czele stoi prezydent państwa Roh Tae-woo Nie uzyskanie większości w parlamencie jest zdaniem prezydenta zapowiedzią wielu trudności w przyszłych pracach rządu południowokoreańskiego, utworzonego przed dwoma miesiącami Rezultaty te są jednocześnie zaprzeczeniem głosów rozpowszechnianych wcześniej przez stronnictwa opozycyjne, jakoby Partia Demokratycznej Sprawiedliwości próbowała zapewnić sobie - za pomocą nielegalnych machinacji i rzekomego sterowania wyborami - zdecydowane zwycięstwo Ugrupowanie Kim Dea Junga - Partia Pokoju i Demokracji - zdobyła 72 mandaty Partia Demokratycznego Zjednoczenia, której przewodzi Kim Young Sam, uzyskała 58 miejsc poselskich, a Republikańska Partia Nowych Demokratów 35 Po zapoznaniu się z rezultatami głosowania Kim Dea Jung zapowiedział, że nie będzie dążył do utrudnienia działalności rządu, jednak wraz z reprezentantami innych stronnictw politycznych postara się o wytworzenie sytuacji, w której poczynań południowokoreańskiego rządu będą kontrolowane przez front opozycyjny

• **Sąd Najwyższy USA w sprawie alimentów** Stosunkiem głosów 6 do 3 amerykański Sąd Najwyższy zdecydował, że przeciwko rodzicom nie wywiązującym się z obowiązku płacenia alimentów nie mogą być wyciągane bezwarunkowo konsekwencje karne w wymiarze i rodzaju, w jakim nakładane są na osoby uznane winnymi popełnienia zwykłego przestępstwa. Rodzic może zostać skazany za tego rodzaju złamanie prawa tylko w przypadku, gdy "udowodnione zostanie ponad wszelką wątpliwość", iż miał finansowe możliwości wywiązania się z obowiązku alimentacyjnego Jednocześnie decyzja Sądu Najwyższego - podnosząc problem krajowego kryzysu w zakresie obowiązku płacenia zasądzonych alimentów - wyraźnie określa, że kary administracyjne nakładane na unikających płacenia alimentów matki lub ojców są zgodne z Konstytucją Stanów Zjednoczonych, nawet w przypadku, gdy kara ta dotknie rodzica, który wykazał, że nie jest w stanie spełniać obowiązku alimentacyjnego Sędziowie W Rehnquist, Sandra Day O'Connor i Antonin Scalia mieli odmienne od większości sędziów zdanie, uważając, że prawna procedura egzekwowania alimentów jako taka "stanowi sama w sobie sprawę cywilną w świetle prawa federalnego" i nie jest więc przedmiotem postępowania proceduralnego, jaki odpowiednie paragrafy przewidują w wypadku przestępstwa kryminalnego

• **Trudne negocjacje z Filipczykami w sprawie baz** W Manili trwają negocjacje na temat przedłużenia kontraktu o wynajem baz dla amerykańskich sił zbrojnych Rozmowy komplikują się coraz bardziej Ostatnio minister obrony Filipin F Ramos wysunął żądania całkowitego dostępu do tajnych dokumentów i operacji baz Spełnienie tego żądania zmusiłoby Waszyngton do ujawnienia wszelkich danych łącznie z informacją, której Amerykanie nie chcą udzielić, mianowicie o tym, czy na terenie militarnych instalacji na Filipinach przechowują broń nuklearną Formalnie bazy znajdują się pod wojskowym dowództwem Filipinczyków Praktycznie ich kontrola jest minimalna Powszechnie panuje opinia, iż w bazach Subic i Clark znajduje się broń nuklearna Filipińska konstytucja - w klauzuli, która nigdy nie była bliżej zdefiniowana - mówi, że obecność broni nuklearnej jest sprzeczna z interesami narodowymi państwa Waszyngton odmawia rezygnacji ze swej doktryny, która polega na zachowaniu całkowitego milczenia na ten temat.

ECHO
-TYGODNIK POLSKI

wydają:

Grazyna i Zbigniew
FARMUS

adres pocztowy:

51A Thistle Down Blvd.
REXDALE, Ont. M9V 4A6
tel 743-5706

Redaktor naczelny Grażyna Farmus
Dyrektor działu reklamy i dystrybucji.
Inż. Zdzisław Wójcik

REDAKTORZY DZIAŁÓW:

Świat, Kanada

Polska Zbigniew Farmus

Czytane między wierszami &

Lektury nieobojętne

Karolina Jankowska

Korespondencje z dalekiego Kraju.

Bolesław Ślesieński

Polityka kanadyjska dr Tadeusz Pruss

Wojciech Wojnarowicz

Poradnia Zaufanie, dr Zofia Bończa

Pokochoć kapitalizm

dr Krzysztof Ostaszewski

Apteka Natury, dr Zofia Górnicka

Horoskop, Kalendarium, korekta

Ewa Rewkowska

WSPÓLPRACUJĄ

prof. dr Ewa Brantley,

Wacław Liebert, Bogusław Rzepecki

Andrzej Stawicki, Lech Jamka,

Janusz Pietrus, S. Cech,

Adela Dymaska, Darek Barecki,
Magda, Marek i Koty Czyżyckich

ADVERTISING RATES

DISPLAY ADS \$ 7 00 per col. inch, FULL PAGE \$ 700,
HALF PAGE \$ 350.00

Classified Ads \$ 4 (up to 25 words) Job Ads FREE
Special minimum 3 months' advertising (12 issues)
1 col 1 1/2 inch \$ 65.00, 2 cols - 1 1/2 inches \$ 130,
2 x 3 inches \$ 260.00 photo extra \$ 5 00

SUBSCRIPTION PRENUMERATA

PIĘCIOLETNIA \$ 25 00, ROCZNA \$ 5 00
dla nowo przybyłych, wg kolejności zgłoszeń (12
numerów) bezpłatna

**PRZESTĘPCY BĘDĄ PŁACIĆ
REKOMPENSATĘ OFIAROM**

Parlament w Ottawie przyjął ustawę, która nakazuje sędziom wydającym wyrok na przestępcę uwzględnić straty finansowe jakie poniosła na skutek przestępstwa ofiara. Jeśli przestępca będzie w stanie zapłacić, otrzyma polecenie wyrownania takich strat poniesionych przez ofiarę jak straty materialne, koszty medyczne, straty finansowe poniesione ze względu na nieobecność w pracy itp. Ponadto każdy skazany na podstawie kodeksu karnego będzie obciążony grzywną w wysokości do 10 tys. dol. - wysokość grzywny zależy od możliwości finansowych skazanego - która to grzywna będzie tworzyć fundusz ofiar przeznaczony na edukację, konsultacje i inne programy pomocy ofiarom przestępstw. Ustawa przyznaje także sądom większą władzę w decydowaniu jakie nazwiska ofiar i świadków w tzw. drastycznych przewodach sądowych mogą być ujawnione publicznie. Grzywny na rzecz funduszu ofiar o az rekompensaty finansowe dla ofiar będą orzekane jako dodatek do innych kar. Jeżeli zajdzie konieczność, płatności mogą być rozłożone na raty, bądź wyegzekwowane po zakończeniu kary więzienia. Ofiary, które nie będą w stanie otrzymać rekompensaty od przestępcy będą rekompensowane przez prowincję. Ustawa musi być jeszcze zatwierdzona przez Senat, ale powszechnie się przypuszcza, że zostanie przyjęta bez problemów.

• **Śmierć Pavla Wonki w więzieniu**. Znany czesłowski dysydent, 35-letni Pavel Wonka zmarł w więzieniu w miejscowości Hradec Kralove, w 3 tygodnie po zatrzymaniu go przez policję pod zarzutem podburzania do zamieszek. Rzecznik "Karty 77", grupy działającej w Czechosłowacji w obronie praw człowieka od 11 lat, oświadczył, że administracja więzienia powiadomiła matkę Wonki o śmierci syna, nie podając jednak okoliczności i przyczyn zgonu. W maju 1986 r. Wonka został skazany na 21 miesięcy więzienia i 3 lata domowego aresztu za "podburzanie do buntu", po tym jak próbował kandydować do parlamentu. Stwierdził on wówczas, że działa zgodnie z duchem programu reform Gorbaczowa. Sąd odrzucił jego argumentację. Po odsiedzeniu całej kary, Wonka został zwolniony w lutym br., a następnie powtórnie zatrzymany 5 kwietnia i skazany na kolejne 5 miesięcy więzienia za naruszenie aresztu domowego. Już w czasie pierwszego pobytu w więzieniu zdrowie skazanego było tak zrujnowane, że grupa "Karta 77" starała się o jego zwolnienie na tej właśnie podstawie. Wśród problemów zdrowotnych więźnia, "Karta 77" wymienia uszkodzenia mózgu na skutek bicia, które miało miejsce w sierpniu ub. r. Matka oświadczyła, że został z niego "strzęp człowieka czekającego na śmierć". Pavel Wonka, z zawodu mechanik, ubiegał się o prawo do wyemigrowania do Niemiec Zachodnich jako członek niemieckiej mniejszości etnicznej w Czechosłowacji.

JAK TO BYŁO Z MILĄ ?

Premier B. Mulroney i jego żona Mila udający się w sobotę 7 maja na prowincjonalną konwencję torysów w Moncton w Nowym Brunzwicku, zostali niespodziewanie otoczeni nieprzyjaznym tłumem, składającym się głównie ze zwolnionych pracowników CN Rail (kanadyjskich kolei państwowych). Według pierwszych relacji, także relacji premiera Mulroneya, Mila Mulroney została celowo uderzona w brzuch koncem drewnianego plakatu. Rzekomy atak został wykonany, jak powiedział rozgniewany Mulroney, przez około 200-funtowego mężczyznę. "Była ona gwałtownie uderzona - podkreślił premier - przez demonstranta, dużego faceta trzymającego plakat protestujący przeciwko reprivatyzacji. Uderzył on ją tym plakatem w brzuch, na skutek czego po przedostaniu się na miejsce spędziła 15 minut z przyjaciółmi zanim doszła do siebie". Podczas przemówienia do torysów Mulroney podkreślił: "Chcę im powiedzieć zawsze jestem gotów do wysłuchania uzasadnionych skarg, ale nigdy nie dam się zastraszyć tym, którzy stosują przemoc". Po konwencji Mulroney powiedział dziennikarzom, że nie odczuwa żadnego szacunku wobec dorosłych mężczyzn "zadających rany mojej żonie, bądź innym żonom oraz odsyłających dzieci do szpitala" (w czasie zamieszania wokół premiera upadła na ziemię 17-letnia toryska, która została podeptana przez demonstrujących i musiała pojechać do szpitala). Mulroney podkreślił także że ma nadzieję iż żony i dzieci demonstrantów będą się ich wstydić. Jednakże demonstranci pozostający bez pracy już ponad rok nie okazali żadnej skruchy przeklinając próbującą interweniować policję i oskarżając ją o stosowanie gestapowskiej taktyki. Policja zaarrestowała dwóch mężczyzn, krótko po tym, gdy Mulroney wraz z żoną przedostali się do budynku, za bójkę z policjantami, ale jak podkreśliła, żaden z nich nie jest podejrzany o uderzenie żony premiera plakatem w brzuch. Policja zaarrestowała także Bernarda Beukevelde, który rzucił hełmem w stronę Mili Mulroneya, gdy wraz z małżonkiem opuszczała konwencję. Hełm uderzył ją w nogę. Beukeveld jest działaczem Międzynarodowego Związku Zawodowego Maszynistów. W poniedziałek 9 maja policja w Moncton oświadczyła, że na podstawie filmu z przebiegu incydentu nie można powiedzieć, iż żona premiera została uderzona przez drewniany obiekt. Sierżant Bob Hewitson nie wykluczył, że mogła ona otrzymać w zamieszaniu niechcące uderze-

KANADA

nie do udzielenia Chorwatom parcia. Domagał się on również uwolnienia dysydenta chorwackiego D. Paragi.

nie łokciem, któregoś z członków ochrony, bądź któregoś z osob towarzyszących Mulroneymu. Przedstawiciel Międzynarodowego Związku Zawodowego Maszynistów powiedział w wywiadzie telewizyjnym, że nie jest prawdą, iż Mila Mulroney została uderzona plakatem. Przywódca NDP Ed Broadbent odrzucił wysunięte przez Partię Postępowo-Konserwatywną oskarżenie, że regionalne NDP ponosi odpowiedzialność za incydent. Broadbent oświadczył, że Mulroney próbuje wykorzystać dla celów politycznych nieszczęśliwy wypadek rodzinny.

**KOBIETY BEZ TOROBEK,
MEZCZYZNI BEZ TECZEK**

Dyrekcja kanadyjskiej poczty wprowadziła przepis zabraniający pracownikom poczty na zabieranie ze sobą na stanowisko pracy turek i teczek. Zdaniem dyrekcji krok ten podjęto w celu zmniejszenia kradzieży w miejscu pracy oraz w celu przeciwdziałania szmuglowaniu do pracy alkoholu i narkotyków. W pierwszym tygodniu obowiązywania przepisu jednodniowym zawieszeniem ukarano 230 pracowników nie chcących go przestrzegać. Kanadyjski Związek Zawodowy Pracowników Poczty wydał oświadczenie, w którym stwierdza, że przepis został wydany "w celu dalszego szykanowania, zastraszania i demoralizowania" pracowników. Rzecznik związku zawodowego pocztowców podkreślił, że dyrekcja poczty zdecydowała się na wprowadzenie przepisu w życie pomimo tego, iż wie, że sprawa została oddana przez związek do arbitrażu.

**DEMONSTRACJA
CHORWATÓW W TORONTO**

Na Nathan Philips Square w Toronto odbyła się demonstracja Chorwatów w rocznicę masakry pół miliona Chorwatów przez komunistów jugosłowiańskich w roku 1945. Mowca J. Jolic powiedział, że masakra narodu chorwackiego rozpoczęła się natychmiast po zakończeniu II wojny światowej w Europie. Dodał, że wiele ofiar zostało wydanych komunistom przez wojska alianckie. Tysiące Chorwatów zostało zabitych w przygranicznej miejscowości Bleiburg, gdzie spróbowali się oni schronić na wieść o zdobyciu władzy przez komunistów. Mowca podkreślił, że walka narodu chorwackiego o niepodległość i demokrację trwa i wezwał rządy zachod-

nie do udzielenia Chorwatom parcia. Domagał się on również uwolnienia dysydenta chorwackiego D. Paragi.

**KANADYJSKO-FRANCUSKA
WOJNA RYBACKA TRWA**

Władze francuskie zatrzymały trawler kanadyjski "Maritimer" na spornych wodach w pobliżu francuskiej wyspy St. Pierre-Miquelon. Trawler wraz z załogą został odholowany do portu na wyspie. Po zapłaceniu przez rząd kanadyjski kaucji w wysokości 32 tys. dol. trawler został zwolniony i powrócił wraz z 5-osobową załogą do Fortune w Nowej Fundlandii. Szyper trawlera ma powrócić na wyspę, by stanąć przed sądem z oskarżenia o nielegalny połow. W odpowiedzi kanadyjski minister spraw zagranicznych J. Clark zawiesił rozmowy z Francją dotyczące ustalenia kanadyjsko-francuskiej granicy na spornych wodach terytorialnych. Odrzucił on jednak ideę wywołania wojny handlowej z Francją, utrzymując, że zostałyby zagrożone zbyt wiele stanowisk pracy w Kanadzie. Przywódca NDP Ed Broadbent podkreśla, że Francja znieważa Kanadę, wezwał rząd do zerwania rozmów w sprawie nabycia francuskich atomowych łodzi podwodnych.

**PREMIER MULRONEY
ZADAJE CIOS LIBERAŁOM**

W wywiadzie udzielonym dziennikowi "Daily Gleaner" w Fredericton B. Mulroney zauważył, że Kanadyjczycy nie wybiorą "partii politycznej, która nie potrafi sama rządzić. Dlaczego mieliby powierzyć tak ważny problem jednemu Kanadyjczykowi, który nie potrafi rządzić samą sobą?" Premier Kanady podkreślił, że bunt 22 liberalnych członków federalnego parlamentu przeciwko ich przywódcy J. Turnerowi podaje w wątpliwość przywództwo i polityczne kompetencje Turnera. Mulroney powiedział także, iż nie sądzi, aby partia, która była zadłużona (obecnie na około 6 mld \$) była w stanie dobrze gospodarować budżetem państwa w wysokości 135 mld dol.

**WOLNY HANDEL
NIE JEST W STANIE
ZDRUZGOTAĆ
KANADYJCZYKÓW**

Sławny pisarz amerykański Norman Mailer przemawiając na Uniwersytecie Torontonskim powiedział, iż Kanadyjczycy są nabytymi nieustępliwymi i utalentowanymi, aby mogli być zdruzgotani przez amerykańską kulturę, która rzekomo załamała Kanadę po wejściu w życie układu o wolnym handlu. Mailer podkreślił, że prawdziwym problemem kulturowym jest zanikanie różnic kulturowych między narodami na skutek tego, że współczesne cywilizacje wytwarzają zuniformizowaną kulturę tzw. globalnej wioski.

**ETNICZNY SĘDZIA
W KANADYJSKIM
SĄDZIE NAJWYŻSZYM?**

Kanadyjska Rada Etnokulturalna zwróciła się do premiera Mulroneya o mianowanie na wakatujące stanowisko sędziego w Sądzie Najwyższym jednego z kilku posiadających odpowiednie kwalifikacje sędziów z mniejszości etnicznych. Rada przypominała, że w czerwcu ubiegłego roku Mulroney przyrzekł poprawić etniczną nierównowagę w Sądzie Najwyższym przy pierwszej okazji. Zdaniem Rady okazała się taka pojawiła się obecnie po zrezygnowaniu ze stanowiska w Sądzie Najwyższym sędziego W. Esteya.

**JESZCZE O ZAKUPACH
W NIEDZIELE**

Sondaz Gallupa wykazał, że 57% Ontaryjczyków jest przeciwnych zakupom w niedzielę i uważa, że w ten dzień sklepy powinny być zamknięte. 33% Ontaryjczyków jest za bezwarunkowym otwarciem sklepów, a 11% opowiedziało się za otwarciem w niedzielę przy spełnieniu pewnych warunków. Premier Peterson oświadczył, że fakt iż większość Ontaryjczyków jest przeciwna otwarciu sklepów w niedzielę, niczego nie zmienia w jego polityce wobec tego problemu, gdyż większość Ontaryjczyków nie będzie przesadzała to, że otwarte będą sklepy np. w St. Marie, jeśli tak zdecydują lokalne władze. Przypomnijmy, że premier Peterson upowaznił władze lokalne do podjęcia decyzji w tej sprawie. Sondaz Gallupa wykazał także, że 44% Kanadyjczyków opowiada się za otwartymi sklepami w niedzielę, a 44% jest przeciwno.

**Nowy punkt
sprzedaży Echa-
Tygodnika Polskiego
KIOSK W KNOB
HILL FARM
WESTON RD.**

ANDREW WITER

POSEŁ DO PARLAMENTU FEDERALNEGO
BIURO OKRĘGU WYBORCZEGO

1673 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A6

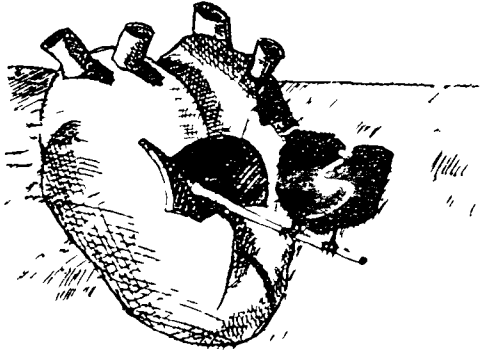
Tel. 535-6593

Biuro otwarte poniedziałek - sobota
od 9:00 a.m. do 5:00 p.m. lub telefonicznie

WASZ POSEŁ DO PARLAMENTU FEDERALNEGO
Z OKRĘGU PARKDALE - HIGH PARK

POLSKA

• KRONIKA •

• Z KRAKOWA nadeszły doniesienia o skazaniu przez kolegium d/s wyroczenia 15 uczestników strajku, na kary miesiąca więzienia, a 2 na pół miesiąca 12 hutników skazano na najwyższe grzywny 81 tysięcy zł. Wszystkich skazano za stawianie oporu ZOMO podczas pacyfikacji Huty im Lenina.

• W WARSZAWIE kolegium skazało rzeczownika Solidarności Janusza Onyszkiewicza na półtora miesiąca więzienia za wywiady, których udzielał zagranicznym rozgłosniom pod pretekstem rozpowszechniania fałszywych informacji.

• W PIĄTEK, 6 maja skazany został w Gdansku pracownik portu gdanskiego Czesław Nowak i także Bogdan Lis. Obaj na 3 miesiące więzienia za organizowanie, bądź próbę organizowania strajku.

• NA TERENIE całego kraju SB zatrzymało w sobotę, 7 maja co najmniej 7 działaczy Solidarności, w tym Henryka Wojta w Warszawie. W wielu miejscowościach dokonano rewizji mieszkań i przesłuchan. Prokuratura we Wrocławiu wniosła skargę przeciwko Józefowi Piniorowi i dwóm innym działaczom Solidarności z Wrocławia pod zarzutem czynnej napasności na funkcjonariusza MO, której mieli się jakoby dopuścić, usiłując wejść na teren Dolmelu.

Również z Wrocławia doszły doniesienia o licznych zatrzymaniach wśród studentów tamtejszego uniwersytetu, którzy usiłowali zorganizować strajk.

• W SOBOTE, 7 maja nadeszły reakcje na proponowaną przez władzę ustawę o specjalnych pełnomocnictwach rządu. Projekt ustawy skrytykowały koła kościelne. Koła te wyraziły obawy, że uchwalenie ustawy w środę 11 maja w Sejmie może stanowić krok do wprowadzenia stanu wyjątkowego w całym kraju, lub w niektórych jego rejonach, a także stanowić podstawę do dalszego ograniczenia swobód obywatelskich. Projektowanym uprawnieniom dla rządu przeciwstawiły się też oficjalne związki zawodowe.

• W SOBOTE, 7 maja, członek biura politycznego K. Barcikowski przeproszał w imieniu władz Episkopatu. Przeprosiny zostały przez niego złożone osobiście na ręce Prymasa Polski kardynała Józefa Glempa. Barcikowski tłumaczył władze z użycia siły w złamaniu strajku w Hucie im Lenina.

• STUDENCI okupujący w poniedziałek 9 maja już piąty dzień miasteczko studenckie w Krakowie domagają się m.in. uchylecia ustawy o szkolnictwie wyższym z 1985 roku, zalegalizowania niezależnych studenckich organizacji, dopuszczenia studentów do ciała kolegialnych uczelni, wolności badań i publikacji. Takie same żądania wysunęli studenci Warszawy, Gdanska i Wrocławia.

• 17 DZIENNIKARZY polskich skrytykowały sposób, w jaki oficjalne środki przekazu informują o obecnych strajkach. Stwierdzili oni, że środki przekazu stały się ponownie narzędziem dezinformacji.

• W GDANSKU milicja zatrzymała w pobliżu Stoczni Gdanskiej członka brytyjskiej Izby Lordów oraz kilku zachodnich dziennikarzy. Lord Bevell powiedział, że był przesłuchiwany przez około godzinę, przy czym wyciągnięto mu film z aparatu fotograficznego i przesświetlono. Lord Bevell wchodził w skład 17-osobowej delegacji brytyjskiej,

BRUTALNY ATAK ZOMO I BRYGADY ANTYTERRORYSTYCZNEJ NA STRAJKUJĄCYCH W NOWEJ HUCIE

W czwartek, 5 maja w nocy, o godzinie 1 30 liczne oddziały ZOMO i specjalna brygada antyterrorystyczna wdarły się do Huty im Lenina w celu zlikwidowania strajków. Większość strajkujących została zaskoczona podczas snu. Atakujące oddziały posłużyły się gazem obojętnym. Strajkujących bito pałkami i kopano. Naoczny świadek ataku, ksiądz Tadeusz Zalewski, potwierdził brutalną akcję ZOMO i brygady antyterrorystycznej. Powiedział on, że niektórych robotników zmuszano do natychmiastowego podpisywania oświadczenia o gotowości podjęcia pracy bijąc i aresztując tych, którzy odmawiali. Władze podały, że zaarrestowanych zostało 15 członków 17-osobowego Komitetu Strajko-

wego. Według źródeł dobrze poinformowanych wśród zaarrestowanych nie było przewodniczącego komitetu, Andrzeja Szczeczuwanca, który wyostał się z huty i zszedł w podziemie. Rzecznik rządu PRL Jerzy Urban poinformował, że władze zdecydowały się na przerwanie strajku poprzez użycie siły, gdyż grupa strajkujących uniemożliwiła podjęcie pracy chcących pracować większość załogi. Antystrajkowy atak na hutę nastąpił w chwili zgodzenia się władz na mediacyjną rolę Kościoła w rozmowach pomiędzy strajkującymi a dyrekcją. Jeszcze na trzy godziny przed atakiem władze zapewniły kardynała Macharskiego o gotowości do rozmów ze strajkującymi w obecności przedstawicieli Kościoła.

Przebieg strajku i pracy oraz represje po strajku w Nowej Hucie w dniach 4 - 7 maja

Na prawie wszystkie wydziały dyrekcja przygotowała jedną zmianę z czterech, które pracują w hucie. To także jeden ze środków zastraszenia robotników, bo mówi się, że instaluje się ją na stałe w związku z czym część robotników zostanie zwolniona z pracy. Grozi się im także skreśleniem z list oczekujących na mieszkanie. Druga wspólna dla wszystkich wydziałów informacja jest taka, że tym wszystkim, którzy podejmują jakąkolwiek dodatkową pracę na terenie Huty przysługuje dodatkowo 5000 zł dziennie. Informacje szczegółowe o poszczególnych wydziałach.

Na wydziale zgniatacza w nocy z 4 na 5 maja pracowało trzech ludzi z nocnej zmiany. 6 maja rano większość zmiany poszła do domu, a kierownictwo rozwiązało zmianę nocną. Część tych ludzi i część ze zmiany popołudniowej pracowała na zmianie popołudniowej. Na zgniataczu zamiast 20 robotników pracowało 6. Tak samo wyglądała sytuacja 7 maja rano. Wydział zgniatacza wykonuje około 50% swojej dziennej produkcji. W nocy z 7 maja na 8 wydział nie pracował. Istnieje problem braku suwnicowych, których trzeba było przerzucić do produkcji na innych wydziałach. Pracownicy wydziału, którzy brali udział w strajku wszyscy zostali zwolnieni, ale wysłała się do nich nowe angaży, z ostrzeżeniem, że jeżeli nie zgłoszą się do pracy to zostaną definitywnie wyrzuceni.

Walcownia drobna i drutów. Podjęto tu decyzję likwidacji dwóch zmian.

Z kolei na walcowni tasmy zlikwidowano jedną zmianę, zmianę D. To grozi bezrobociem dla tych hutników.

W wydziale walcowni karoseryjnej część pracowników, która podjęła pracę o szóstej rano 7 maja została z powrotem zapędzona na kolejną zmianę, gdy opuszczała hutę. Na tym wydziale płaci się dodatkowo 7 tysięcy dziennie za pracę na suwnikach. Tam także suwnikarzy brakuje.

Na walcowni zimnej pracownicy 7 maja nie podjęli pracy. Wkroczyli wówczas oddziały ZOMO, które wezwały do podjęcia pracy. Po godzinie ZOMO poszło, gdy załoga nie podjęła pracy. Walcownia karoseryjna i zimna zostały otoczone dwoma brygadami ZOMO.

W zakładzie mechanicznym nr 1 w nocy z 6 na 7 maja było dwóch ludzi. W zakładzie mechanicznym nr 2 nikogo. Te zakłady w ogóle nie pracują w sobotę. Jednakże prasa podała, że w tych zakładach wrze intensywne prace.

Zakład kolejowy strajkuje uzasadniając to tym, że aresztowano pracownika tego zakładu Bogdana Kowalewskiego i że nie mogą się porozumieć z dyrekcją w tej sprawie. Strajk polega na tym, że nie pracuje około 70-80% załogi. Proponowano ludziom 5-6000 zł za pracę podwójną, tzn. po 16 godzin. Druga zmiana propozycję tę odrzuciła łącznie z członkami partii na tej zmianie. Na zmianę drugą nie zjawili się żaden suwnicowy. Mistrzowie chodzili po mieszkaniach prywatnych i namawiali ludzi, żeby przyszedli do pracy, proponując 7000 zł za godzinę nadliczbową. Dyrekcja zawiadomiła pracowników o zamiarze zlikwidowania dwóch zmian.

Zakład koksowo-chemiczny wystosował list do prokuratora generalnego żądając powrotu zaarrestowanych kolegów i wszczęcia postępowania karnego wobec funkcjonariuszy winnych pobić.

W hucie zbierane są informacje na temat pobitych i rannych, co jest utrudnione, gdyż karetki MSW i MO zbierały rannych wywoząc ich do miejsc nieznanych.

STRAJK W URSUSIE

9 maja doszło do strajku w zakładach Ursus pod Warszawą. Pracę przerwano na 3 wydziałach zatrudniających ogółem 6000 spośród 15 000 pracowników Ursusa. Oprócz własnych postulatów płacowych

pracownicy Ursusa domagali się zalegalizowania Solidarności i niezależnego związku studenckiego, zagwarantowania strajkującym osobistego bezpieczeństwa, ponownego zatrudnienia osób zwolnionych z pracy po ogłoszeniu stanu wojennego, uwolnienia przez władze uwięzionych strajkujących w Nowej Hucie.

Po kilku godzinach strajku robotnicy zawiesili do czwartku 12 maja akcję strajkową zorganizowaną dla poparcia strajku w Stoczni Gdanskiej. W czasie strajku doszło do spotkania dyrekcji i komitetu strajkowego.

OŚWIADCZENIE KRAJOWEJ KOMISJI WYKONAWCZEJ NSZZ SOLIDARNOŚĆ

Krajowa Komisja Wykonawcza NSZZ Solidarność wydała 9 maja oświadczenie, w którym stwierdziła, że strajki i protesty robotnicze są wynikiem powszechnego niezadowolenia z sytuacji gospodarczej i politycznej kraju. Wezwała ona całą Polskę do solidarności ze strajkującymi w Stoczni Gdanskiej m.in. poprzez organizowanie akcji poparcia, gotowość strajkową we wszystkich regionach, uruchomienie struktur alarmowych mających za zadanie ostrzegać i powiadamiać, zorganizowanie stałej pomocy i rodzinom strajkujących. "Nie tracimy nadziei - czytamy w oświadczeniu - że rozsądek weźmie górę w postępowaniu władz. Jedyną drogą rozwiązywania problemów kraju jest dialog".

JAN PAWEŁ II O STRAJKUJĄCYCH I SYTUACJI W POLSCE

Papież Jan Paweł II wypowiedział się na temat sytuacji w Polsce podczas lotu z Rzymu do Montevideo. Jan Paweł II powiedział, że sednem problemu Polski jest brak rzeczywistej demokracji. Papież powiedział też, że potrzebne są fundamentalne zmiany, które powinny objąć dziedzinę polityczną, a nie tylko reformę gospodarczą. Jan Paweł II oświadczył, że strajki stanowią uzasadniony sposób dochodzenia przez robotników swych praw. Papież powiedział, że powinno się podjąć dialog z grupowaniami, które reprezentują opinię publiczną. Problemem, zdaniem Ojca Świętego, nie należy rozwiązywać przy użyciu siły. Papież przyznał jednocześnie, że jest rzeczą niezwykle trudną zaprowadzić demokrację w systemie komunistycznym.

KOMUNIKAT SEKRETARIATU EPISKOPATU POLSKI

W komunikacie z posiedzenia na Jasnej Górze w dniu 3 maja br. konferencja Episkopatu Polski dała wyraz swojemu zaniepokojeniu sytuacją w kraju, wzywając równocześnie władze do rozwiązywania konfliktów społecznych w drodze dialogu z rzeczywistymi reprezentantami grup społecznych. Do dwóch najbardziej zapalnych punktów Huty im Lenina w Krakowie oraz Stoczni im Lenina w Gdansku wysłani zostali, za zgodą władz, specjaliści pełnomocnicy z misją dobrej woli. Niestety, w czasie trwania rozmów władze swym zachowaniem i podjętymi działaniami uniemożliwiły ich owocne zakończenie. "Wyrazamy głęboki żal - czytamy w komunikacie - że próba dialogu i porozumienia społecznego nie doprowadziła do oczekiwanych wyników. Nie służy to dobru ani społeczeństwa, ani kraju, potrzebującego wydzwignięcia siłami wszystkich Polaków".

JACEK MERKEL WPROST ZE STOCZNI GDAŃSKIEJ O NOWYCH UPRAWNIENIACH DLA RZĄDU PRL

Komitet Strajkowy Stoczni Gdańskiej wydaje własny biuletyn strajkowy zatytułowany "Rozwaga i Solidarność". W pierwszym numerze tego biuletynu znajduje się artykuł Jacka Merkela o nowych, specjalnych uprawnieniach dla rządu PRL. Jacek Merkel, inżynier ze Stoczni Gdańskiej i przed wprowadzeniem stanu wojennego członek Prezydium Komisji Krajowej NSZZ Solidarność, pisze w tym artykule co następuje

Mam w rękach zdumiewający dokument. Jest to projekt ustawy o nadzwyczajnych uprawnieniach i upowaznieniach rządu PRL. Uchwalenie tej ustawy zapowiedziano na 11 maja. W niewielu, bo w 13 artykułach, zawarto uprawnienia odznaczające kolejno głęboką destabilizację reguł gry ekonomicznej dla przedsiębiorstw, jednocześnie uchylając ważną dla działalności gospodarczej jednoznaczność reguł. Oprócz tego projekt ustawy zawieszają prawo do strajku, uzupełniając ten zakaz katalogiem kar za nielegalne protesty. Nie to jest jednak w projekcie najważniejsze, bo i bez tych obojętnych strajk legalny był praktycznie niemożliwy. Wróćmy do projektu.

Krotki wstęp znany jest z komunikatów prasowych. Deklaruje on przeciwdziałanie nadmiernemu wzrostowi cen i płac oraz innym zjawiskom inflacyjnym. Ustawa ma także przyspieszyć zrównowazenie i restrukturalizację polskiej gospodarki, oraz stworzyć warunki pełnej realizacji programu II etapu reformy gospodarczej. Jeśli przyjmujemy, że program II etapu reformy miał uryknąć gospodarkę, to treść ustawy jest całkowicie sprzeczna z deklarowanym celem. Zamiast zbliżyć się do samoregulacji rynkowej projekt ustawy odbudowuje wszechwładzę wszechwładzącej centralnej biurokracji.

Zgodnie z artykułem I rząd może między innymi nakładać na przedsiębiorstwa państwowe i spółdzielnie obowiązek dokonania zmian w ramach systemu zarządzania

struktury organizacyjnej zatrudnienia w celu zmniejszenia tego zatrudnienia. Rząd może także wymagać wydatkowania środków z funduszy celowych i innych funduszy w przedsiębiorstwach państwowych i spółdzielczych. Oznacza to złamanie zasady samodzielności przedsiębiorstw, jeszcze od niedawna głównej nadziei na wyzwolenie efektywności i innowacyjności oraz zdynamizowanie restrukturalizacji w ramach przedsiębiorstw.

W tym samym I artykule projektodawca przewiduje możliwość zawieszenia lub zmiany zasady ustalania cen, a nawet zamrażania cen i płac. Mówić w tej sytuacji o podmiotach życia gospodarczego jakimi winny być przedsiębiorstwa jest ponurym zartem nie wiedzieć czego.

Projekt zawiera także następujący pomysł: "Upowaznia się Radę Ministrów do odwoływania i zawieszania w czynnościach dyrektora przedsiębiorstwa państwowego, a także kierownika innej jednostki organizacyjnej, np. spółdzielczej" (Artykuł I, punkt 4). Oznacza to zalegalizowanie nomenklatury, wręcz supernomenklatury i uzależnienia dyrektora dowolnej firmy od centralnego rozkazodawcy.

Niejako mimochodem projekt ustawy dokonuje swego rodzaju nacjonalizacji majątku spółdzielni, które przecież nie są państwowe, ale złożone z udziałów spółdzielczych. Prawo spółdzielcze z 82 roku ustalone z rozpedu po okresie legalnego działania Solidarności, które spowodowało dynamiczny, widoczny szczególnie w Trojmieście, rozwój tej właśnie przedsiębiorczości zostałyby właśnie w ten sposób złamane.

Projekt ustawy nie mówi wprost o ingerencji w działalność firm prywatnych, rzemieślniczych i gospodarstw chłopskich, zawiera jednak w artykule III możliwość ustanowienia podatków stabilizacyjnych od osób prawnych i fizycznych. Bardziej głęboki artykuł trudno byłoby wymyślić. Nie ustalono jednak czy podatek stabilizacyjny ma być ściągany komuś w razie poprawy sytuacji ekonomicznej oraz regulacji cen i czy każdy pracownik to osoba fizyczna.

Nic nie stoi na przeszkodzie, aby nasze, zamrożone zgodnie z artykułem I ustęp 8 ustawy, płace, okazały się zagrożeniem dla równowagi ekonomicznej i trzeba będzie je poprawić przy użyciu podatku stabilizacyjnego zgodnie z artykułem III ustawy. Oczywiście protestować nie można. Zakazuje tego artykuł VII, bo grozi za to do roku więzienia, co gwarantuje artykuł VIII, lub ewentualnie zwolnienie z pracy bez wypowiedzenia z winy pracownika, dzięki artykułowi IX ustawy.

Ponadto artykuł I domaga się aby Sejm, który ma ustawę uchwalić oddał rządowi część swoich uprawnień i zezwolił na przenoszenie kredytu międzyresortowego w ramach budżetu państwowego. Czy dawać z resortu spraw wewnętrznych na oświatę i zdrowie, czy odwrotnie?

Trudno uwierzyć, by projekt sporządzono w dobrej wierze.

Jak się wydawało pomysł o wszechwładczym centrum został wielokrotnie i bezpowrotnie skompromitowany. Jednak nie dla autorów projektu, którzy proponują rozwiązanie sprzed 35 lat. Ustawa miałaby obowiązywać do końca roku. Byłby to czas regresu. Zduszenie inicjatywy innowacyjności i wydajności pracy i wszelkiej efektywności byłoby niewątpliwie. Być może udałoby się zmniejszyć płace, to na pewno wiele rodzin pracowniczych zepchnie w nędzę, ale również na pewno nie poprawi to stanu gospodarki narodowej.

Rząd chce, aby kto inny wprowadził stan wojenny w gospodarce. Postawie mieliby wziąć na siebie odpowiedzialność za ponure konsekwencje ekonomiczne i społeczne tej ustawy.

APEL SOLIDARNOŚCI O POMOC FINANSOWĄ do środowisk w kraju i za granicą

Przez kraj przetacza się fala strajków. Robotnicy realizują w ten sposób swoje święte prawo do obrony własnych interesów. Protestują przeciwko obciążeniu społeczeństwa kosztami nieudolności władz. Kosztami sprowadzającymi się do systematycznego obniżania stopy życiowej ludzi pracy. W związku z tym oświadczamy, co następuje: 1) Komisja Interwencji i Praworządności NSZZ Solidarność potwierdza przyjęte na siebie zobowiązanie, wypłacania osobom represyjnie wyrzuconym z pracy przez okres 6 miesięcy od momentu znalezienia nowego miejsca zatrudnienia, poborów w wysokości średniego wynagrodzenia wraz z premiami i nagrodami, 2) W przypadku innych form represji NSZZ Solidarność wygospodaruje dodatkowe środki na pokrycie strat finansowych jakie miałyby dotknąć strajkujących robotników. W związku z tym, zwracamy się do komitetów strajkowych o powołanie komisji, których zadaniem byłoby sporządzenie zestawień poszkodowanych osób, oraz charakteru wielkości poniesionych strat, 3) W przypadku przedłużających się strajków może wystąpić konieczność wypłacania strajkującym robotnikom zasiłków strajkowych. Wymaga to ogromnych funduszy. Wobec trudnej sytuacji finansowej Związku apelujemy do związków zawodowych za granicą, a także wszystkich środowisk krajowych i polonijnych o gromadzenie i przesyłanie na ten cel środków.

Podpisano: Przewodniczący NSZZ Solidarność - Lech Wałęsa. Za komisję Interwencji i Praworządności NSZZ Solidarność - Zbigniew Romaszewski. Warszawa - Gdansk - 3 maja 1988 roku.

• KRONIKA •

która w sobotę 7 maja zakończyła wcześniej oficjalny pobyt w Polsce na znak protestu, przeciwko siłowemu przerwaniu strajku w Nowej Hucie i aresztowaniu rzecznika Solidarności J. Onyszkiewicza. • W OSOBNYM incydencie milicja zatrzymała koło Stoczni Gdańskiej 10 zachodnich korespondentów, fotografów i członków ekip telewizyjnych. W czasie około godzinnego pobytu w areszcie zabrano im negatywy, filmy i notatniki. Ponadto ostrzeżono ich przed ponowną próbą dotarcia do stoczni.

• BIURO zastępcy przewodniczącego Włoskiej Partii Socjalistycznej Claudio Martelli potwierdziło w poniedziałek, 9 maja jego krytykę postępowania władz PRL względem strajkujących robotników. W piątek 6 maja organ socjalistów włoskich "Avanti" zamieścił opinię Martellego według której rząd PRL przez swoje agresywne kroki wobec robotników traci zaufanie. Martelli zapowiedział, że zamierza udać się do Polski, aby zbadać na miejscu warunki w jakich przebywają zatrzymani przez władze działacze. Chce także przekazać generałowi Jaruzelskiemu pismo od przywódcy włoskich socjalistów B. Craxiego. • RZECZNIK rządu PRL Jerzy Urban stwierdził na konferencji prasowej w dniu 10 maja w Warszawie, że władze przeprowadzają obecnie rewizję projektu ustawy o nadzwyczajnych uprawnieniach i upowaznieniach dla Rady Ministrów. Urban stwierdził, że rewizja ta jest wynikiem protestu ze strony oficjalnych związków zawodowych i że obecnie rząd zniosł wszystkie ograniczenia odnośnie działalności tych związków. Urban podał że za organizowanie strajków aresztowanych zostało ostatnio 10 osób, skazanych jest za udział w akcjach strajkowych 20 osób, a 111 osób kolegi ukarały grzywnami. • PONIEDZIAŁKOWY Żołnierz Wolności (z 9 maja) narzekał na zaległości Stoczni Gdańskiej w płaceniu podatków i ubolewał nad nadmiernym rozpolitykowaniem robotników w stoczni. • 18 KWIETNIA br. zmarł nagle w Madrycie, w wieku 79 lat, Józef Łobodowski, urodzony 19 marca 1909 roku w Purwiskach pow. Sejny. Żołnierz Polskich Sił Zbrojnych, wybitny poeta, prozaik, publicysta i tłumacz. Józef Łobodowski przez 27 lat był współpracownikiem polskiego programu radia madryckiego oraz między innymi paryskiej "Kultury", "Wiadomości" i "Tygodnika Polskiego".

Uroczystości pogrzebowe odbyły się 21 kwietnia w Madrycie. Urna z prochami ma być przewieziona do Lublina i złożona w grobie Matki wybitnego pisarza. • ORGAN komunistów polskich dziennik "Trybuna Ludu" podała, że w ubiegłym roku wyjechało na Zachód 1,15 mln Polaków. Gazeta nie poinformowała, ile osób z tej liczby nie powróciło do kraju, stwierdziła jednak, że 350 tysięcy Polaków mieszka obecnie na Zachodzie, pomimo wygasnięcia ważności ich paszportów. Cytując statystyki ministerstwa spraw wewnętrznych, gazeta podaje, iż w 1987 roku oficjalnie emigrowało z kraju około 16 000 osób, co stanowi o 50% więcej, niż w roku wcześniejszym, a 10 000 osób starało się o legalną emigrację. "Trybuna Ludu" podkreśliła, że pomimo tak wysokich liczb, władze nie zamierzają zmieniać zapowiedzianej polityki ułatwiającej podróże zagraniczne i nowe paszporty, ważne na 10 lat, mają być udostępnione jeszcze w tym roku. • OD KILKU lat obniża się udział wynagrodzeń za pracę w ogólnych nominalnych dochodach ludności - z 56,6% w 1980 r. do 48% w 1987. Płace bowiem wynoszą 31% podzielonego dochodu narodowego, na świecie - 50-55%. Wartość drugiego obiegu gospodarczego w roku ubiegłym oszacowano na sumę 1 biliona 890 miliardów zł, czyli na sumę 1/4 dochodów ludności ujętych w GUS-owskich statystykach. Drugi obieg gospodarczy to m.in. nie rejestrowana produkcja różnych dóbr, prywatny import, przywóz dewiz, itp.

Maj 1988 - strajk w Stoczni Gdanskiej

NA CZASIE

Na co czekałam w ostatnich gorących dniach? Pomijając zdarzenia wagi wielkiej, czekałam, kiedy wreszcie odezwie się dyspozycyjny politolog Toronto Star Adam Bromke

Ileokroć bowiem rząd Jaruzelskiego z ozdobną grupką tzw partyjnych liberałów, znalazł się w opałach, ilekroć sytuacja polityczna wymagała, by podnieść w oczach czytelników cnoty i zasługi towarzysza Gorbaczowa, tylekroć czy to na łamach, czy to na telewizyjnym ekranie pojawiało się nazwisko znanego wszystkim profesora. Otoż i tym razem profesor nie zawiodł. W sobotnim numerze Toronto Star (z dnia 7 maja 1988) w dziale "Świat", ukazał się pełnostronicowy artykuł niezawodnego pióra ozdobiony sporymi obrazkami. Z prawej scena patriotyczna - na bramie Stoczni, z lewej - młodzieniec w cywilu wznosi dłoń z pałką - wypróbował ją na swych rówieśnikach. W środku tryptyku widnieje twarz generała Jaruzelskiego.

A teraz tytuły i podpisy. U góry tytuł główny **Czas na pomoc z zagranicy, a nie pouczenia**. Podtytuł Najbardziej wolny z krajów obozu sowieckiego potrzebuje pieniędzy z Zachodu by rozwiązać swe problemy finansowe. Pod zdjęciem generała drobnym druczkiem ciężkie czasy. Naciskany zewsząd rząd generała Wojciecha Jaruzelskiego, stojąc przed perspektywą gospodarczej stagnacji, wprowadził dużą podwyżkę cen. Spowodowało to protesty, jak te w Warszawie 1 maja i w Gdanku.

Po tej przygrywce wczytajmy się w tekst Bromkego. Wczytajmy się oczami przeciętnego kanadyjskiego czytelnika, który o Polsce i obozie sowieckim wie niewiele i nie dociera do niego fundamentalny fakt, że Polska jest krajem okupowanym, eksploatowanym i systematycznie niszczone przez sowiecki system. W wyhodowanej na demokracji głowie z trudem mieści się fakt, że jest to kraj dyktatury, kraj gdzie nie istnieją powszechne dobra jak parlament i parlamentarna opozycja, wolne wybory, niezależne legalne związki zawodowe. Tekst profesora nie podkreśla tych istotnych składników polskiej sytuacji. Przeciwnie. Zakłada jakby ich nieznajomość, dla osiągnięcia właściwego efektu. Efektem ma być uzyskanie przychyłnej opinii dla generała Jaruzelskiego i jego ekipy, lekceważeni i natomiast solidarnościowej opozycji. I jest to tradycja myślowa, którą profesor kultuwy od 80 roku bez zmian i można by było nad tym przejść do porządku dziennego, gdyby nie to, że argumenty używane w tym tekście przez Bromkego dają się słyszeć co-

raz częściej

Obawiam się, że pojawienie się na scenie politycznej Gorbaczowa powołało do życia cały chór obrońców sowieckiego systemu - ludzi pióra i kamery. Nawet, wydawałoby się niezłe w sprawach sowieckich oblatany, Eric Margolis z torontonskiego Sun zaczyna też na tę nutkę. Wyraził on ostatnio obawę, że sytuacja w Polsce może zagrozić pierestrojce Gorbaczowa i zmusić go do "powrotu" do biurokratycznych, militarnych i policyjnych metod.

Dziennikarze wydają się być zaniepokojeni, że opadnie usmiechnięta maska Sekretarza generalnego i pokaze się stara dogmatyczna twarz.

Z zadziwiającym więc uporem powtarza się na Zachodzie wiara w reformę płynącą z góry. W chwili, gdy pęka ta maska systemu, gdy rodzą się autentyczne oddolne opozycyjne grupy i partie - Zachód spieszy ratować Gorbaczowa i jego odgórną kosmetyczną reformę. Nawet w Polakach zdołano wzbudzić poczucie winy, że mogą być powodem załamania owej wspaniałej pierestrojki.

Wszystko to brzmi tak, jakby nie było na Zachodzie realnych sił, którym zależałoby na rozpadzie sowieckiego imperium i jego systemu politycznego.

Wróćmy jednak do modelowej argumentacji Bromkego. Pierwsza szpalta poświęcona jest przedstawieniu swobód obywatelskich i otwartości na jakie rząd Jaruzelskiego przyzwolił lub zgoła je wprowadził. Autor posuwa się nawet do stwierdzenia, że środki masowego przekazu są w PRL rzetelne i żywe (dokładnie The public media are accurate and lively). Z tekstu nie wynika wcale, że uzyskane przez społeczeństwo koncesje były wynikiem konsekwentnej, długotrwałej i ofiarnej walki z rządem. Przeciwnie to Jaruzelski był przyczyną i źródłem zmian. Autor pisze w odpowiedzi na rządowy kurs ugody, polityczne emocje Polaków w sposób widoczny złagodniały ("In response to the government's conciliatory course"). Większość ludzi chce dać ewolucyjnym zmianom szansę, wielu jednak ma żal do Jaruzelskiego za wprowadzenie stanu wojennego - stwierdza profesor. Następnie przechodzi do opisu sytuacji gospodarczej wplatając zgrabnie uwagę, że poprawiła się od 1981 roku (okresu Solidarności) nie wspominając ni słowem, że w tymże roku rząd wstrzymał dostawy do sklepów głosząc ustami Urbana, że sam się wyżywi.

A teraz pochwała podwyżek. Były konieczną formą uzdrowienia gospodarki i zarzucenia subsydiów państwowych. Ani słowa o gigantycznych wydatkach socjalistycznego państwa na wojsko, służby bezpieczeństwa, podwojną - państwową i partyjną administrację. Gdy w obliczu zadłużenia państwowego zachodnie rządy obcinają swoje wydatki, limitują pomoc dla krajów Trzeciego Świata ograniczają wydatki na administrację i wojsko, muskając zaledwie ceny grzesznych produktów i uciech, rząd PRL nie tylko nie zdaje sprawy ze swych wydatków, nie ujawnia rozmiaru opodatkowania robotników na swe cele, ale chce ciężar reformy przerzucić całkowicie na społeczeństwo. Ale w wywodzie profesora słowa nie ma o rzeczywistych przyczynach zadłużenia rządowego, gigantycznych centralistycznych inwestycjach, biurokracji, rozbudowie aparatu utrzymania państwa. Jest natomiast obawa przed podniesieniem robotniczych płac. Jeżeli, twierdzi Bromke, rząd ulegnie

żądaniom robotników i podniesie płace - będzie po reformie. Dlatego też, przygotowuje nas profesor na twardą generalską odpowiedź. Ma nią być ustawa, która wejdzie w życie w dniu wydania naszej gazety, w środę 11 maja. Ustawa ma zakazać pod karą roku więzienia udziału i organizacji protestów do końca 88 roku.

A teraz część gdybająca artykułu. Najgorsze stać się może, gdy robotnicy nie odstąpią od swych żądań, gdyż może nastąpić stan wyjątkowy i utrata przywilejów. Oczywiście robotnicy zaszkodzą nie tylko sobie, ale Gorbaczowowi i jego pierestrojce oraz rozmowom rozbrojeniowym na szczytach.

Następne wnioski. Głównym powodem problemów gospodarczych PRL są długie 36 miliardów dolarów USA. Jeżeli USA tak troszczy się o los polskich robotników, niech coś z tym zrobi (dokładnie: If the USA, really cares so much about their fate, it should try to alleviate this"). I dość pouczony. Wniosek Bromkego jest prosty:

By pomóc robotnikom trzeba pomóc ich opresorom. Odpowiedzialność utrzymania systemu spada na Zachód.

Na koncu tekstu - przykład pozytywny. Dla kontrastu (z Amerykanami, oczywiście) premier Jacques Chirac zaproponował podjęcie pomocy dla PRL na skalę planu Marshalla. Zamiast więc pouczać, USA powinny pojsć w ślady Francji, Wielkiej Brytanii, i Niemiec Zachodnich.

Profesora znów zdaje się zawodzić pamięć. Plan Marshalla miał na celu rozwój wolnorynkowej gospodarki w Europie Zachodniej. Miał uchronić Europę przed widmem komunizmu. Plan, do którego ociągają się przystąpić tym razem Amerykanie, ma inny cel. Ocalić komunizm w Europie Wschodniej.

A może są jeszcze szanse, że cel się zmieni? Śmiem wątpić.

GRAŻYNA FARMUS

POLSKA

REAKCJA
PRASY ŚWIATOWEJ

Istotnie - zauważa zachodniemiecki dziennik "Die Welt" - niełatwo obdarzyć wiarygodnością i zaufaniem rząd, który na wszelkie przejawy wzrostu napięcia społecznego reaguje aresztowaniami co bardziej znanych przedstawicieli rzekomo nie istniejącego i rzekomo nie liczącego się ruchu społeczno politycznego, a w obliczu stanowiących już sygnał alarmowy napięcia akcji strajkowych odmawia uparcie rozmów ze strajkującymi, podejmując ostentacyjnie pertraktacje z oficjalnymi związkami zawodowymi, co komentatorowi bonkskiemu przypomina prowadzony przed lustrem monolog. Jeszcze mniej, zdaniem "Die Welt", wiarygodnie brzmi złowrogie ostrzeżenie Jaruzelskiego przed rzekomymi przejawami chaosu i anarchii. Chaosu gospodarczego jak zaznacza autor komentarza nie wywołał w Polsce opozycyjni anarchiści, a brak entuzjizmu społeczeństwa dla wciąż jeszcze nie zrealizowanych prób reform wypada przypisać faktowi, że parujący od 40 lat system pozbawił to społeczeństwo dość dentywnie wiary w skuteczność takich poczynan władzy.

Monachijski dziennik "Sueddeutsche Zeitung" z kolei tak pisze na ten temat. Jeszcze niedawno ekipa Jaruzelskiego uznawała nadmierne podwyżki płac główną przyczyną niepomysłnego rozwoju gospodarczego w pierwszym kwartale tego roku.

Obecnie wzbiera właśnie druga fala takich podwyżek. Rząd okazuje się po prostu zbyt słaby by temu zapobiec. Przysłowiową brzytwą w tej sytuacji mają się stać niesprecyzowane bliżej uprawnienia, które na zasadzie różdżki czarodziejskiej miałyby uzdrowić złożoną niemocą gospodarkę. Autentyczne śmiałe reformy tymczasem mogłyby przeprowadzić w Polsce tylko rząd silny, czerpiący swą siłę z zaufania społeczeństwa. Obecny zaś rząd takiego zaufania nie posiada. Przede wszystkim zaś głoszona przezeń demokratyzacja nie posunęła się istotnie naprzód. Także zapewne w bezpośrednim otoczeniu Jaruzelskiego, najświetlejsi członkowie jego ekipy zdają sobie sprawę, że bez istotnych przeobrażeń społeczno-politycznych problemy ekonomiczne pozostają w dalszym ciągu nie rozwiązywalne. Rzecz w tym, że droga do zrozumienia tego faktu do konkretnych kroków praktycznych jest najwyraźniej jeszcze bardzo daleka. Wiedzie bowiem poprzez gotowość rządzących do wyrzeczenia się wielu uprawnień i przywilejów, na co najwyraźniej większość kierownictwa partyjnopanstwowego nie chce się jeszcze zgodzić.

Komentatorowi wydawanego we Francji w języku angielskim dziennika "The International Herald Tribune" droga ta przypomina jak dotąd wręcz rodzaj błędnego koła, które definiuje przy pomocy wypowiedzi znanego działacza opozycyjnego, że kompromis jest w Polsce obecnie równie nieodzowny, jak nieosiągalny. Każdy wie, czytamy w komentarzu, że gospodarka polska znajduje się w stanie rozkładu. Każdy wie również, że inflacyjna spirala podwyżek płac może jej tylko zaszkodzić. Władze nie dysponują żadnym pokryciem dla dodatkowej siły nabywczej. Każdy więc zdaje sobie sprawę z tego, że autentyczna reforma gospodarcza wymagałaby od społeczeństwa ofiar i wyrzeczeń. Rzecz w tym, zauważa dalej "International Herald Tribune", że społeczeństwo polskie odmawia gotowości do takich wyrzeczeń rządowi, którego nie uważa za swego reprezentanta i który nie zgadza się na dialog z ludźmi, którzy za

tych reprezentantów uchodzą. Ograniczenie postulatów społecznych do żądań płacowych wynika w tym kontekście po prostu z braku zaufania do społeczno-politycznych poczynan władzy oraz autentycznej reprezentacji społecznej, która mogłaby takie poczynania wesprzeć swoim autorytetem. Władze PRL czytamy dalej w komentarzu, powołują się stale na większe teraz niż kiedykolwiek i większe niż gdziekolwiek indziej swobody intelektualne. Na każdym kroku widzimy jednak, że reagują nieodmiennie metodami policyjnymi. Metodami tymi niestety nie uda się uzdrowić gospodarki, a demonstrowanie policyjnej siły z jednej i ustępliwości w kwestii podwyżek płac z drugiej strony nie rozwiązuje na dłuższą metę niczego. Sednem zagadnienia może się, jak sądzi "International Herald Tribune" okazać fakt, że czas nie pracuje na korzyść rządzącej ekipy. Kompromis może się w chwili obecnej wydawać niemożliwy, ale unikanie wszelkich działań mogących taką możliwość przybliżyć grozi w dalszej perspektywie skutkami wręcz katastrofalnymi. I to jak zaznacza autor komentarza, nie tylko dla Polski.

Szerzej zajmuje się aspektem międzynarodowym komentator londyńskiego dziennika "The Times". Cytujemy. Jeszcze pół roku temu władze PRL mogły liczyć na zanik wpływ Solidarności i uspienie zainteresowania Zachodu. Siła ruchu społeczno-politycznego wydawała się istotnie rozdrabniać między różnymi nurtami i grupowaniami politycznymi. Jedni wycofywali się z działalności opozycyjnej inni trwali w podziemnym oporze. Jeszcze inni sympatyzowali z projektami reformy. Wydarzenia ostatnich dni jednak wykazały nieoczekiwanie żywotność idei i wpływów Solidarności. Jednocześnie okazało się, że zaciekawienie opinii zachodniej, które na pewno było ostatnio nieporównanie mniejsze niż w czasach rozkwitu Solidarności może w każdej chwili na łamach prasy gwałtownie wzrosnąć. Postępowanie generała Jaruzelskiego i jego rządu w tych dniach będzie poczytane za sprawdzian szczerości jego dążeń do zmiany systemu gospodarczego oraz jego zdolności do zapewniania sobie przy realizacji reformy poparcia polskich robotników. Napięcie i wzrost niezadowolenia społecznego w Polsce może okazać się także pomocą w czasie rozmów na szczycie prezydenta Reagana w Moskwie. Jego rozmowca Gorbaczow dawał ostatnio do zrozumienia, że gotów jest osłabić dyktat ZSSR wobec państw Europy Wschodniej. Pod warunkiem jednak, że albo uda im się osiągnąć sprawność gospodarczą, albo skutecznie stłumić wszelkie przejawy społecznego niezadowolenia. Ekipa generała Jaruzelskiego tymczasem nie wydaje się zdolna ani do jednego, ani do drugiego.

Wypowiedz Jacka Kuronia dla włoskiego dziennika "La Repubblica".

Kuron powiedział, że władze wprawdzie mówią o dialogu i reformach nie chcą jednak dostrzec istnienia autentycznych sił społecznych. Sytuacja obecna jest według Kuronia nieporównywalnie trudniejsza niż w sierpniowym przełomie i dla przezwyciężenia kryzysu nie wystarczą same rozmowy pomiędzy władzami a Solidarnością. Bez reform ekonomicznych, dodał Kuron, Polska nie ma szans. A reformy ekonomiczne muszą iść w parze z politycznymi.

"Politycznym pobożewiskiem nazywa panującą w kraju, po dwóch tygodniach protestów robotniczych, sytuację komentator zachodniemieckiej agencji prasowej DPA Głównie, jak zaznacza, wskutek taktyki zastosowanej przez stronę rządową. Przyznane w pierwszym odruchu politycznej paniki wysokie podwyżki płac rozkręciły spiralę inflacyjną tak silnie, że trudno jest sobie wyobrazić, by można ją było powstrzymać, nawet za pomocą zarządzonego zamrożenia płac i cen. Brutalna próba zdławienia strajku w Nowej Hucie zakwestionowała wyraźnie pozorny liberalizm ekipy Jaruzelskiego zrzając w dodatku hierarchię kościelną zajęta własnie wstępными zabiegami mediacyjnymi. Także próby pominięcia nie tylko Solidarności, ale także i bezpośrednich reprezentantów i strajkujących skazane były z góry na niepowodzenie. Okazało się wyraźnie, że oficjalne związki zawodowe działały w politycznej pustce. Rozważane obecnie specjalne uprawnienia rządu grożą jeszcze bardziej skutecznym demontażem ich wpływów. Spontanicznym protestom nie zaradzą zresztą zarządzenia. Własnie przykład Nowej Huty dowodzi, że metodami policyjnymi można wprawdzie

usunąć strajkujących z zakładów, ale nie można ich zmusić do pracy.

W opinii dziennika "Frankfurter Rundschau" jednak straty polityczne poniosły również pozostałe zaangażowane w konflikt strony. W komentarzu gazety czytamy. W obecnej sytuacji, w Polsce, nie ma zwycięzców, są tylko pokonani. Solidarnosc nie wyceniła zrazu natężenia ruchu strajkowego, a następnie musiała się przekonać, że jej wpływ pozostaje silny tylko w niektórych rejonach kraju. Kościół katolicki został zaskoczony akcją pacyfikacyjną w Nowej Hucie, przeprowadzoną akurat w czasie, gdy podejmował próbę mediacji. Partia i rząd wreszcie wywołały swym postępowaniem izolację, nie wyłączając nawet swej własnej organizacji związkowej OPZZ. Projekt nadzwyczajnych uprawnień, który partia zamierza przeforsować w środę 11 maja w Sejmie, może tę izolację jeszcze tylko pogłębić. Oznacza on bowiem faktyczny zakaz strajków, demonstracji, wstrzymanie podwyżek płac, a zatem zważywszy na niedawne drastyczne podwyżki cen dalszy spadek stopy życiowej, a także pewnego rodzaju formalne usankcjonowanie bezrobocia, jeśli istotnie likwidować się będą zakłady uznane za nieopłacalne.

LECH JAN JAMKA

Myśli
niepozbierrane

Zachwyca się niezmiernie Marek Sadowski, krytyk filmowy w PRL "Piratami". Polanski pisząc - "Reżyserowi udało się zachować proporcję między liryzmem a szyderstwem, bufonadą i gwałtem". Tymczasem, jest nieco inaczej - film "przeleciał przez świat wprawdzie głośno reklamowany, ale tym razem nazwisko reżysera nie pomogło. Dzieło okazało się mało oryginalne. Gagi nie nowe, choć naszpikowane wrzaskiem, hukami strzałów armatnich i widoczkami z tunezyjskiego wybrzeża. Komar i Przewieźcew wykrzykiwali się wprawdzie ile wlezie, miotali na planie, ale rewelacji nie zrobili. Krótko mówiąc, Polańskiemu ten film nie wyszedł.

Nagłą miłośnią do Hemara zapalała niedawno telewizja w Polsce. W reżyserii Andrzeja Łapickiego zrealizowano spektakl "To co najpiękniejsze", oparty na jednoaktówkach pisanych przez Hemara w Londynie. Mówi się - miłość nie zna granic, szkoda tylko, że tak pozno.

Znany już, skądinąd, dziennikarz Eugeniusz Guz napisał książkę, w której odstańnia kulisy zamachu na papieża. Okazuje się, że, według niego, w całej aferze maczali ręce Eskimosi.

W jednym z wydań krajowych Perspektyw umieszczono obszerny fotoreportaż z cyklu "Laureaci przed kamerami", donoszący o imprezie, która odbyła się w redakcji tygodnika.

Dziennikarze, kamerzyści telewizyjni, fotoreporterzy oblegali tłumnie Jerzego Kukuczka, obranego Człowiekiem Roku. Były torty od Bliklego, szampany Słowem, festyn na całego, a dla prasy ogromna frajda. Na jednym ze zdjęć Jerzy Kukuczka, alpinista wstawiony zdobyciem wielu himalajskich szczytów, staci uśmiechnięty, dumny z wielkimi pucharami z rubinowego kryształu. Sygnę się dyplomy, gratulacje, wiązanki kwiatów. Życzenia przesłali prominenci z Wydziału Propagandy KC PZPR, z Komitetu do spraw Młodzieży i Sportu, z Zarządu Głównego RSW. Przy małej czystej wyborowej

pytania, dyskusja. Laureat opowiada o swoim życiu, rodzinie.

Tak oto wkracza się w PRL w kolejny etap reformy zdobywając niebosiężne szczyty górskie w Himalajach. Brakuje leków, żywności, ale rubinowe puchary są jeszcze i będą. Są też i szampany, kawa wódeczka pierwowego sortu. Wesole, hucznie. Zdjęcia biją w oczy, a na nich uszczęśliwione twarze członków redakcji. Perspektyw oczekujących na autograf od mistrza na wysokosciach. Nie ujmując w niczym Kukuczka, jest jednak niezmiernie interesujące, ile kosztuje sfinansowanie wyprawy w Himalaje i kto za to płaci. Nie wydaje mi się, aby stac było alpinistę na takie koszty, nawet gdyby miał w PRL uczciwą pensję. Chyba że Wydział Propagandy KC PZPR cos dorzucił do puli i wtedy wszystko staje się jasne. W szpitalach nie ma strzykawek, waty, igieł, ale na wyprawy w Himalaje stac nas jeszcze. Najważniejsze, to trzymać fason, nawet w biedzie. Kapota dziura wa, wiatrem podszyci, ale od spodu drapie idea. Słoma z bułow wyłazi, ale ostro drapiemy się po gorach zatykając proporczyk schodząc na dół po puchary i gratulacje.

• **Sowiecka prasa o śmierci żony Stalina** Po raz pierwszy sowiecka prasa potwierdziła oficjalnie od dawna krążące pogłoski o samobójczej śmierci drugiej żony Stalina, Nadzieży Allilujewej. Śmierć nastąpiła listopadowej nocy 1932 roku. Wiadomość tę podano w formie wywiadu z M. Szatrowem, autorem kontrowersyjnej sztuki, w której Stalin prześladował żonę założyciela państwa sowieckiego N. Krupską-Lenin. Szatrowem powodują osobiste względy. Jego własny ojciec padł ofiarą okrucieństwa sowieckiego dyktatora, gdy w 1937 roku wysłano go na Gułag i rozstrzelano. Jego matkę aresztowano w 1949 roku. Szatrow nigdy już jej nie zobaczył. Okres stalinowskiego terroru przeżył jedynie on sam i jeden z jego braci. Allilujewa poślubiła Stalina w 1918 roku, a więc w chwili, gdy wówczas 39-letni Gruzin zdobył już rozgłos i uznanie w całym kraju. Jego pierwsza żona zmarła w 1905 roku. Przed 1932 rokiem jego władza była już praktycznie nieograniczona. W wyniku przymusowej kolektywizacji doszło do krwawych rozruchów, a kilkanaście milionów chłopów zginęło. Podobno Allilujewa wielokrotnie protestowała przeciw me-

todom stosowanym przez męża. Jej obiekcje zawsze wywoływały niepokojącą furję. Po jednej z takich awantur małżonka Stalina wróciła do ich mieszkania na Kremlu i zastrzeliła się. Syn Stalina z pierwszego małżeństwa, Jakow zmarł jako jeńiec wojenny w II wojnie światowej. Drugi syn z małżeństwa z Allilujewą, Wasilij, umarł w wyniku nadużywania alkoholu w 1962 roku. Ich córka Swietłana Allilujewa prowadzi życie będące odzwierciedleniem chaotycznego związku rodziców. Swietłana, która przyjęła nazwisko matki, nie widziała ojca przez ostatnie lata życia. Odwiedziła go dopiero, gdy nieprzytomny leżał na łożu śmierci. W 1967 roku zbiegła na Zachód. Najpierw mieszkała w Stanach Zjednoczonych, później w Wielkiej Brytanii. W 1984 roku wróciła do Związku Sowieckiego, twierdząc, iż jest rozczarowana życiem na Zachodzie. Rok później z powrotem przyjechała do Anglii.

• **Spotkanie niezależnych wydawców w Moskwie** W Moskwie odbyło się spotkanie wydawców i dziennikarzy 30 niezależnych pism, tzw. samizdatów, którzy podczas 3-dniowego spotkania omówili problemy wzajemnej współpracy, wymiany informacji oraz idei

Spotkaniu przewodniczył Aleksander Podrabinek, wieloletni wydawca "Kroniki", tygodnika informującego o strajkach, protestach, działalności dysydentów oraz łamaniu praw człowieka przez władze sowieckie.

• **Złe warunki sanitarne przyczyną demonstracji w Gruzji** Pod koniec kwietnia doszło do demonstracji w autonomicznym regionie Osssetia w Republice Gruzji. W stolicy tego okręgu, Czinwali, doszło do potężnej demonstracji z udziałem niemal wszystkich mieszkańców, protestujących przeciw fatalnym warunkom sanitarnym miasta. Do protestów doszło po wybuchu epidemii duru brzuszego. Uczestnicy demonstracji domagali się ukarania przywódców partyjnych, odpowiedzialnych za stan sanitarny miasta. Zarzucono im lekceważenie podstawowych wymogów zdrowotnych. Domagano się również ukarania lokalnych przywódców za niedopatrzania w zakresie zapewnienia regularnych dostaw żywności i innych produktów. Na miejsce przybył sekretarz komunistycznej partii w Gruzji. Po przeprowadzeniu dochodzenia usunięto ze stanowiska przywódcę partii w Czinwali.

• **Hyde Park w Moskwie?** Na wniosek "Wiadomości Moskiewskich" przy poparciu prokuratora Moskwy i dyrektora spraw wewnętrznych władze miasta mogą wyrazić zgodę na wprowadzenie w jednym z miejskich parków trybuny, z której obywatele będą mogli swobodnie głosić swe polityczne opinie. Obowiązujące przepisy wymagają, by osoby pragnące urządzić demonstrację, czy marsz w stolicy ZSSR, najpierw uzyskały zezwolenie władz miejskich. Jednocześnie z Moskwy nadeszła informacja o opublikowaniu w jednym z magazynów literackich pierwszej części Folwarku zwierzęcego George'a Orwella, ostrej satyry na sowiecki komunizm z okresu władzy Stalina. Nowela mówi o przejęciu kierownictwa nad folwarkiem przez zwierzęta. Na czele nowego totalitarnego społeczeństwa stają świny, które postępują zgodnie z zasadą "Wszystkie zwierzęta są równe, ale niektóre są równiejsze". Do niedawna w ZSSR obowiązywał zakaz publikowania tej książki. Sowieccy wydawcy zapowiadają również podjęcie druku najśłynniejszej książki Orwella zatytułowanej "1984", będącej doskonałym opisem totalitarnego społeczeństwa.

Dokończenie ze str. 1
większość założycieli jest w wieku lat około 30, a ich chrzest polityczny i rozczarowania do sowieckiego systemu zainspirowała Praska Wiosna Jurij Denisow, jeden z założycieli partii powiadział, że zostanie złożone u odpowiednich władz podanie o legalizację partii. Podkreślił także, że Związek Demokratyczny wystawi swoich kandydatów w wyborach Głównym celem Związku - oświadczył Rukaszow jest stworzenie "politycznej opozycji, która będzie się przeciwstawiać totalitarnej dyktaturze komunistów". Dodał on, że Związek Demokratyczny będzie się starał o odsunięcie komunistów od władzy i o odebranie im możliwości nieprzezwyciężania praw człowieka i praw ekonomicznych. Pierwszego dnia obrad milicja i KGB próbowały się dostać do mieszkania, gdzie Związek obradował, ale zrezygnowali z tego na skutek zdecydowanego stanowiska uczestników zebrania. W niedzielę władze zaarrestowały około 60 członków Związku. Niektórzy z nich zostali wypuszczeni po kilku godzinach, inni przebywają nadal w areszcie.

GORBACZOW TO ZŁUDZENIE...

Wywiad
Aleksandra
Zinowiewa dla
francuskiego
pisma
"Le Figaro
Magazine".

Aleksander Zinowiew jest znanym rosyjskim pisarzem i dysydem. W wywiadzie twierdzi, że Gorbaczow i jego plerostrojka jest mitem

Komunizmowi siły witalne kapitalizmu są potrzebne po to, żeby móc go lepiej zwalczać. W świetle historii dojście Gorbaczowa do władzy jest więc w gruncie rzeczy drobnym epizodem w walce na śmierć i życie jaką jeden system wydaje drugiemu, niepokojący jest jednak entuzjazm Zachodu i consensus jednoczący Reagana i Georgesa Marchaisa w tej sprawie. Oto opinia Aleksandra Zinowiewa który właśnie opublikował swą nową książkę „Gorbaczewizm”

„Le Figaro” A więc Pana zdaniem najlepiej charakteryzują „gorbaczewizm” określenia takie jak złudzenie i miraż?

Aleksander ZINOWIEW Złudzenia Zachodu biorą się stąd, że bardzo by chciał widzieć jak Związek Sowiecki ewoluuje w stronę zachodniej demokracji. Zachodnia prasa podtrzymuje i rozbudowuje to złudzenie. Dzięki niej Gorbaczow stał się niemal dysydem na tronie, wielkim reformatorem, kims w rodzaju Piotra Wielkiego.

– Co myśli Pan o tych, na Zachodzie, twierdzą, że trzeba Gorbaczowowi dać szansę?

– Nawet gdyby reformy Gorbaczowa były realizowane bez oporu, sytuacja w kraju nie zmieniłaby się w sposób odczuwalny. Reformy te bowiem są ogromne tylko w oczach zachodnich prostactw, nie mających najmniejszego pojęcia o wewnętrznych mechanizmach rządzących sowieckim społeczeństwem. System społeczny w tym kraju pozostaje nienałazony, nie należy o tym zapominać, i pseudoreformy są jedynie zawracaniem głowy bardzo drażniącym ludzi myślącym w ZSRR.

– Czym wytłumaczyć zadziwiający consensus, jaki panuje na Zachodzie względem Gorbaczowa?

– Mam wrażenie, że Zachód pragnie aby demagogia Gorbaczowa utrzymała się jak najdłużej. Sowieccy przywódcy tego typu są dla Zachodu wygodniejsi. Los setek milionów obywateli sowieckich nikogo nie interesuje. Z tego właśnie powodu zachodnie złudzenia mogą się długo utrzymać. Powiem więcej. Zachód stał się sprzymierzeńcem władzy sowieckiej w eksploatacji mas ludzkich, które opierają się przeciwko górze. Zachód zdradził pozycję istniejącą w formie społeczeństwa sowieckiego i wołał dać się ponieść swym automatyfikacyjnym złudzeniom.

– Niedawno miał miejsce fakt bezprecedensowy. Gorbaczow przedstawił wniosek o wprowadzenie tajnych wyborów, który został odrzucony przez KC. Czy myśli Pan, że wniosek ten został przez niego wysunięty umyślnie tylko po to, by go odrzucono?

– Takie osobiste intencje nie odgrywają żadnej roli. Gorbaczow jako aparatczyk wie dobrze, że tajne wybory i głosowanie na kilka list wyborczych w niczym nie zmieniłyby sowieckiego systemu. Była to pro pozycja czysto demagogiczna. Tak samo jak przytłaczająca większość jego reform.

– Porozmawiajmy o oporze, jaki stawia sowieckie społeczeństwo. Czy Gorbaczow z góry zakłada, że społeczeństwo go nie poprze, choć

przedstawia się jako jego dobroczynca? Czy jego reformy mają jakieś prawdziwe podłoże?

– Tak zwani burokraci i reakcjonisci, z którymi Gorbaczow miał by walczyć są takimi samymi aparatczykami jak on sam i Gorbaczow w istocie rzeczy przez całe życie służył ich interesom. Jako przede wszystkim ludzie partii gorbaczewisci dążą do zdobycia władzy. A kiedy bardzo chce się władzy jest się zmuszonym do wykorzystania w sposób demagogiczny niektórych rzeczywistych aspiracji narodu. Obecna demagogia jest po prostu używana, to wszystko. Gdyby sekretarzem partii został Gruzin o korupcję oskarżony byłby Gorbaczow. A jeśli chodzi o opór. Społeczeństwo sowieckie będzie odruchowo bronić formy życia wynikłej z 70 lat komunizmu. Niezależnie od tego co by robili przywódcy jakie by nie podejmowali starania, w ostatecznym rachunku nieodwołalnie weźmie górę właściwy komunizmowi styl życia z jego wadami i zaletami. To sprawa logiki.

– Utrzymuje Pan, że społeczeństwo radzieckie kocha komunizm i pragnie go?

– Przede wszystkim żaden system nie jest pozbawiony zalet, ludność sowiecka pragnie nadal mało pracować i cieszyć się tymi samymi co dawniej gwarancjami. Dam Panu przykład. Władze chcą zwiększyć wydajność ekonomiczną przedsiębiorstw, co spowodowałoby zwolnienie z pracy części personelu. Dobrze, ale co dalej? Albo Gorbaczow proponuje wcześniejsze emerytury, a to dla obywatela sowieckiego oznacza karę. Może nawet gorszą niż więzienie, albo wysuwa hasło społecznej elastyczności, ale ZSRR to nie Zachód, we Francji przeprowadzka z Paryża do Lyonu nie jest niczym wielkim, ale w Związku Sowieckim zamieszkanie nagle w innym mieście oznacza konieczność wypracowania od początku nowych sposobów radzenia sobie, a więc katastrofę. Gorbaczow postuluje się całym arsenalem hasel, których zastosowanie kłóciłoby się z tradycyjnym łańcem życia komunistycznego. Komunizm implikuje niskie zarobki i niski poziom życia, ale z drugiej strony życie zawodowe jest względnie łatwe, a stałość zatrudnienia zagwarantowana, nie zapominajmy, że są to dwa podstawowe atuty tego systemu. Ktokolwiek będzie chciał je naruszyć, nieodwołalnie spotka się z oporem społeczeństwa.

– Z zachodniego punktu widzenia społeczeństwo sowieckie byłoby więc przywiązane do pewnego status quo, czyli w pewnym sensie „reakcyjne”?

– Społeczeństwo to jest realistyczne. Ludzie chcą żyć i pracować w pewnym poczuciu logiki, zdrowego rozsądku. Nie chcą znaleźć się w sytuacji, w której narazeni by byli jednocześnie na niedogodności komunizmu i kapitalizmu.

– A burokracja, którą tak piętnuje Gorbaczow?

– Gorbaczewisci są w tym samym stopniu burokratami jak ci, których obecnie gnębią. Niech Pan spróbuje zatrudnić w administracji sowieckiej pierwszego lepszego zachodniego admirałora Gorbaczowa – przekonana się on, że obiektywne warunki pracy są takie, iż każdy staje się burokratą. Burokracja jest jedną z normalnych, podstawowych i charakterystycznych cech komunizmu.

– Czy „gorbaczewizm” byłby więc dywersją?

– Tak. Jednym z podstawowych zamierzeń Gorbaczowa jest maskowanie prawdziwej natury komunizmu. Epoka Breżniewa ukazała tę prawdziwą naturę w formie dojrzałej gospodarczej niewydolności, generalnej zastoju, smiesznie niskiej produkcji itd. Gorbaczow chciałby, aby świat uwierzył, że te zasadnicze cechy komunizmu to jedynie grzechy przeszłości. Tym sposobem odgrywa raczej rolę zaciemniającego a nie ujawniającego, jak chce nam to się wzmocnić.

(Tłum. z fran. E.S.)

Aleksander ZINOWIEW

ciąg dalszy ze str 1

są zastraszeni. Nie uważają oni niebezpieczeństwa ataku ZOMO na stocznię za realne. Wałęsa jeszcze raz podkreślił, że głównym zadaniem dla niego jest zalegalizowanie Solidarności. "Największym zwycięstwem dla mnie - dodaje Wałęsa w swym oświadczeniu - byłoby wprowadzenie w życie rzeczywistych rokowań, co jednak uważam za mało prawdopodobne ze względu na nieefektywność istniejącego systemu".

W sobotę 7 maja doszło do pierwszych, 3-godzinnych trwających rozmów z dyrekcją. Z ramienia dyrekcji wystąpili jej 3 wicedyrektorowie. Jako mediatorzy w rozmowie wzięli udział wysłannicy Episkopatu Tadeusz Mazowiecki i Andrzej Wielowiejski. Dyrekcja stanowczo sprzeciwiła się uznaniu żądania legalizacji Solidarności na terenie Stoczni Gdańskiej. Po pierwszych negocjacjach komitet strajkowy wystosował w sobotę o godzinie 18:50 pismo do dyrektora Stoczni Gdańskiej im. Lenina, w którym czytamy: "Komitet strajkowy Stoczni Gdańskiej zdecydował wam dąży do zawarcia porozumienia, które pozwoliłoby zakończyć strajk. Jego osiągnięcie wymaga dalszych rozmów. W związku z planowaną w dniu

jutrzejszym mszą świętą proponujemy spotkanie w niedzielę po mszy o godzinie drugiej".

Dyrekcja przyjęła ten termin. Jednakże rozmowy te nie zdołały przełamać impasu polegającego na tym, że strajkujący domagali się stanowczo zalegalizowania Solidarności, czego dyrekcja stanowczo nie chciała uznać.

W kościele św. Brygidy w Gdańsku została odprawiona w niedzielę 8 maja msza święta w intencji strajkujących robotników Stoczni im. Lenina. W pobliżu kościoła stały w pogotowiu silne oddziały milicji, które obecne były również kiedy odbywał się wiec ponad 8000 zwolenników Solidarności. Adam Michnik przemawiając na wiecu powiedział uczestnikom, że powinni popierać strajkujących ponieważ walczą oni o prawa wszystkich Stoczniaków, dodał Michnik, jest symbolem całej Polski.

W poniedziałek 4-godzinne rozmowy pomiędzy komitetem strajkowym a dyrekcją nie zdołały przełamać impasu. Jak poinformował przewodniczący komitetu strajkowego Alojzy Szablewski dyrekcja nie godzi się na przywrócenie w stoczni Solidarności ani na żądane podwyżki płac. Strajkujący odrzucili ofertę dyrekcji zakończenia straj-

ku. Oferta ta została skwitowana okrzykami "Nie ma wolności bez Solidarności".

Doradca komitetu strajkowego Stoczni Gdańskiej Lech Wałęsa obciążył dyrekcję stoczni odpowiedzialnością za impas w rozmowach z komitetem strajkowym. Mówiąc o aroganckiej postawie, która jego zdaniem cechuje przedstawicieli dyrekcji, Wałęsa powiedział, że tak się nie traktuje poważnie strajkujących stoczniowców. Probuje traktować nas jak chuliganów - powiedział przewodniczący Solidarności.

Mecenas Władysław Siła-Nowicki powiedział w poniedziałek rano 9 maja na wiecu strajkujących robotników pod bramą główną Stoczni Gdańskiej, że otrzymał przez telefon informację od ministra spraw wewnętrznych generała Kiszczaka o tym, że pragnie on zakończenia strajku w sposób pokojowy. Według Siły-Nowickiego generał Kiszczak zobowiązał się do wypuszczenia na wolność aresztowanych Bogdana Lisa, który jest członkiem Krajowej Komisji Wykonawczej Solidarności oraz rzecznika związku Jarusza Onyszkiewicza.

Przemówienie Lecha Wałęsy wygłoszone w poniedziałek 9 maja do strajkujących stoczniowców zawierające omówienie pierwszej rundy rozmów z dyrekcją zostało

STOCZNIA

wieczorem n. dane na częstotliwości kanału telewizyjnego w Gdańsku. Nastąpiło to w trakcie dziennika telewizyjnego. Wałęsa podkreślił, że głównym postulatem pozostanie sprawa zalegalizowania Solidarności.

CO NAJMNIEJ DWÓCH

Jednym z delegatów na konferencję partyjną, ten wyprobowany instrument partii, jest profesor Moskiewskiego Instytutu Fizyczno-Technicznego Boris Fedotow. Szansa na zajęcie miejsca w pałacu Kremleskim to on nie ma, ma natomiast coś do powiedzenia.

To, co chce powiedzieć na konferencji partyjnej zamieszcza na swoich łamach ostatnio "Prawda" drukując list, który napisał do redakcji. Według niego, szeregi partii muszą bezwzględnie zostać oczyszczone "z tych, którzy nie są prawdziwymi komunistami", z biurokratów, którzy dawno oddalili się od narodu. Zdaniem tego uczonego należy konferencje partyjne "systematycznie odnawiać" funkcjonariusze na kierowniczych stanowiskach powinni je zajmować tylko przez określony czas.

Tak samo myśli mieszkaniec Moskwy Wjasaniczew, członek partii od 1957 r. Napisał on do "Wiadomości Moskiewskich", że członkowie Biura Politycznego nie powinni przekraczać 65 roku życia. Zaś czytelnik Leonow Karcew proponuje, że na każde stanowisko partyjne, z sekretarzem generalnym włącznie, powinno być co najmniej dwóch kandydatów.

Wypowiedzi te opublikowane w rubryce "co powiem na 19 konferencji partyjnej", są zgodne z tym, co myśli Gorbaczow, z inicjatywy którego konferencja ta zostaje zwołana.

Z jej pomocą chce ten stojący na czele człowiek wrócić do "pryncypiów leninowskich", które mają oznaczać więcej demokracji w partii i w gospodarce. Tylko z udziałem całego społeczeństwa, mówi szef, można będzie wyrwać Związek Sowiecki z wieloletniej stagnacji.

Gorbaczow sięgnął po doświadczenia, lecz od wielu lat nie używany przez partię instrument ostatnie konferencje partyjne miały miejsce wiele lat temu - wtedy to towarzysze spotykali się między Zjazdami i na takim spotkaniu omawiali niektóre problemy.

Wprawdzie konferencja partyjna nie ma takiego znaczenia jak zjazd, na którym to wytycza się kurs na następne 5 lat i wybiera Komitet Centralny, ale w burzliwych

okresach takie konferencje zastępowały często rosyjskim komunistom zjazdy, kiedy to liczni funkcjonariusze nie mogli przybyć, ponieważ walczyli w podziemiu, znajdowali się w areszcie lub na emigracji.

Na konferencjach partyjnych były podejmowane często bardzo dramatyczne decyzje. Na pierwszym tego rodzaju spotkaniu (w 1905 r. w Finlandii) omawiano połączenie z mienszewikami, na szóstej konferencji (w 1912 r. w Pradze) oddzielenie się od nich. Na konferencji w 1917 r., już nie za granicą, lecz w Piotrogradzie, Lenin postanowił przeprowadzić swoją strategię - wyeliminował siłą rząd tymczasowy. Po przewrocie na 8 konferencji w 1919 r. delegaci pozegnali się ze statutem rządzącej partii. W 1921 r. na 10 i 11 konferencji, Komunistyczna Partia Lenina przeszła z napiętego planu gospodarczego do NEP (Nowa Polityka Ekonomiczna) zezwalającego na działalność prywatnej własności.

Spotkanie w Pradze było początkiem nieszczęśliwego rozwoju wypadków. Stalin przebywający na zesłaniu nie został wybrany do siedmioosobowego KC Partii. Wielu towarzyszy, którzy wiedzieli o tej dotkliwej porażce późniejszego tyraństwa musiało za tę świadomość zapłacić życiem lub zsyłką do obozu.

Później takie konferencje Stalin wykorzystywał przeciwko swoim prawdziwym lub rzekomym przeciwnikom. Na 15 konferencji w 1926 r. w Moskwie sojusznicy Stalina przedstawili "bilans walki z trockistowsko-zinowieworską opozycją" - rok później Trocki został wyrzucony z partii.

Krótko przed agresją Niemiec na Sowiety w 1941 r. odbyła się kolejna konferencja, w wyniku której niezliczeni członkowie i kandydaci KC utracili swoje urzędy, między innymi minister spraw zagranicznych Litwinow.

Także Gorbaczow ma chyba zamiar na najbliższej konferencji załatwić politykę personalną. w Komitecie Centralnym jest jeszcze wielu funkcjonariuszy z okresu Breżniewa, którzy nie są zainteresowani pierestrojką, aktualnie jest także 36 stanowisk wolnych po przeniesionych na wcześ-

niejszą emeryturę, zmarłych lub po prostu wyrzuconych.

Tak jak na Zjazd przybędzie na konferencję 5 tys. delegatów, lecz tym razem będzie to jedynie elita partyjna. Organizacje partyjne z poszczególnych regionów będą mogły wysłać do Moskwy swoich przedstawicieli, niżsi członkowie partii wśród których Gorbaczow cieszy się prawdopodobnie największą sympatią nie zostaną wydelegowani.

Delegaci, rewolucyjna nowość jak na stosunki sowieckie, zostaną wybrani w tajnych wyborach, nie tak jak to było za poprzedników Gorbaczowa, przez podniesienie ręki.

Wielki rozgłos mającej się odbyć konferencji nadają środki masowego przekazu, podkreślając jej dużą wagę. Historyk Gusejew pisze na łamach "Prawdy": "Na konferencji partyjnej może zostać faktycznie zadane każde pytanie, aż do spraw kadrowych włącznie, zostaną one następnie rozstrzygnięte przez Zjazd".

Oczywiście, nie jest wykluczone, że i Gorbaczowowi powieje teraz wiatr w oczy. Jego pierestrojka, mówi się ostatnio w Taszkencie, napotyka opór polityków i dyrektorów, którzy są przyzwyczajeni do starego systemu - rozkazywać i rządzić, "uważać fabryki, gospodarstwa kolektywne, wioski, miasta, całe drogi, za swoje osobiste lenno". Ci ludzie, mówi Gorbaczow, nie oddadzą starego systemu bez walki.

Niektórzy ministrowie, twierdzi ekonomista Szmeljow, popierają pierestrojkę tylko słowami, od czynów są daleko. Gazeta "Izwestija" podaje przykłady jak wielu funkcjonariuszy zwolnionych za korupcję lub nieudolność jest już znowu dawno na wpływowym stanowisku, niektórzy nawet awansowali. Dzieje się to głównie, w szczególności opornym na pierestrojkę Kazachstanie.

Jak trudna do przeprowadzenia jest pierestrojka wykazały ankiety przeprowadzone w 60 ważnych przedsiębiorstwach Syberii. Mimo iż według nowych przepisów o działalności przedsiębiorstw, winni decydować lokalni menadżerowie gospodarczy, nie zmniejszyła się władza przełożonych z centrali, głównie Komitetu Planowania w Moskwie.

Kierownicy przedsiębiorstw nie bardzo wiedzą, co mają robić z nadanymi im prawami i właściwie chętniej czekają, tak jak do tej pory, na dyrektywy od góry, zamiast decydować samodzielnie. Także robotnicy nie są zadowoleni, ponieważ, jak wynika z własnego rozrachunku przedsiębiorstwa, naraz za swoją pracę dostają mniej pieniędzy. Ostatnio strajkowali kierowcy autobusów w Saratowie.

W kombinacie maszyn ciężkich "Uralmasz" w Świerdłowsku nie chciano przyjąć moskiewskiego planu, bo był na 1988 r., nie realny.

Powstaje pytanie, czy Gorbaczow na tej konferencji potrafi przeciągnąć na swoją stronę tych co hamują i tych, co wątpią, czy chociaż ruszyć ich z zajmowanych pozycji. Przeciwnicy reform odczuwają na pewno, że z tym szefem i jego drużyną żartów nie ma. Wypróbowała to już na własnej skórze gazeta "Sowiecka Rosja", która dwa razy składała samokrytykę, po udzieleniu jej nagany przez "Prawdę" za wydrukowany artykuł leningradzkiej docentki Niny Andrejowej.

Artykuł ten, wykonany w wielu odtokach, był dyskutowany na niezliczonych zebraniach agitacyjnych, także w Instytucie Fizyczno-Technicznym w Moskwie. To tam dyrektor Karłow w czasie spotkania z docentami, zwolennikami też Andrejowej, powiedział "przeciwnicy pierestrojki czują, że nie ma innej szansy, nie da się wszystkiego odkręcić z powrotem".

Dla ekonomisty Izmeljowa ta konferencja wcale nie jest taka rozstrzygająca. Ważniejsze jest, aby zapewniły się półki w sklepach spożywczych. "Jeżeli w ciągu najbliższego roku do dwóch nie osiągniemy czegoś konkretnego, czegoś co się wyraźnie da odczuć, nie można wykluczyć, że los pierestrojki zostanie przesądzony".

Tłum S CECH

Der Spiegel, 25 04 88

TADEUSZ W. PRUSS

UMOWA INF : POKOJOWY POKER

Przyjmuje się za rzecz oczywistą, że 225 milionów ludzi w Związku Sowieckim rządzonych jest przez uprzywilejowaną klikę członków Politbiura. Lub też - nawet częściej - przez samego pierwszego sekretarza. Tak jest imperatyw władzy imperialnej i Sowieci przywykli już do niego.

Gdy sprawy dotyczą jednak nas samych, tu na Zachodzie, imperatyw ten nie jest akceptowalny. A prezydentowi Reaganowi i Michałowi Gorbaczowowi przypominać należy, że problemy bezpieczeństwa światowego, a pomiędzy nimi problemy związane z redukcją broni nuklearnych, nie powinny być roztrząsane i rozwiązywane w intymnym *tete-a-tete* dwóch przywódców.

Organizacja Narodów Zjednoczonych również nie stanowi właściwego forum dla rozwiązywania globalnych problemów militarnych. To wielopartyjne (159) ciało sparalizowane jest prawem weta wykonywanym przez Radę Bezpieczeństwa i nie ma mocy wykonawczej dla swoich rezolucji. A ponadto, większość krajów w ONZ w ogóle nie posiada rządów demokratycznych.

Choćbyśmy jednak bardzo nie lubili sposobu, w jaki jesteśmy rządzani, musimy żyć z wynikami grudniowego szczytu Gorbaczow - Reagan w Waszyngtonie. I przygotować się psychicznie do nowego szczytu - tym razem w Moskwie.

Wielu obserwatorów kwestionuje wyniki grudniowego szczytu, identyfikując je z podpisaniem INF (Intermediate Nuclear Forces) Treaty. Inni zachwycają się wyeliminowaniem całej kategorii broni nuklearnych w ciągu zaledwie trzech lat. Prawidłowej oceny będziemy mogli dokonać pod koniec maja, podczas nowego szczytu.

Tymczasem przysługuje nam nagroda pocieszenia. Protokół kontroli zawiera najbardziej rygorystyczne kryteria weryfikacyjne jakie kiedykolwiek stosowano w układach tego typu. Ale równocześnie głowice nuklearne nie będą zlikwidowane. Nie

są one w ogóle uwzględnione w Układzie INF i będą magazynowane w niezidentyfikowanym celu.

Reakcja Zachodu na Układ eliminujący dwie klasy pocisków - te sterowane na odległość 500 - 1000 km i te na 1000 do 5500 km, jest niejednoznaczna. Niektórzy, jak Brian Mulroney podkreślają fakt wyeliminowania dwóch kategorii pocisków. Inni, jak Margaret Thatcher obawiają się, że siły, które utrzymywały pokój i równowagę w Europie przez 40 lat, mogą po prostu zniknąć.

W istocie, Układ INF jest podejrzanie asymetryczny. Stany Zjednoczone mają zniszczyć 859 pocisków średniego i krótszego zasięgu, w porównaniu ze Związkiem Sowieckim, który ma zniszczyć 1752. Aby osiągnąć "podwójne zero" polegające na kompletnym braku pocisków średniego i krótszego zasięgu w Europie, Związek Sowiecki musi zniszczyć znacznie więcej pocisków niż USA. Obydwa mocarstwa będą musiały przy tym sporządzić dokładną listę lokalizacji i liczebności naziemnych pocisków jądrowych w kategoriach średniego i krótszego zasięgu. Zdarzają się przy tym niespodzianki. Sowieci zadeklarowali, że mają 405 pocisków gotowych do działania. Ponadto, 245 pocisków było "nierozmieszczonych", tj. w magazynach, obozach treningowych, itp.

Amerykańska Defence Intelligence Agency (DIA) kwestionowała podane przez Sowieców liczby, sugerując, że Sowieci mogą mieć "znacznie więcej" niż 650 pocisków, do których się przyznają. Problem ten zwraca uwagę na trudności, jakie mają Stany Zjednoczone w określeniu liczby sowieckich pocisków.

Jednakże, zgodnie z literą Układu, wszystkie sowieckie SS-20 mają zostać wyeliminowane. To obniża nieco niepokój ekspertów - bo ograniczenie byłoby oczywiście znacznie bardziej niebezpieczne niż całkowity zakaz.

Kraje NATO podzielają pogląd, że największym problemem militarnym Europy po "podwójnym zerze" jest zachwiana równowaga broni konwencjonalnych i chemicznych pomiędzy Wschodem a Zachodem. Myślenie o przyszłości powinno się koncentrować na kontroli broni konwencjonalnych.

Analizy równowagi w siłach konwencjonalnych przynoszą proporcje sięgające od 1:5 do 1:1 na rzecz NATO do 4:1 na rzecz Układu Warszawskiego. Większość ekspertów przyjmuje, że Sowieci przewyższają NATO 2:5 do 1 w czołgach i artylerii i 2:1 do 1 w lotnictwie bojowym.

Czy możliwa jest kontrola zbrojeń? Wydaje się, że kwestia nie polega na tym, kto zniszczy więcej broni, lecz sam ostateczny balans. Układ Warszawski musi więc dokonać bardziej drastycznych cięć, aby zainteresować NATO układem na temat kontroli broni konwencjonalnych. Powstaje pytanie, czy jest to w interesie obecnych wodzów sowieckich.

Wyłaniają się tu dwa poglądy. Pierwszy z nich podkreśla witalną rolę redukcji sił zbrojnych dla Kremla, potrzebującego obecnie pieniędzy na naprawę upadającej gospodarki. Eliminacja pocisków INF przyniesie jednak sowieckiej gospodarce zysk w postaci zaledwie jednego procenta. Zatem, autentycznej poprawy sytuacji (80%) będzie można dokonać tylko poprzez cięcia w siłach konwencjonalnych. Co dziwne, wszystkie sowieckie slogany koncentrują się prawie wyłącznie na rozbiorze nuklearnym.

Druga perspektywa związana jest z obserwacją, że sowiecka polityka jest zorientowana na bezpieczeństwo wewnętrzne. Za Gorbaczowa, podobnie jak za jego poprzedników, Sowieci przygotowują się militarnie do błyskawicznego przedarcia się na terytorium NATO w przypadku wojny. To, co niweczyło ich plany w przeszłości - to była NATO-wska odstrasząca bron nuklearna.

Układ INF jest spostrzegany przez Kreml jako doskonale służący denuklearyzacji NATO. Kreml skłonny był nawet poświęcić pewną liczbę pocisków, która przekracza liczbę pocisków NATO, aby stworzyć "podwójne zero". W przeciwieństwie do NATO, Sowieci nie tracą tym samym żadnej ze swych opcji nuklearnych, ponieważ bazą ich zagrożenia dla Europy Zachodniej mogą być pociski krótszego zasięgu. Na miejsce wyeliminowanego SS-20 mogą przy tym wprowadzić SS-24 o rozciąganym zasięgu (flexible range).

Istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że Moskwa będzie utrzymywać silną przewagę w broniach konwencjonalnych nad NATO, aby zwyciężyć w przypadku konfliktu nienuklearnego. W ten sposób satelitarne kraje Europy Wschodniej mogą być pewne sowieckiej pięści militarnej w perspektywie wielu następnych lat.

W efekcie wyeliminowania nuklearnego "straszaka", Sowieci będą również mieli lepszą szansę wygrywania jednego państwa NATO przeciw drugiemu. Czynnikiem propozycje, które brzmią dobrze na zewnątrz, lecz w rzeczywistości podminowują bezpieczeństwo Układu NATO. Można spodziewać się, że będą oni wywierali nacisk na denuklearyzację Europy, ale nie zechcą iść na kontrolę zbrojeń konwencjonalnych.

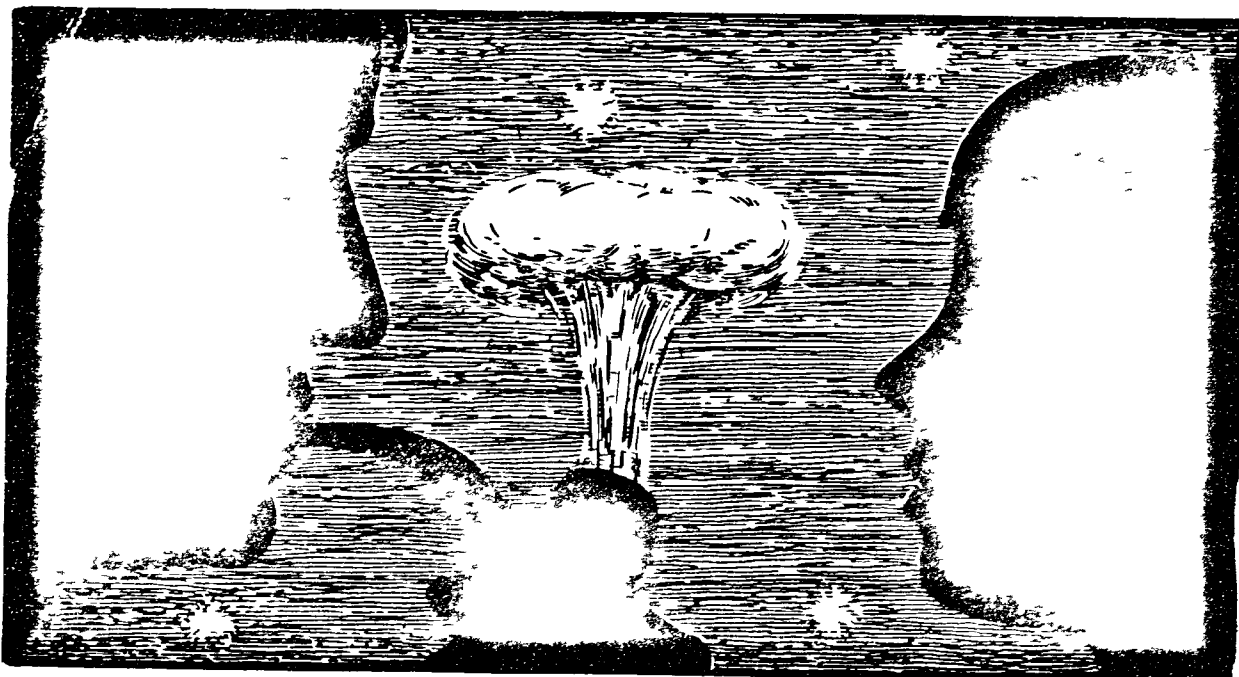
Tymczasem, naczelny cel NATO nie wydaje się wcale jasny. NATO staje przed dylematem, czy dążyć do równowagi liczebnej, czy też do "wykalkulowanego balansu" z Układem Warszawskim w różnych klasach broni konwencjonalnych i chemicznych. Skrajnie trudnym zadaniem pozostaje dla Zachodu znalezienie takiego punktu równowagi, który byłby akceptowalny dla Sowieców, pozwalając zachować im pewną przewagę militarną, ale nie na tyle dużą, by zagrozić Zachodowi.

Pomimo faktu, że zarówno Sowieci, jak i Amerykanie zachowują się coraz bardziej podobnie na niwie układów pokojowych, nie wolno nam zapominać o ich fundamentalnych różnicach. Światowa rewolucja komunistyczna jako Sowieców cel naczelny, nigdy nie została wymazana z sowieckiej ideologii.

Tymczasem, otępienie wspomnień o tym próbie obecnej na Zachodzie, ochrzczony zostaje mianem prawicowego dinozaura. Cóż, mamy przecież detente i nie wolno go zgłaszać niesłownym krakaniem.

Juz od czasów leninowskich, Sowieci wiedzą, że gdy cel komunizmu nie jest możliwy do osiągnięcia natychmiast, można chwilowo cofnąć się do etapu "państwowego kapitalizmu". Tak, jak to się stało w latach dwudziestych. Aby nabrać oddechu i wiatru w skrzydła przed nową ekspansją, Gorbaczow postępuje rozważnie.

A miłośnikom pokoju - szczególnie tu na Zachodzie, wciąż trzeba przypominać trzeźwe zdanie Lenina: "Choć kapitalizm i socjalizm żyją obok siebie, nie mogą żyć w pokoju".

• W Łodzi powstał Fundusz Ochrony Macierzyństwa, zajmujący się pomocą tym kobietom, które postanowiły nie zabijać, lecz chronić swoje nie narodzone dzieci. Organizatorzy ostatniej pielgrzymki z Toronto do Midland zebraли wśród pielgrzymów składkę na poparcie tego Funduszu. Wszyscy, którym na sercu leży los nie narodzonych dzieci, mogą kierować swoje ofiary na adres:
Fundusz Ochrony Macierzyństwa im. Stanisławy Leszczyńskiej
IPKO Łódź, nr konta 47513 - 41830 - 136
Polska Kuria Biskupia diecezji łódzkiej,
ul. Worcella 1, 90-450 ŁÓDŹ, POLSKA

LESZEK SZARUGA

"ODER" - WAŻNA NIEZALEŻNA INICJATYWA WYDAWNICZA W NRD

Koncepcje zmian systemu komunistycznego w NRD, choć nieporównanie ostrożniejsze i mniej dynamiczne niż w innych krajach bloku, mają już dość długą tradycję. Należy też pamiętać, gdy się o tym mówi, o krwawo stłumionym powstaniu berlińskich robotników z czerwca 1953 roku - dramatyczne wydarzenia tamtych dni niewątpliwie osłabiły zdolność oporu społecznego, podobnie jak krwawe stłumienie powstania węgierskiego w 1956 roku na lata osłabiło manifestowanie postaw opozycyjnych na Węgrzech. Tym bardziej ze społeczeństwo tej części Niemiec poddane jest totalitarnej presji dłużej niż nasze, gdyż od roku 1933. Zmiana formuły tej presji niewiele w istocie, jeśli chodzi o sytuację społeczną zmieniła, zaś obciążenie Niemców zbrodniami ostatniej wojny wycisnęło trwałe piętno na psychice całego narodu. Ewolucja postaw opozycyjnych zrazu powolna i związana z kręgami rewizjonistów partyjnych, takich ludzi, jak profesor Haveman, dość długo pozostawała w obrębie schematów marksistowskich. Rewelacją, jaką było opublikowanie w połowie lat siedemdziesiątych na Zachodzie pracy wydalonego niedawno wschodniemieckiego ekonomisty Rudolfa Bahro zatyłowanej "Alternatywa", dla Polaków była wówczas oczywistością - z podobnymi koncepcjami występował nasi ekonomiści w okresie dwadzieścia lat wcześniejszym.

W ciągu ostatnich lat jednak ruch opozycyjny w NRD wkroczył w nową fazę i jest to bez wątpienia związane z wejściem w świadome życie społeczne w. generacji w mniejszym stopniu obciążonej poczuciem historycznej winy Niemców niż starsze pokolenie, a zarazem nakierowanej w swym myśleniu na przyszłość. Ludzie urodzeni po wojnie - w większości identyfikujący się z nową państwowością niemiecką i odczuwający swą odrębność wobec Republiki Federalnej Niemiec - swą aktywność zmierzają-

ca do stworzenia ośrodków politycznie od państwa niezależnych związanych z ruchem pacyfistycznym i z ruchem ochrony środowiska naturalnego. Nieślychanie kompetentny wykład ewolucji tych tendencji dał na łamach paryskiego "Kontaktu" w doskonałym cyklu zatyłowanej "Zrozumieć NRD" przebywający od paru lat w Berlinie Zachodnim germanista Andrzej Stach. Komentując powstałą w początkach bieżącego roku sytuację, gdy po demonstracjach opozycyjnych wydalono z NRD kolejną grupę działaczy niezależnych, pisze "Forma demonstracji i liczba uczestników ujawniają powstanie nowej sytuacji politycznej w kraju - radykalizację postaw i dochodzenie praw nie tylko przez aktywnych działaczy opozycji, ale i przez niezaangażowane w działalność polityczną osoby, ich poparcie dla inicjatyw na rzecz poszanowania praw ludzkich oraz coraz większą rolę polityczną młodzieży obywateli NRD przeciw panującemu systemowi są w dużej mierze stymulowane przez aktualną politykę Gorbaczowa, na którego autorytet nieraz się powołują. Trzeba też wspomnieć o roli jaką odgrywa w obronie postaw niezależnych Kościół ewangelicki który między innymi patronował w koncu lat siedemdziesiątych ruchowi pacyfistycznemu o nazwie "Przekujmy miecze na lemiesz". By zrozumieć sens tego ruchu, trzeba zdac sobie sprawę z faktu, że życie publiczne w NRD jest w wyjątkowy nawet jak na kraje bloku komunistycznego sposób zmilitaryzowane, zaś wśród młodych wciąż obecne jest poczucie winy za zbrodnie wojenne te dwa czynniki wzajemnie się wzmacniają, stąd też tak duża i stosunkowo wczesna - w porównaniu choćby z naszym ruchem "Wolność i Pokój" - działalność środowisk pacyfistycznych.

Od lat też obserwuje się w NRD rozwój postaw oporu w środowiskach intelektualnych, w tym przede wszystkim w kręgach

literackich. Znana była afera wydalenia do Niemiec Zachodnich piosenkarza Wolfa Biermana i protestu pisarzy, zwłaszcza młodych, z których wielu opuściło niedługo później swą wschodniemiecką ojczyznę, warto tu przywołać takie nazwiska, znane zresztą polskiemu czytelnikowi, jak Jurek Becker, Jürgen Fuchs czy - spośród starszych - Gunter Kunert. Odpiływ artystów z NRD jest zjawiskiem o tendencji wciąż się nasilającej i stanowi efekt prowadzonej od czasu sprawy Biermana" polityki wyzbywania się przez partię intelektualistów reprezentujących postawy krytyczne i niezależne. Ostatnio opuścili NRD znany piosenkarz Stephan Krawczyk i - nieco wcześniej - poeta Rudiger Rosenthal. To wyrzucenie opozycjonistów - przypominające zalecenie Platona, by z utopijnej Republiki deportować poetów - prowadzi do ciągłego zrywania ciągłości ruchu opozycyjnego, który jednak, co zasługuje na uwagę, mimo to nie tylko się odradza, ale też wskazuje wyraźne tendencje rozwojowe. W chwili obecnej obserwować można powolne odchodzenie od korzeni rewizjonistycznych, czyli wiary w możliwość reformy komunizmu na rzecz powstawania ruchów zmierzających do generalnej zmiany systemu.

Warto też zwrócić uwagę na fakt, że polska prasa i wydawnictwa niezależne nie pozostają obojętne wobec tego, co dzieje się w życiu społecznym i literaturze naszych zachodnich sąsiadów. Jedną z pierwszych publikacji obiegu niezależnego w Polsce była broszura poświęcona wydarzeniom berlińskim z roku 1953. Jeszcze w latach siedemdziesiątych na łamach niezależnego kwartalnika literackiego "Puls" publikowane były przekłady tekstów piosenek Biermana, zaś w ostatnim okresie w prasie niezależnej ukazywać się zaczęły utwory Siegmara Fausta i kilku innych poetów, zaś nakładem Niezależnej Oficyny Wydawniczej opublikowany został tom prozy Jurgena

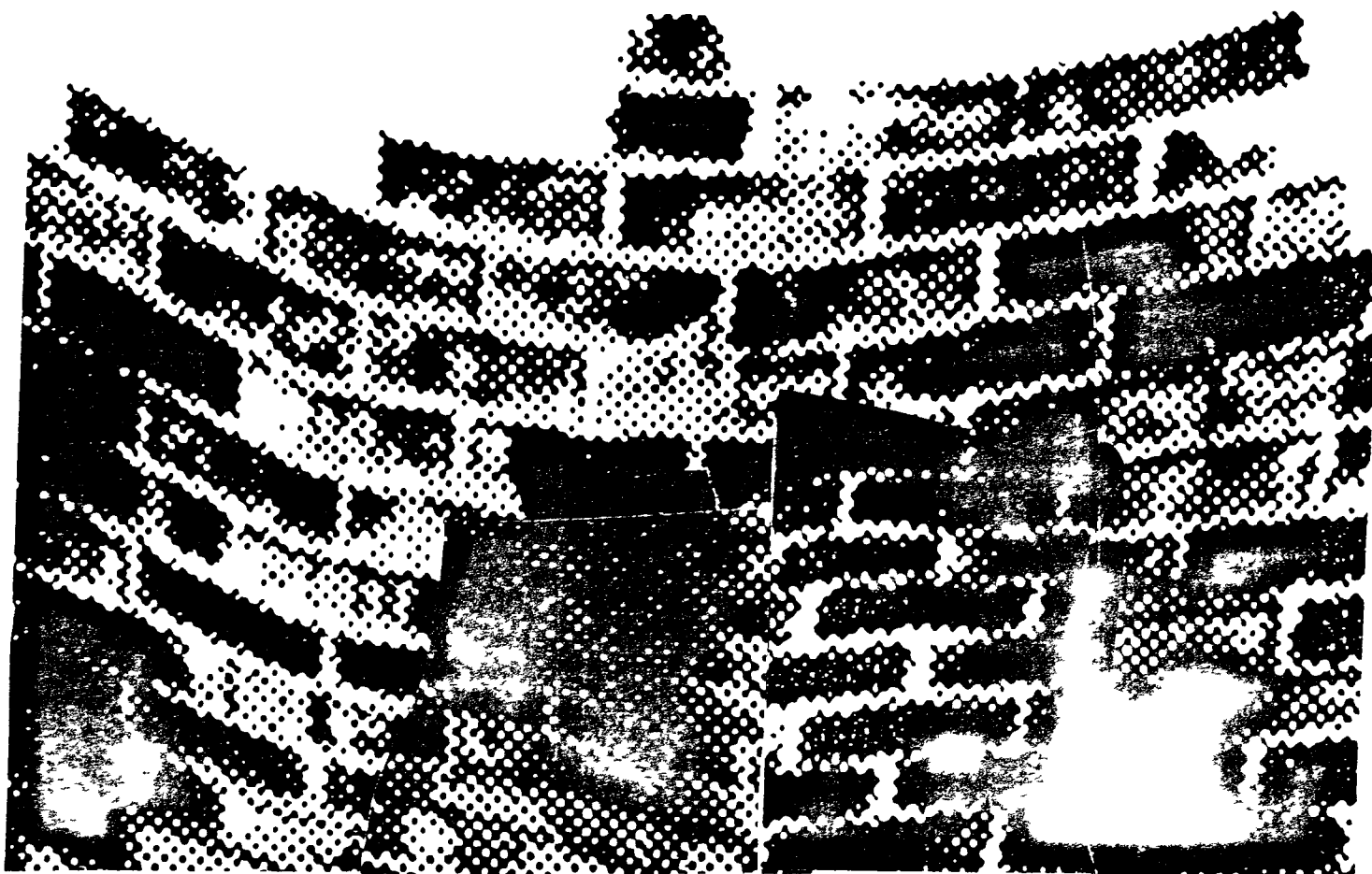
Fuchsa "Protokoły przesłuchań". Przy okazji warto tu zwrócić uwagę na wydaną ostatnio nową powieść tego autora zatyłowaną "Koniec pewnego strachu", w której przedstawia dramatyczny obraz niszczenia osobowości w armii NRD-owskiej. Jest to tekst pokrewny wydanej u nas w obiegu niezależnym prozie Antoniego Pawlaka zatyłowanej "Książeczka wojskowa".

W Niemczech Wschodnich rozwija się też zwolna ruch publikacji poza zasięgiem cenzury. Wymienić tu warto choćby zeszyty "Biblioteki Ruchu Ochrony Środowiska" czy pismo ruchu obrony praw człowieka zatyłowane "Grenzfall", którego artykuły są ostatnio przedrukowywane i omawiane także na łamach prasy podziemnej w Polsce. Nie jest to jeszcze ruch o dużym zasięgu, w żadnym wypadku nie da się go porównać z podobnymi zjawiskami u nas, czy na Węgrzech lub w Czechosłowacji, jednakże wydaje się, że ma on wciąż rosnącą tendencję wzrostową, co świadczy o postępującym procesie emancypacji społecznej w NRD. Nową i niezwykle ważną dla nas, Polaków, inicjatywą tego rodzaju jest opublikowanie w Berlinie - z datą ubiegłoroczną - almanachu zatyłowanego Oder. Tytuł jest świadomie wieloznaczny - można go przełożyć bądź jako Odra, bądź jako 'Albo' w tym drugim wypadku chodzi wyraźnie o zasygnalizowanie reprezentowanej przez autorów postawy alternatywnej wobec oficjalnego kierunku stosunków polsko-wschodniemieckich. Autorzy almanachu występują z propozycją otwartego odrzucającego sztuczność oficjalnych sloganów, autentycznego dialogu między oboma sąsiadującymi ze sobą społeczeństwami. Wstęp do publikacji podpisali chemik i pisarz Michael Bartoszek matematyk i tłumacz Ludwig Mehlhorn oraz sławista Joachim Zeller - wszyscy urodzeni w latach 1949-1952, a więc niemal rówieśnicy naszego pokolenia 68.

Nie mamy tu do czynienia, jak w polskich publikacjach tego rodzaju wyłącznie z prezentacją tłumaczonych tekstów lecz ze skonstruowaniem publikacji zderzającej głosy polskich i niemieckich pisarzy. Otwiera almanach blok wierszy Czesława Miłosza oraz fragmenty jego wystąpienia noblowskiego, w którym mowa jest o znaczeniu pamięci w ocalaniu naszej historycznej i kulturowej tożsamości, zwłaszcza wobec presji systemów totalitarnych. Jakby załącznikiem do tych tekstów jest poemat Konrada Weissa "Burza i cisza" poświęcony pamięci księdza Jerzego Popiełuszki - mamy tu do czynienia z przykładem tendencji obecnych w polskiej poezji, która wiele wierszy poświęciła czy to klęsce powstania węgierskiego, czy pamięci czeskiego studenta Jana Palacha, który w proteście przeciw sowieckiej agresji popełnił samobójstwo przez samospalenie, czy wreszcie ostatnio utworów poetyckich na temat wojny w Afganistanie lub berlińskiego muru. Jest to wyraz solidarności i współczucia.

Kolejny blok tekstów, to wiersz Guntera Kunerta, poety starszej generacji, zatyłowany "Epitafium dla Tadeusza Borowskiego", esej - bardzo interesujący - Michaela Bartoszka dotyczący "tematu polskiego" w liryce wschodniemieckiej oraz wiersz Adama Zagajewskiego zatyłowany "Wiersze o Polsce", w którym odnajdujemy lekko ironiczny dystans polskiego autora wobec tematu, o którym pisze Bartoszek. Dwa kolejne teksty to scenariusz filmowy lubelskiego autora Olafa Olszewskiego "Zaciemnienie" oraz opowiadanie Manfreda Schutza "Tylko kolorowa chusta" - pierwszy mówi, niestety dość schematycznie, o okresie niemieckiej okupacji w Polsce kreując obraz "dobrego Niemca", drugi dotyczy okresu powojennego, podczas którego dokonywano wysiedlania ludności niemieckiej z zachodnich ziem Polski, przy czym opowiadanie Schutza jest literacko o wiele

Dalszy ciąg str 13

5 maja 1988

DO: ORGANIZACJI CZŁONKOWSKICH RADY KOORDYNACYJNEJ POLONII WOLNEGO ŚWIATA

LIST OKÓLNY 4/88

Dot SYTUACJI W POLSCE

Fala strajków ogarnęła Polskę. Robotnicy, doprowadzeni ostatnią sytuacją gospodarczą do kresów wytrzymałości opuszczają warsztaty pracy w wielkich zakładach przemysłowych pod Krakowem i w Gdańsku. Władze PRL nie mogą nadal zrozumieć, że Krajem nie można rządzić bez poparcia i współpracy społeczeństwa. Policijny terror jest nadal jedynym argumentem reżymu. Obecna sytuacja w Kraju jest wynikiem ponad 40-letnich rządów władzy komunistycznej, która stosując doktrynalne metody kierowania państwem, doprowadziła Kraj do ruiny.

Władze komunistyczne Polski, obawiając się utraty swoich przywilejów, nigdy nie dążyły do porozumienia z Narodem, który niejednokrotnie występował przeciwko korupcji i niszczeniu majątku i środowiska naturalnego Kraju. Ostatnio odrzucono możliwość pośrednictwa Episkopatu Polski w dialogu ze społeczeństwem.

Kompletna utrata zaufania społeczeństwa do komunistycznej władzy, uniemożliwia uzyskanie akceptacji nowych wyrzeczeń i dalszego dramatycznego obniżenia stopy życiowej. Rozwiązanie głębokiego kryzysu ekonomicznego i politycznego nie jest możliwe bez udziału rzeczywistej reprezentacji wszystkich warstw Narodu. Legalizacja wolnych związków zawodowych "Solidarność" byłaby pierwszym kro-

kiem na drodze do porozumienia narodowego.

Polska zamieszkała w wolnym świecie wyraża swoje głębokie oburzenie i potępia wszelkie przejawy przemocy władz komunistycznych w stosunku do swoich obywateli.

Naszym obowiązkiem jest wpłynąć na opinię społeczeństw krajów naszego zamieszkania, ażeby prawdziwie rozumiały tragizm sytuacji w Polsce. Szukajmy poparcia w rządach, partiach politycznych, związkach zawodowych i środkach masowego przekazu. Domagajmy się potępienia brutalnych metod policyjnych, zwolnienia więźniów politycznych i dania możliwości legalnego działania związkowi zawodowemu "Solidarność".

Polacy rozsiani po świecie, będą zawsze popierać słuszne żądania Narodu do decydowania o swoim losie.

S T ORŁOWSKI
Przewodniczący

PRZYJAZD MIECZYŚŁAWA RAKOWSKIEGO DO KANADY - ODWOŁANY

W dniach 10-17 maja przebywać miał w Kanadzie z grupą posłów do sejmu PRL - Mieczysław Rakowski, były wicepremier, prawa ręka Jaruzelskiego, określanego jako liberał generała, tworca pisma Polityka, stworzonego przez PZPR w celu skanalizowania nastrojów po zamknięciu październikowego pisma "Po prostu". Mieczysław

REAKCJA

DEMONSTRACJA

W piątek, 6 maja pod konsulem PRL w Toronto zgromadził się tłum. O godzinie 7:30 wieczorem rozpoczęła się demonstracja, zorganizowana przez Polish Canadian Action Group przy współpracy Kongresu Polonii Kanadyjskiej.

Sytuacja w Polsce bardzo interesuje Polaków zamieszkałych w naszym mieście. Redaktorzy gazet nasłuchujący Wolnej Europy są dosłownie oblegani. Pytano nas, kiedy poprzemy walczących o swoje prawa robotników.

Zorganizowanie demonstracji w Kanadzie nie jest sprawą prostą. Polacy są rozproszeni. Wielu z nich nie czyta polskich gazet, nie słucha radia.

A ponadto młodzi ludzie pracują na popołudniowe zmiany. Tak było z polskimi robotnikami zakładów lotniczych McDonnell Douglas, którzy przygotowali tekst petycji do rządu i zorganizowali zbiórki pieniędzy. Reprezentowali ich na demonstracji szef izby związkowej Kanadyjczyk, którego oklaskiwano bardzo gorąco.

Demonstracja miała duże poparcie związków zawodowych. Przemawiał przedstawiciel OFLCIO oraz kierownik biura informacyjnego Solidarności przy kanadyjskich związkach zawodowych - Wojciech Gilowski.

Obecni byli również posłowie do parlamentu federalnego: Andrew Witer i Pa-

Rakowski jest dla wielu Polaków symbolem sprężadności sporej części polskiej inteligencji.

Zadziwiające jest, że mimo iż parlament kanadyjski otrzymał plan wizyty w dniu 2 marca i sprawa powinna być znana Polakom w Toronto - było o niej kompletnie głucho. Okazało się bowiem, że grupa polskich "parlamentarzystów" została zaproszona w ramach rewizyty. Jak wiadomo, kanadyjscy posłowie przebywali w Polsce w połowie ub. roku. Propozycja wyszła z Senatu, a oficjalnie zapraszającym był speaker parlamentu John Frazer. Kongres Polonii Kanadyjskiej nie protestował, bo jak stwierdził prezes Stanisław Orłowski, przyjazd

delegacji miał charakter wizyty państwowej i nie było możliwości jej odwołania. O sprawie dowiedzieliśmy się we wtorek, 3 maja. Z kopii planu wizyty wynikało, że wizyta ma również charakter rozrywkowy. W programie znalazł się pobyt (14 maja) w Niagarze i uroczysty lunch w Niagarze On the Lake. Gospodarzem miał być senator Stanley Haidasz.

Otrzymałszy szokującą informację PCAG zwróciło się do posła do parlamentu federalnego A. Witera i Patryka Boyera oraz radnego Ch. Korwina-Kuczyńskiego o natychmiastową interwencję. Poniżej zamieszczamy tekst wystąpienia w tej sprawie Witera w parlamencie. Drugi tekst dotyczy rocznicy 3 Maja i sytuacji w Polsce.

Interwencja poskutkowała, zwłaszcza iż PCAG zaczęło przygotowywać demonstrację przed konsulem, gdzie miał Rakowski bawić. W dniu 6 maja nadeszła wiadomość, że grupa z PRL odwołała wizytę, ze względu na sytuację w Polsce. Sytuacja - akcja.

HISTORIC EVENTS

POLAND—ANNIVERSARY OF 1791 CONSTITUTION

Mr Andrew Witer (Parkdale—High Park): Mr Speaker today Poles throughout the world are observing the anniversary of one of Poland's most important days: the signing and ratification of the Polish Constitution of May 3, 1791. For workers in present-day Poland, May 3 is a day of struggle for the fundamental rights embodied in the Constitution of 1791: freedom of expression and association.

The current strikes and demonstrations serve as a reminder that the Polish nation will not endure the present government suppression or the atrocious economic conditions. Meaningful and serious dialogue must be initiated between the Church, Solidarity and Government in order to alleviate the deteriorating state of affairs.

I call upon the Secretary of State for External Affairs (Mr Clark) and the Government of Canada to press Polish government officials to relegalize the independent trade union Solidarność and to respect the inalienable rights of all Poles contained in the Constitution of 1791.

EXTERNAL AFFAIRS

PLANNED VISIT TO CANADA BY POLISH PARLIAMENTARY DELEGATIONS

Mr Andrew Witer (Parkdale—High Park): Mr Speaker the Canadian Polish community is outraged over the planned visit to Canada next week of a Polish parliamentary delegation headed by Deputy Speaker Rakowski.

The Government of Poland continues to violate fundamental human rights by refusing to restore full legal status to the trade union Solidarność outlawed in 1982 by refusing to rehire all workers who were dismissed under martial law and by refusing to release all political prisoners.

I call upon the Secretary of State for External Affairs (Mr Clark) to cancel the visit of the Polish delegation to Canada next week to demonstrate Canada's protest of the Polish regime's flagrant suppression and denial of workers' rights.

HOUSE OF COMMONS
CHAMBRE DES COMMUNES
CANADA

ANDREW WITER, M.P.
PARKDALE HIGH PARK

Tuesday, May 3, 1988
May 5, 1988

Pekao-Travel

1610 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A7

Tel. 588-1988

Toll free 1-800-387-0325

Uprzejmie zapraszamy do korzystania z usług naszego biura w zakresie sprzedaży

- * najtanszych biletów czarterowych do Polski - od CAD 567 00
- * biletów lotniczych po Kanadzie i do wszystkich krajów świata
- * tur autobusowych po Kanadzie i Stanach Zjednoczonych
- * wycieczek na słoneczne południe
- * ubezpieczeń dla wyjeżdżających i odwiedzających Kanadę
- * kuponów ORBIS

Nasz fachowy personel pomaga w załatwieniu zaproszeń, paszportów i wiz

Uwaga! Każda z osób zakupujących w naszym Biurze bilet lotniczy otrzymuje upominek w postaci kwarcowego budzika i torby podróżnej

KANADY

trick Boyer, radni miejscy, Chris Korwin-Kuczynski, Ben Gryś i poseł pochodzenia ukraińskiego Boytchuk Trzeba dodać, że Andrew Witer wniosł dwukrotnie do parlamentu federalnego wnioski o poparcie przez Kanadę walki polskich robotników

Przemawiał prezes KPK Okręgu Toronto Stanisław Sadowski Wystąpił też przedstawiciel organizacji Afgancykow w Kanadzie Demonstranci skierowali petycję do rządu w której domagają się od Kanady poparcia żądań robotników w Polsce Podwyżki płac, przywrócenia do pracy zwolnionych od 82 roku zapewnienia bezpieczeństwa dla strajkujących i ich rodzin, oraz ZALEGALIZOWANIA SOLIDARNOSCI

Demonstranci skandowali okrzyki po polsku i po angielsku Solidarity YES, Puppet Union NO Violence NO, Tyranny NO

Obecni dziennikarze i politycy wyrazili duże uznanie PCAG za organizację demonstracji i że nie mieli trudności ze zrozumieniem podstawowych idei manifestacji Otrzymał również komunikat prasowy w języku angielskim oraz teksty przemówień

I rzeczywiście, zaowocowało to w rzetelnych reportażach telewizyjnych i prasowych A trzeba tu dodać że strajki i manifestacje w Polsce znalazły się znów na pierwszych stronach kanadyjskich gazet

Korespondencję tej treści nadałam drogą telefoniczną do Wolnej Europy w poniedziałek 9 maja GRAZYNA FARMUS

Obok zamieszczamy przemówienie Anny Walentynowicz napisane i przekazane specjalnie na demonstrację torontorską Tekst otrzymaliśmy od wydawcy torontorskiego Expressu Olka Pruszyńskiego

Na demonstracji odczytaliśmy również w imieniu pracowników zakładów lotniczych Mc Donnell Douglas odezwę do Polaków Autor odezwy Roman Walczak przeprowadził również rozmowy o sytuacji w Polsce z posłem do parlamentu federalnego w Mississauga Oni. Donem Blencamem

Dodać również należy co nie zostało powiedziane w korespondencji do RWE że na demonstracji obecni byli przedstawiciele organizacji polonijnych z prezesem KPK Stanisławem Orłowskim oraz ZNP p. Twarog ZPwK p. Rogoz SPK p. Bućko Falkowski Modlitwa za strajkujących odmówił ks. Prałat Franciszek Pluta

Demonstrację pokazały 3 stacje telewizyjne w tym City TV poświęciło jej duży segment

Przemówienie Anny Walentynowicz do demonstrantów pod Konsulatem PRL w Toronto

Drodzy Przyjaciele

Chciałam powiedzieć Wam w jakiej sytuacji znalazło się polskie społeczeństwo Od 44 lat jesteśmy oszukiwani i wyzyskiwani przez tzw. władzę ludową Wyzyskują nas od początku od samego istnienia PRL Gdy w 1956 roku robotnicy wyciągnęli rękę po chleb za swoją pracę władza ludowa groziła im, że będzie im ona obcięta

Co dziesięć lat powtarza się sytuacja Narod polski się podrywa, a grupa rządząca poluje Po upływie kilkudziesięciu lat przyznają się, że był to okres błędów i wypaczeń, ale nadal rządzi tam ta sama grupa i tak samo nas wyzyskuje

Teraz mówi się, że rok 1968 był okresem błędów politycznych W 1970 roku ten sam generał, który stoi dziś na czele władzy, był wtedy odpowiedzialny Był wtedy ministrem obrony narodowej i dopuścił do mordów

W tej chwili upłynęło znów kilka lat i ten sam generał rzucił przeciwko robotnikom grupy, które nazywa "antyterrorystyczne" a to są grupy terrorystyczne przeciwko własnemu Narodowi

Chciałoby się krzyknąć z pytańiem, jak długo naród Polski będzie cierpieł Dlatego zwracam się do Polonii o wspólne poparcie, presję na rządzie zachodnim na ekipę, która sprawuje władzę w PRL, by zaprzęstała znęcania się nad własnym Narodem i przestała wyzyskiwania ich

W tej chwili każdy robotnik dostaje 11% tego, co on wyprodukuje, a ceny rosną już nie z miesiąca na miesiąc, a z każdym dniem Rencisci mają głodowe renty i nie mają prawa upomnieć się o poprawę, o godne swoje życie

ODEZWA POLAKÓW ZATRUDNIONYCH W ZAKŁADACH LOTNICZYCH MC DONELL DOUGLAS

Raz jeszcze w powojennej historii państwa polskiego naród pyta
JAK DŁUGO JESZCZE?

Jak długo jeszcze mamy znosić i tolerować system, który do niczego nie prowadzi! Jak długo jeszcze dzieci będą pytać rodziców - czy tak musi być?

A gdzie my jesteśmy, czy obcy są nam nasi najbliżsi w kraju?

Czy rzeczywiście jesteśmy obojętni na ich głos i wyciągnięte dłonie w symbolicznym gescie

My niżej podpisani reprezentując liczą

nią grupę rodaków zatrudnionych w zakładach lotniczych Mc Donnell Douglas odpowiadamy NIE

Nie jest nam obojętny los naszych najbliższych w kraju i nie są nam obojętne poczynania terrorystów u steru władzy

Dlatego też podjęliśmy u siebie starania wywarcia presji na działaczy politycznych, w miejscach naszego zamieszkania działaczy związkowych i posłów, w celu podjęcia akcji politycznych na arenie międzynarodowej w obronie naszych rodzin i najbliższych w kraju Wiązemy też głęboką nadzieję, że podobne działania podjęte będą przez naszych rodaków, zamieszkujących w Kanadzie, jak i wszelkie polskie organizacje

ZA SOLIDARNĄ GRUPĘ POLAKÓW
W MC DONELL DOUGLAS
WACŁAW PROKOPOWICZ
ROMAN WALCZAK

PIGUŁKI PCAG

KORESPONDENCJA WŁASNA Z LAKE-SHORE BLVD W piątek wieczór spotkaliśmy się w zwykłym miejscu przed Konsulatem PRL na Lakeshore Blvd Ale kto się spotkał? Sama smietanka! Prezesów i wiceprezesów było z kilkunastu, polityków można było sprzedawać na pęczki (wiadomo - wybory) Byli nawet przedstawiciele związków zawodowych No i oczywiście niezawodny opiekun duchowy PCAG, ksiądz prałat Franciszek Pluta Wszystko odbyło się przy silnej obstawie policyjnej i RCMP Jak zwykle na polskich demonstracjach policjanci byli uprzejmi i zachowali przyjazną neutralność Demonstracja zorganizowana przez PCAG i Kongres Polonii Kanadyjskiej Okręg Toronto dla poparcia strajków polskich robotników była sprężysto kierowana przez Prezesa PCAG Grażynę Farmus i nagłosniona przez Krzysztofa Lewandowskiego Podczas demonstracji, przyjaciel PIGUŁEK poseł Witer zawiadomił zebranych, że planowana wizyta parlamentarzystów" polskich z Mieczysławem Rakowskim na czele nie dojdzie do skutku Ponieważ nie wszyscy wiedzą, kto zechce ow Rakowski i dlaczego miał przyjechać do Kanady, musimy rzecz wyjaśnić od początku Mniej więcej rok temu delegacja posłów kanadyjskich odwiedziła Warszawę Wizyta przeszła bez większego echa, gdyby poseł

John Nunziata nie wystąpił po powrocie do Kanady z bezmyślną pochwałą rządu PRL Niektórzy pamiętają mycie głowy jakie za to otrzymał i jak szybko na Zjeździe Organizacji Prosolidarnościowych w Toronto wszystko odwoływał Ale ponieważ kwiat parlamentarzystów kanadyjskich był goszczony w Polsce należało się zrewanżować i zaprosić Polaków do Kanady Delegacji miał przewodniczyć wicemarszałek Sejmu, Rakowski Wizyta miała odbyć się z wielką pompą i jak nam doniosły dobrze poinformowane źródła, planowano nawet z tej okazji uroczysty bankiet Wszystko przeszłoby gładko, gdyby o wizycie nie dowiedziało się PCAG i Stanisław Sadowski, Prezes KPK Okręgu Toronto Za pośrednictwem posłów Witera i Boyera oraz aldermana Krnsa Korwin-Kuczynskiego poszły w ruch listy i telegramy Andrew Witer interpelował w Parlamencie W rezultacie minister Joe Clark zawiadomił delegację parlamentarną że wprowadzie zaproszenie podtrzymuje, ale wizyta nie będzie przyjemna, bo protesty, bo demonstracje itp Strona polska aluzję zrozumiała i wizytę odwołała Wszyscy odetchnęli, tylko co będzie z tym bankietem? Może by tak zamiast niego posłać parę dolarów strajkującym?

Redagują z ramienia Polish Canadian Action Group, Anna i Stanisław Dubiscy, tel 925-8128 Biuro PCAG, 192 Garden Ave, czynne jest we wtorki od 10 do 18 Tel 588-1659 P O Box 55, Station V, Toronto M6R 3A4 Cegielki Polonia Solidarna można kupować osobiście lub zamawiać listownie

Dokończenie ze str 11

bardziej nosne niż tekst jego polskiego kolegi

Następnie czytamy reportaż Hanny Krall o losach lubelskiego poety żydowskiego pochodzenia, Aleksandra Rosenfelda, który to tekst jest znany polskim czytelnikom z pisma "Res Publica" Kolejne dwa teksty to ślad nawiązanych stosunków prywatnych, może nawet przyjazni - pierwszy to dedykowany Józefowi Baranowi wiersz Esther-Marie Ullmann-Goertz "Marsz słowiański", drugi zaś to tłumaczenie jednego z wierszy samego Barana Blok następujący później to związane z odczytywaniem skomplikowanych relacji polsko-niemieckich teksty prozatorskie autorów NRD-owskich Maruna Jankowskiego, który swoją narrację rozpoczyna od refleksji nad własnym, polskim nazwiskiem, by potem spisać swe wdczucia związane z pobytem w naszym kraju

Wreszcie prezentacja autorów polskich Stanisława Baranczaka, Ryszarda Firskiego, Bronisława Maja, Julii Hartwig, wy Lipskiej, Sławomira Mrozka i Adama Jagajewskiego, z którym poetycką rozmowę podejmuje autor niemiecki Lutz Athenow Zamykają almanach dwie recenzje pierwsza omawia zbiór zredagowanych przez Halgę Hirsch - obecnie redaktorke

"Die Zeit", autorkę interesującej pracy o polskiej opozycji przedsierniowej - szkiców Adama Michnika, druga zajmuje się doświadczeniami redagowanego przez Marcina Króla pisma "Res Publica"

Mamy więc do czynienia ze starannie przemyślaną koncepcją tomu, w którym zderzane są ze sobą głosy Niemców i Polaków Nie jest to, jak w wielu wypadkach publikacji niezależnych, dorazna inicjatywa lecz przygotowanie książki, która ma walory ponadaktualne i której oddziaływanie obliczone jest na dłuższy okres Niewątpliwie też mamy tu do czynienia z jednym z najważniejszych wydarzeń w kulturalnych stosunkach polsko-niemieckich ostatnich lat Zastępuje przy tym na podkreślenie fakt, że wszyscy autorzy niemieccy - poza Kunertem i Weissem - to ludzie młodzi, urodzeni w przedziale lat 1947-1967 Uderza też w tym zbiorze brak jakichkolwiek politycznych, czy też ideologicznych deklaracji, co przez wielu może być odczytane jako próba uniknięcia, jednak w moim przekonaniu jest decyzją słuszną, gdyż ocala autentyczność kulturowego dialogu, który proponują i realizują autorzy almanachu Siła i wartość tej publikacji polegają właśnie na wyborze literatury jako miejsca, czy przestrzeni spotkania Własnie bowiem tekstu literackiego

oczyszczone są z ideologicznych nadużyć dokonywanych na słowach, które winny służyć porozumieniu Przy czym na uwagę zasługuje trud translatorski Ludwiga Mehlhorna, który jest tłumaczem olbrzymiej większości tekstów - poza tym wykorzystano tu wcześniej już publikowane przekłady Karla Dedeciusa i Petera Lachmanna

"Oder" ma wyraźnie podwójnego adresata - przede wszystkim jest to almanach skierowany do czytelnika niemieckiego jednocześnie, jednak, już choćby przez sam fakt podjęcia dialogu, skierowany jest również do Polaków Jest apelem o wspólne kształtowanie przyszłości o tyle istotnym, że wychodzącym z kręgów niezależnych, a więc stanowiącym o rzeczywistym partnerstwie Problem wzajemnych stosunków polsko-niemieckich został tu postawiony w płaszczyźnie dużo szerszej niż ta, jaką uzyskujemy patrząc z regionalnej perspektywy Mamy do czynienia z wyraznym podkreśleniem europejskiego, uniwersalnego wymiaru naszych narodowych i sąsiedzkich doświadczeń Stąd też odwołanie się do języka wartości uniwersalnych - do literatury, a nie wyłącznie do zagadnień politycznych Takie podejście dodatkowo wzmacnia wiarygodność środowisk, w których krę-

Szczególnie też ważny wydaje się fakt, że taka formuła rozmowy pojawia się w kręgu ludzi młodych, dla których, jak wynika to z szeregu opublikowanych w almanachu tekstów, doświadczenia polskie ostatnich lat wydają się szczególnie ważne, stanowią przedmiot nie tylko zainteresowania, lecz także podziwu

"Solidarność między narodami - czytamy we wstępie do berlińskiej publikacji - nie da się zadekretować Potrzebuje słów W nadziei, że uczymy się języka dialogu, oddajemy te powielane kartki w ręce czytelników Tom zatytułowany Oder" świadczy o szczególnych kwalifikacjach autorów do podjęcia dialogu - przede wszystkim o ich wyborowej i nieprzypadkowej znajomości literatury polskiej Niestety, nie da się tego powiedzieć o nas samych - znajomość problematyki, często niezwykle interesującej z polskiego punktu widzenia, w literaturze NRD, czy to oficjalnej, czy niezależnej, dana jest tylko wąskiej grupie specjalistów Bez wątplenia warto tę literaturę tłumaczyć, podobnie, jak pisarstwo - dość bogato prezentowane w społecznym obiegu - naszych wschodnich i południowych sąsiadów Propozycja dialogu z którą wystąpili autorzy "Oder" warta jest podziwu

IWONA GRABOWSKA

Słowa angielskie w języku polskim

NIEPEŁNA STRONICZKA

Do końca XIX wieku wpływy językowe angielskie na polszczyznę były znikome. Jeszcze w 1915 roku Aleksander Bruckner pisał w swojej rozprawie *Wpływy języków obcych*: "Wyrazy angielskie pomijamy, nie jeden z nich, jak wymowa świadczy, na Francję wędrował, i to są wyrazy charakterystyczne z turfu, z parlamentu, z sportów i historii językowej nie tworzą" ¹. Bruckner był zdania, że liczba zapożyczeń z angielskiego jest tak mała i zakres ich tak ograniczony, że nie warto poświęcać im więcej miejsca. Mimo iż sytuacja uległa dużej zmianie w stosunkowo krótkim czasie po napisaniu przez Brucknera powyższych słów, wśród niektórych językoznawców jeszcze długo potem utrzymało się przekonanie, że zapożyczenia z języka angielskiego to prawie wyłącznie wyrazy z dziedziny sportu i pochodne oraz pewna drobna liczba wyrazów w innych dziedzinach. Echa tego nastawienia można jeszcze znaleźć u Stanisława Westfala ², gdzie wpływom języka angielskiego poświęcona jest niepełna stroniczka, na której mowa o terminach sportowych i paru innych wyrazach, jak *budget* czy *comfort*.

ANGIELSKI SIĘ PRZYJMUJE

Tymczasem wyrazy angielskie na większą skalę napływać zaczęły do języka polskiego niedługo po zakończeniu pierwszej wojny światowej, kiedy to rozszerzone kontakty handlowe, polityczne, rozbudowa marynarki i tym podobne czynniki ułatwiały przejmowanie terminów angielskich. W okresie po drugiej wojnie światowej napływ słownictwa angielskiego jeszcze się zwiększył, tak że w chwili obecnej z języków obcych najwięcej wyrazów i zwrotów przejmowanych jest z języka rosyjskiego i angielskiego ³.

Liczba nowych terminów, które zostały zapożyczone z języka angielskiego w naszym stuleciu jest tak duża, szczególnie jeśli chodzi o słownictwo techniczne, że szczegółowe omówienie ich przekroczyłoby znacznie ramy niniejszego artykułu. Dlatego też ograniczę się jedynie do omówienia najważniejszych zjawisk związanych z zapożyczeniami z języka angielskiego.

Ważniejsze dziedziny zapożyczonego słownictwa

TECHNIKA

W okresie międzywojennym leksykalne wpływy angielskie ograniczały się przeważnie do słownictwa sportowego, terminologii morskiej i żeglarskiej. W okresie powojennym ta tradycyjna sfera wpływów języka angielskiego utrzymała się w pełni, jak widać z dużego napływu takich słów, jak *go-kart*, *akwalung*, *surf*, *spinning*, *drifter*, *skiff*, *bulaj* (okrągłe okienko na statku) itp. Niemniej jednak największy wpływ angielskiego widać obecnie nie w dziedzinie morskiej i sportowej, ale w technologii, a następnie w naukach ścisłych ⁴. Współczesna polszczyzna zapożycza masowo wyrazy techniczne. Są to nazwy nowych materiałów, czy stopów, jak np. *elunwar*, *poliester* bądź też nazwy nowych procesów technologicznych lub konstrukcji, jak np. *tubing*, *bronzacja*, *bonderyzacja*, *rener*, *runway*, bądź też nazwy nowych wynalazków, maszyn, jak np. *kolidor*, *laser*, *maser*, *skreper*, *dekoder*, *emuter*, *akcelerator*. Duży procent zapożyczeń tej grupy stanowią nazwy fabryczne, jak *pyreks* czy *teflon* lub skróty, które stały się nazwami wynalazków, jak np. *radar*, *radio detecting and ranging*, *loran* - *long*, *range*.

NAUKA

Podobnie wygląda sytuacja w dziedzinach naukowych. Wyrazy zapożyczone z angielskiego, jak *dajk* (dyke), *klif* (cliff), *klizaz* (cleavage) (geologia), *kelt* (kelt), *smolt* (smolt), *imbredować* (inbreed) (biologia), *mulczować* (mulch), *mada* (mud) (rolnictwo i ogrodnictwo), *stres* (stress), *frustracja* (frustration), *relaks* (relax) (medycyna, psychologia), *suburbia* (suburbia), *s'umy* (slums) (socjologia) są w powszechnym użytku.

Duża liczba zapożyczeń angielskich znalazła miejsce w słownictwie humanistycznym, w literaturoznawstwie, językoznawstwie, historii i filozofii, chociaż jest ich znacznie mniej niż w naukach ścisłych. Większość zapożyczeń tego typu należy do kategorii tzw. internacjonalizmów, które pojawiły się prawie równocześnie w szeregu języków europejskich ⁵. Część wyrazów tego typu jest wyraźnie nacechowana elementami świadczącymi o ich angielskim pochodzeniu ⁶, np. *Science fiction*, *thesis*, *play*, pozostałe, chociaż również zapożyczone z angielskiego, nie mają na sobie angielskiego piętna, gdyż najbardziej widoczna w nich jest baza łacińska czy grecka, np. *interferencja* (językowa), *holizm*, *strukturalizm*.

Wyrazy tego typu łatwiej bywają zapożyczone przez język polski, gdyż ich łacińska lub grecka baza wywołuje znacznie mniejszy opór wśród humanistów, którzy są bardziej czuli niż przedstawiciele nauk ścisłych, na czystość języka.

Ponadto, jak słusznie zaznacza Ivić ⁷, obecnie w krajach słowiańskich opory w stosunku do przejmowania internacjonalizmów znacznie się zmniejszyły.

C.D.N.

- 1 Wpływy języków obcych (w) Język polski i jego historia Kraków 1915 t. II s. 152 (Encyklopedia Polska PAU)
- 2 Stanisław Westfal *Rzecz o polszczyźnie* Londyn 1965
- 3 Można powiedzieć, że w dziedzinie techniki i produkcji przemysłowej język angielski przez ostatnie kilkadziesiąt lat wywiera na słownictwo polskie wpływ równie silny jak słownictwo niemieckie w wieku XIX i na początku XX
- 4 Po drugiej wojnie światowej zmalał wpływ angielski a wzrosła amerykański
- 5 Paul Wexler *Towards a Structural Definition of Internationalism* (w) *Linguistics* XXXVII 2 s. 77-92
- 6 Wexler s. 89
- 7 K. problemie lingwistycznej terminologii i słownych oboznaczeń (w) *Voprosy Jazykoznanija* XII I 1963 s. 18

Tytuły pochodzą od Redakcji

CO W ŚWIECIE PISZCZY ?

Trudno mówić o komputerach wprawdzie. Parafrazując więc powiedzonko "co w świecie piszczy" zajmijmy się dzisiaj nowinkami ze świata.

...

Tak jak technika magnetowidu (video) wyeliminowała w dużym stopniu tradycyjne projektory filmowe, tak tzw. Still Camera wyeliminuje powoli tradycyjny sprzęt fotograficzny. W tym przypadku jednak, różnica pomiędzy starą i nową technologią jest znacznie większa. Procesy chemiczne używane tradycyjnie przy robieniu i wywoływaniu zdjęć zastąpił całkowicie proces elektroniczny.

"Still Camera" używa bowiem technologii stosowanej w pierwszych rozwiązaniach urządzeń "sztucznej inteligencji" do rozpoznawania obrazów. Podobnie jak w kamerach "video", obraz uchwycony zostaje "cyfrowo" w postaci punktów o różnych odcieniach. Obraz ten czytany zostaje przez komputer i zapamiętywany na dysku identycznym w jaki wyposażone są zwyczajne komputery. Zdjęcie takie można wyświetlić na ekranie komputera (lub telewizora) w sekundę po jego zrobieniu. Największą jednak zaletą nowej technologii jest możliwość dalszej obróbki i przetwarzania takiego zdjęcia. Możliwości tu są nieograniczone, począwszy od retuszowania i kompozycji z innymi zdjęciami, wyciągania tła, zmieniania kolorów, animacji, a skończywszy na przesyłaniu zdjęcia drogą telefoniczną do dowolnego miejsca na świecie.

Te niezwykle możliwości przetwarzania takich "elektronicznych" zdjęć powodują ogromne zainteresowanie nową technologią, mimo stosunkowo niższej jakości wykonanych w ten sposób zdjęć. Poprawa ich jakości jest jednak tylko kwestią czasu. Nadchodząca już wkrótce telewizja "wysokiej jakości" (nowy standard telewizji o dużej rozdzielczości) rozwiąże problem jakości zdjęć wykonanych przy pomocy "still camera".

Firma Sony sprzedała już w USA 5500 aparatów tego typu o nazwie MARVICA. Podobne urządzenia wypuściły już na rynek

również Kodak, Minolta, Panasonic, Casio i Canon

...

Inną nowością, tym razem nie przypominającą niczego, co istniało dotychczas, będą tzw. Interakcyjne Dyski Compact (ang. CD-I). Są to w zasadzie komputery do specjalnego zastosowania dla celów rozrywkowych, bądź dydaktycznych. Takie firmy jak Denon, America, Sony, Sanvo i Philips rozpoczęły już wysiłek w tej dziedzinie. System CD-I składa się z szeregu "Compact Disk" sterowanych komputerem. Zdolny on jest zarówno do odtwarzania wysokiej jakości muzyki, jak i obrazów (włącznie z animacją i video). W przeciwieństwie jednak do VCR, system ten nie służy do biernego odtwarzania nagranej taśmy. Od użytkownika zależeć będzie co i w jakiej kolejności będzie oglądał. Zarówno użytkownik, jak i CD-I zadawać może pytania. Mamy więc do czynienia z aktywnym, interakcyjnym procesem, zbliżonym (mówiąc w uproszczeniu) do posługiwania się np. biblioteką. Jednym z pierwszych zastosowań będą właśnie takie interakcyjne encyklopedie. Niestety na systemy CD-I trzeba jeszcze trochę poczekać.

...

Dużo dłużej będzie trzeba czekać na wyprodukowanie "nanokomputerów" do zwalczania mikroorganizmów szkodliwych dla człowieka. Te mikroskopijne komputery wstrzykiwane byłyby do organizmu człowieka i spełniały funkcje analogiczne do funkcji jakie spełniają przeciwciała. Pomysł oparty jest na badaniach pewnych typów bakterii (T4), które wstrzykują (niejako mechanicznie) swój DNA w DNA ofiary. Podobna mechanika zastosowana mogłaby być do "reparacji" DNA bądź też niszczenia komórek rakotwórczych. Byłby to oczywiście cudowny lek, pozbawiony środków ubocznych występujących przy leczeniu środkami chemicznymi, lub też podczas niszczenia komórek rakotwórczych naświetlaniem.

...

72 Howard Park Ave.
Toronto, Ont. M6R 1V6
TEL. 534 - 9864

Uprzejmie zawiadamiam,
ze z powodu alarmującej sytuacji
w Polsce

OBNIŻAM CENY PACZEK !

MORSKIE - 1.80 / 1 kg
LOTNICZE - 3.80 / 1 kg
DOPLATY BEZ ZMIAN

KALENDARIUM

Święta Zofija ciepło rozwija.
Święta Zofija kłoty rozwija.

12 maja - czwartek**WNIEBOWSTĄPIENIE**

Wschód Słońca 04 37 Zachód Słońca 19 22
Wschód Księżycyca 02 46 Zachód Księżycyca 15.50

Imieniny obchodzą Domicela, Dominik,
Domicjan, Pankracy i Wszemiła

1007 p.n.e. - Urodził się Juliusz Cezar
1820 Urodziła się Florence Nightingale

13 maja - piątek

Wschód Słońca 04 35 Zachód Słońca 19 23
Wschód Księżycyca 03 06 Zachód Księżycyca 17 09

Imieniny obchodzą Glona, Glikeria, Imelda,
Ofelia, Robert i Serwacy

1840 - Urodził się Alphonse Daudet, pisarz fran-
cuski (zm. w 1897 r.)

1930 - Zmarł Fridtjof Nansen, norweski badacz
polarny przyrodnik oceanograf działacz spo-
łeczny laureat pokojowej Nagrody Nobla w 1922
r. (ur. w 1861 r.)

1981 Zamach na Jana Pawła II na pl. Św. Pio-
tra w Rzymie Zamachowcem okazał się Turek -
Ali Ağca powiązany z wywiadem bułgarskim

14 maja - sobota

Wschód Słońca 04 34 Zachód Słońca 19 24
Wschód Księżycyca 03 28 Zachód Księżycyca 18 28

Imieniny obchodzą Bonifacy Dobiesław
Justyna i Maciej

1602 - Urodził się kardynał Juliusz Mazarn,
francuski mąż stanu

1686 - Urodził się Gabriel Fahrenheit

1904 - Pierwsza olimpiada na terenie Stanów
Zjednoczonych (St. Louis)

1930 Zmarł Władysław Orkan (właśc. Franci-
szek Smreczynski), powieściopisarz dramaturg
poeta i publicysta (ur. w 1875 r.)

1948 - Powstał Izrael

1955 - Zawarcie Układu Warszawskiego

1983 - Zakatowano na śmierć Grzegorza Prze-
myka, ucznia warszawskiego liceum, syna poetki
- Barbary Sadowskiej, członkini Prymasowskie-
go Komitetu Pomocy Więźniom

15 maja - niedziela

Wschód Słońca 04 33 Zachód Słońca 19 26
Wschód Księżycyca 03 55 Zachód Księżycyca 19 46

Imieniny obchodzą Cezar Dionizy, Jan,
Nadzieja, Strzeżysław i Zofia

1606 - Urodził się Rembrandt van Rijn
1905 - Powstało Las Vegas

16 maja - poniedziałek

Wschód Słońca 04 32 Zachód Słońca 19 27
Wschód Księżycyca 04 28 Zachód Księżycyca 21 01

Imieniny obchodzą Andrzej, Jędrzej
Małgorzata, Szymonet, Obald i Wienczysława

1872 - Urodził się Roald Amundsen, norweski
odkrywcą Bieguna Południowego w 1911 r.

17 maja - wtorek

Wschód Słońca 04 31 Zachód Słońca 19 28
Wschód Księżycyca 05 10 Zachód Księżycyca 22 06

Imieniny obchodzą Bruno Brunon, Maksym,
Paschalis Rezeda, Stawomir i Weronika

1870 - Urodził się Lucjan Rydel, poeta, drama-
turg prozaik i tłumacz (zm. w 1918 r.)

1900 - Urodził się Ajatollah Chomeini

18 maja - środa

Wschód Słońca 04 30 Zachód Słońca 19 29
Wschód Księżycyca 06 01 Zachód Księżycyca 23 00

Imieniny obchodzą Aleksandra, Eryk, Feliks
Jan Klaudia, Sandra, Toska i Wenecjan

1811 - Urodził się W.M. Thackeray angielski
pisarz autor "Targowiska próżności"

1921 - Urodził się John Glenn pierwszy amery-
kański kosmonauta, który znalazł się na orbicie
okołoziemskiej

1974 - Pierwsza atomowa eksplozja w Indiach

1980 - Wybuch wulkanu Św. Heleny, 14 osób
zabitych, 40 zaginęło

PACZKI DO POLSKI
WYŚLIJ JUŻ DZIŚ PRZEZ

POLIMEX

215 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Tel.: 537-7914
1575 Sismet Rd. Unit 7, Mississauga, Ont. Tel.: 624-1965

PACZKI MORSKIE ■ PACZKI LOTNICZE

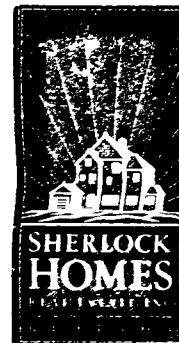
- OWOCE CYTRUSOWE • PRZEKAZY NA KONTA
- SAMOCHODY • GOTÓWKA • LEKI
- WĘGIEL • PACZKI ŻYWNOŚCIOWE
- SPRZĘT GOSPODARSTWA DOMOWEGO

Sherlock Homes Real Estate Inc.

z radością i dumą wita w swoim gronie

DANUTĘ KOTAPKĘ -

Jedną z najbardziej respektowanych pośredniczek
kupna i sprzedaży nieruchomości wśród Polonii

DANUTA KOTAPKA

Tel. biuro 534-7788; dom 769-5394

**OŚRODEK POMOCY
POLSKIM IMIGRANTOM
K.P.K. OKRĘG TORONTO**

206 Beverley St Tel 979-9634, 979-9639

oferuje informacje i pomoc imigrantom polskim (w
okresie poprzedzającym uzyskanie kanadyjskiego oby-
watelstwa) we wszystkich sprawach związanych z
osiedleniem się i integracją w społeczeństwie Kanady,
m.in. skierowania, tłumaczenia, pisania życiorysów,
uwierzytelniania dokumentów pod przysięgą itp. Biuro
otwarte od poniedziałku do piątku od 10 rano do 4 po
południu Usługi bezpłatne

**Komplety pytań na test prawa jazdy po polsku
mogą nabyć nowi imigranci w Ośrodku Pomocy na
206 Beverley St, cena \$3**

Oferuje nowo przybyłym pomoc w osiedleniu w Kanadzie,
pośrednictwo w szukaniu mieszkań, pracy, kursy an-
gelskiego, poradnictwo i licencje zawodowe, usługi no-
tarialne, program sponsorowania uchodźców - ponie-
działki i czwartki, godz 10 30 i 2 30, **zbiorowe sesje
orientacyjne** - wtorki godz 11 00 - 1 00 Zapraszamy
Biuro otwarte pon - piątku 9 30 - 4 30

Uwaga tłumaczenia dokumentów dla osób bez statusu
imigranta, jak również niektóre usługi notarialne są od-
płatne

przy współpracy ochotników program "SPONSOROWANIA POL-
SKICH UCHODŹCÓW" Zainteresowanych poręczycieli, grupy mini-
mum dwuosobowe zapraszamy do biura w poniedziałki i czwartki
w godzinach 10 00 do 2 00 po południu w celu załatwienia for-
malności. Wymagamy oryginalne listy z pracy lub inne dowody
dochodów. Wydajemy formularze oraz udzielamy telefonicznych in-
formacji przez cały tydzień, w godzinach urzędowania biura. Tele-
fon 979 9634, 979-9639"

NON

ST P

POLISH AIRLINES

1000 Sherbrooke St West
Suite 2220
Montreal Que H3A 3G4
Phone Montreal (514) 844-2674 Toronto (416) 364-2035

W najbliższych kilku odcinkach przedstawię w bardziej szczegółowy sposób różnorodne formy organizacji biznesu, mając na uwadze konsekwencje podatkowe wynikające z przyjętej alternatywy. Kanadyjski system podatkowy posiada szereg ulg podatkowych dla małego biznesu dostępnych głównie dla korporacji. Nie mniej jednak sytuacja nie jest aż tak prosta, jakby na pozór wynikało z założeń ustawodawców prawa podatkowego. Istnieją bowiem alternatywne formy organizacji biznesu, które w konkretnych przypadkach mogą być korzystniejsze od korporacji, gdyż nie jest to forma uniwersalnie optymalna i posiada również swoje cienie.

Do podstawowych form organizacji małego biznesu należą sole proprietorship (biznes posiadający jednego właściciela i nie będący korporacją), partnership (spółka) i corporation (korporacja). Zanim przystąpię do omawiania korporacji, chciałbym przedstawić alternatywne rozwiązania, które pozwolą na zapoznanie się z najbardziej podstawowymi organizacjami.

Sole proprietorship - najprostsza forma organizacji biznesu. Niemalże z definicji jest to biznes prowadzony (posiadany) przez jedną osobę, która jest z nim utożsamiana zarówno z prawnego, jak i podatkowego punktu widzenia. W prak-

KULISY BIZNESU

Uciec przed podatkiem

tyce oznacza to, że dochód (strata) z biznesu może być dodany (odjęty) do dochodu z innych źródeł np. z pracy. Od dochodu tego można odjąć tzw. personal exemptions - odpisy związane z utrzymaniem siebie i całej rodziny (w roku 1986 wynoszą one \$ 4,180 - podstawowy, \$ 3,660 na współmałżonka, \$ 710 na dziecko, \$ 1 420 na inne osoby na utrzymaniu).

Dla biznesmena mającego na utrzymaniu niepracującą żonę oraz dziecko, istnieje więc możliwość odpisu w wysokości \$ 8,550.

Brak rozgraniczenia pomiędzy osobą właściciela a biznesem stanowi istotną zaletę tej formy organizacji w przypadku, gdy biznes wykazuje straty, co zwykle ma miejsce w fazie początkowej, gdyż pozwala na natychmiastowe ich zastosowanie do obniżenia dochodu z innych źródeł. Gdyby biznes był korporacją, straty mogłyby być wykorzystane jedynie przez korporację, która stanowi niezależną jednostkę prawną. W najlepszym przypadku może to być za rok, o ile jest to pierwszy rok działalności danej korporacji.

Możliwość odpisania strat biznesowych od dochodu z innych źródeł stwarza sposobność manewru i znacznych niekiedy korzyści. Warto więc zastanowić się nad momentem korporowania biznesu, mając na uwadze głównie koszty początkowe i utratę możliwości odpisu ewentualnych strat. Nadto, o ile strata biznesowa przewyższa dochód z innych źródeł, różnica może być przeniesiona do któregośkolwiek z trzech minionych lat i odjęta od dochodu powodując w rezultacie zwrot uprzednio zapłaconych podatków lub zachowana w celu obniżenia dochodu w którymkolwiek z nadchodzących siedmiu lat. Ta dodatkowa możliwość manewru jest szczególnie cenna dla ludzi, których dochód w minionych latach kształtował się na poziomie niskiego opodatkowania i którzy spodziewają się wyższych dochodów w przyszłości.

Niedawne zmiany przepisów podatkowych są w tym względzie o tyle korzystne, że zniesiony został obowiązujący dotychczas przymus cofania się wstecz z zastosowaniem straty i wykorzystania dopiero ewentualnych nadwyżek w przyszłości.

Kolejną istotną zaletą tej formy organizacji biznesu jest możliwość ustalenia innego, niż kalendarzowy, roku biznesowe-

go pomimo tego, że dochód nie-biznesowy musi być rozliczany przez indywidualnego podatnika w skali roku kalendarzowego. Ta dowolność pozwala na przesunięcie w czasie momentu płacenia podatków.

Przykład Jan K. rozpoczął biznes w październiku 1984. Niezależnie od momentu startu, Jan może wybrać dowolny koniec roku, np. 31 stycznia 1985, co w praktyce oznacza, że pierwszy rok biznesu będzie od października 1984 do 31 stycznia 1985. Jan K. nie musi zgłaszać tego dochodu, aż do 30 kwietnia 1986, kiedy upływa termin składania zeznań podatkowych za rok 1985.

Oczywiście w przypadku przewidywanych strat w pierwszym roku, może okazać się korzystniejsze przyjęcie końca roku biznesowego identycznego z kalendarzowym w celu przyspieszenia odpisu strat od innego dochodu.

W tym miejscu należy się uwaga. Raz ustalony koniec roku jest obowiązujący i ewentualna prośba o zmianę musi być sensownie uzasadniona, gdyż w przeciwnym wypadku Urząd Podatkowy nie wyrazi zgody. Rok biznesowy nie może być dłuższy niż 12 miesięcy w przypadku niekorporacji i 53 tygodni w przypadku korporacji.

Na zakończenie chciałbym przypomnieć, że nasz indywidualny biznesmen najczęściej nie odprowadza żadnych składek, ani podatku. Przepisy mówią natomiast, że w przypadku spodziewanej należności podatkowej na poziomie \$ 1,000+ za bieżący lub poprzedni rok istnieje obowiązek odprowadzania tej kwoty w ratach kwartalnych. Zwykle nie ma takiej potrzeby w pierwszym roku biznesu, warto wiedzieć jednak o tym, że Revenue Canada egzekwuje coraz częściej swoje prawa, naliczając kary i odsetki od obowiązkowych płatności, które nie zostały zapłacone we właściwym czasie.

PIOTR CHWALISZ

HENDERSON PARTNERS
Chartered Accountants
(416) 861-9046; 530-0305

Kobis

LLBO

OBIAD
(kupon nieważny przy zamówieniach po obniżonych cenach lub promocyjnych cenach)

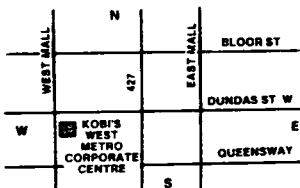
Zamów jedno danie
OBIAD DLA DWÓCH OSÓB
drugie dostaniesz bezpłatnie

Zamawiając droższe potrawy otrzymasz dwa dania w cenie jednego

Kupon ważny do 31 MAJA

Telefon

621 - 6050

NOWY POLSKI KLUB I RESTAURACJA
w wieżowcu w Etobicoke

Adres: 195 The West Mall, Etobicoke

miejsce spotkań, wspaniały wystrój sal, duże bezpłatne parkingi, znakomity dojazd i komunikacja. Świetna polska i kanadyjska kuchnia, przebogaty wybór napojów alkoholowych i zakąsek.
SPECJALNE CENY Z OKAZJI OTWARCIA

POLSKI PROGRAM TELEWIZYJNY

on CITY TV
KANAL 57, KABEL 7
w każdą sobotę o godz. 11 rano

WŁAŚCICIEL - 755592 ONTARIO LIMITED
ZYGMUNT PRZETAKIEWICZ, TEL. 534-7788

PRODUKCJA - TADEUSZ LIS, TEL. 747-9883

ADRES POLISH STUDIO
c/o SHERLOCK HOMES REAL ESTATE INC
431 RONCESVALLES AVE, TORONTO M6R 2N3

Pod powyższym adresem nasi widzowie mogą nadsyłać wszelkie uwagi, życzenia i propozycje w sprawie programu, a także, jeśli sobie zyczą i chcą wesprzeć nasz program finansowo - czek, które powinny być wystawione na POLISH STUDIO

FINE PIANOS

oferuje sprzedaż nowych pianin i fortepianów znanych firm europejskich oraz słynnej firmy amerykańskiej Wurlitzer
NAJNIŻSZE CENY • PEŁNA GWARANCJA
• MOŻLIWOŚĆ ZAKUPU NA SPŁATY
prowadzamy również wszelkie naprawy i strojenia pianin i fortepianów oraz udzielamy lekcji gry na pianinie
TEL 896-9782
35 Kings St. E. unit 16, Mississauga
od godz. 10 do 19 tej

ARMADALE Meats Product (Mfg) Ltd

1011 Haultain Court Unit 16/17
Mississauga, Ontario L4W 1W1
Tel 625-8326/27

Sprzedaz hurtowa mięsa i wyrobów mięsnych
bezpośrednio w masarni.

ZESTY'S GOURMET DELI

polskie delikatesy w Mississauga (Clarkson)
wyszukane, smaczne i najwyższej jakości potrawy
urządzamy chrzciny, komunie, przyjęcia weselne itp.
zapewniamy sprawny, szybki obsługa
wykwalifikowanego personelu

Właściciele: Jadwiga i Gabriel Mencfeld
TEL 823-1167

1900 Lakeshore Rd. W. Mississauga
na wschód od Southdown Rd. na Inverhouse Plaza
pon. - środa 9-18⁰⁰ czwartek piątek do 19⁰⁰ sobota 9-18⁰⁰

Karl's Butcher & Grocery

właściciel Karol Jarząbek
Posiadamy na składzie zawsze świeże mięsa wędliny własnego wyrobu, smaczne i świeże oraz importowane z Polski i Europy artykuły spożywcze
105 Roncesvalles Ave
TORONTO
TEL 531-1622

MARBLE AND TILE RENOVATION SERVICE

RICHMOND HILL
(416) 884-6328
Najnowocześniejszymi metodami odnawiamy i odświeżamy kafelkowe i marmurowe ściany i podłogi, popękane lub poszczerbione kominki, schody, balustrady, kolumny
UKŁADAMY MARMUR I KAFELKI

Zakład kosmetyczny LE VISAGE

(poprzednio mieszczący się w Paris Studio) uprzejmie zawiadamia o zmianie lokalizacji.
KOSMETYCZKA SŁAWA
zaprasza pod nowy adres
1716 Queen St. W.
Salon fryzjerski Lidil (w pobliżu skrzyżowania z Roncesvalles)
TEL. 535 - 6686

SKIN CARE STUDIO

DYPLOMOWANA KOSMETYCZKA Z WARSZAWY
zaprasza do nowo otwartego gabinetu kosmetycznego w MISSISSAUGA

Wizyty proszę zamawiać telefonicznie
TEL 848 - 4835
(okolica Queensway E. and Cawthra)

KINGSWAY MEAT PRODUCTS AND DELICATESSEN LTD

HUBERT WESIERSKI, IVAN GRGIC
2342 Bloor St. W., Toronto
TEL. 762 - 5365

Ponad 100 gatunków wyrobów wędliniarskich własnej produkcji, wyrobionych przez wysoko kwalifikowanych polskich rzeźników, według tradycyjnych polskich receptur
CENY KONKURENCYJNE

SUPERIOR SAUSAGE CO

1004 Dundas St. W.
TEL. 531-8422
KONKURENCYJNE CENY!
Wędzone na miejscu słynne na całe Toronto polskie kiełbasy
Szynki kabanosy wędliny mięsa, różne delikatesy

HOROSKOP

BARAN

Niespodziewany napływ gotówki bardzo poprawi Ci humor. Nic bowiem nie wskazywało na taki uśmiech fortuny. Zachowaj konsekwencję w postępowaniu, czyli po prostu uprzyj się, tym razem. Nerwowy początek tygodnia - wszystko będzie wskazywać na dalsze komplikacje. Zbyt mało czasu poświęcasz sobie. Spory zakręt w uczuciach. Ważny znak Strzelec z Wagą lepiej nie zaczynaj. Dzień miły - poniedziałek, liczba szczęśliwa 2.

BYK

Rozmowa bardzo podniesie Cię na duchu. Przekonasz się jeszcze, że Twój pesymizm i zamowidztwo były bezpodstawne. Ale nim to nastąpi, naszarpij się sam i swoje otoczenie. W sytuacji konfliktowej w jaką się wpłatałeś niechcący. Twoje postępowanie jest jak najbardziej słuszne. Nie demonizuj trudności. Bierz pod uwagę Bliźnięta, a unikaj Koziorożca. Dzień miły - niedziela, liczba 6.

BLIŹNIĘTA

Do nadchodzących wydarzeń przygotuj się starannie. Potrzebna Ci będzie wysmienita kondycja, a tej nie osiągniesz bez odpowiedniego treningu. Poświęć nieco więcej uwagi narastającemu konfliktowi. Lepiej nie zaostżać sytuacji, nie stawiać wszystkiego na ostrzu noża. Ważny znak - Waga, unikaj Lwa. Dzień miły - czwartek, liczba szczęśliwa 5.

RAK

Spory sukces prestiżowy, a nawet finansowy. Stan euforii, niech Ci nie przesłoni jednak związanych ze sprawą trudności. Nie pomniejszaj ich, nie lekceważ, trzeba je skalkulować w koszty własne. Twoja zaradność i bystrość pozwolą Ci bez specjalnego uszczerbku wybrnąć z kłopotliwej sytuacji. Sprzyja Ci Byk, czego nie można powiedzieć o przedstawicielu płci przeciwnej spod znaku Ryb. Dzień miły - sobota, liczba szczęśliwa 8.

LEW

Unikaj jak ognia wszelkich konfliktowych sytuacji, sporów i zadrażnień. Już bliżej niż dalej generalnego rozwiązania sprawy. Wytrzymałeś tyle, wytrzymaj i resztę. Najważniejsze, aby nie dać się ogarniającemu Cię zniechęceniu. Zbyt łatwo się zraszasz i nie wykazujesz uporu. Nie zawiedziesz się na Strzelcu. Unikaj Raka, bo nie sprzyja Ci. Dzień miły - środa, liczba szczęśliwa 4.

PANNA

Zwróć większą uwagę na stan własnych nerwów, zrób wreszcie coś, aby je podreperować. Byle co wyprowadza Cię z równowagi, każde wydarzenie przeżywasz jak trzęsienie ziemi. Nie masz żadnych powodów do az takich niepokojów i emocji. Zbyt dużą wagę przykładasz do czekającej Cię rozmowy, to tylko badanie terenu. Stawiaj na Barana, ale unikaj Bliźniąt. Dzień miły - wtorek, liczba szczęśliwa 3.

WAGA

Wycisz niepokój, nie przeżyjaj az takich rozterek. Skoro się zdecydowałeś, bądź konsekwentny, inaczej wyniki będą miernie. Przejściowy zastój w sprawie dla Ciebie najważniejszej. Ale nie martw się, wszystko zostanie załatwione pomysłnie. Sukces w pracy. W najbliższych planach bierz pod uwagę Wodnika, ale Ryb unikaj. Dzień miły - poniedziałek, liczba szczęśliwa 3.

SKORPION

Sprawa mocno Cię zbulwersuje. Policz do tysiąca, opanuj się, przemysł, wszystko raz jeszcze. Jak opadną różne emocje i sprawy ambicjonalne, okaże się, że wcale nie ma powodu do paniki. Drobne zgrzyty zdrowotne powinny uswiadomić Ci, jak nieracjonalnie się odzywasz. Ważne spotkanie pod koniec tygodnia. Znaki przychylnie: Panna i Ryby. Koziorożca jest Baran. Dzień miły - środa, liczba 7.

STRZELEC

Mocno chodzisz po ziemi, skąd nagle te marzycielskie emocje? Widocznie działasz pod czymś podszeptem. Ktoś próbuje wygrać swoją sprawę przy Twojej pomocy, celowo zresztą wprowadzając Cię w błąd. Nie bądź bezwolnym narzędziem, nie leży to w Twoim charakterze. Finanse - miła niespodzianka. Zapomnij o Pannie, ale liczą się Ryby. Dzień miły - czwartek, liczba szczęśliwa 5.

KOZIOROŻEC

Po okresie wytchnienia istny nawał spraw. Przy dobrej organizacji poradysz sobie z tą lawiną. Samopoczucie podreperowane niedawnym sukcesem, znakomite. Pomoże Ci w mobilizacji sił, bo zadanie czeka Cię nietatwe. Nie ma co wracać do starych spraw, nowe są i równie ciekawe. Serdeczny znak - Baran. A Waga będzie się chciała odegrać za spotkanie kiedys przykrości. Dzień miły - poniedziałek, liczba szczęśliwa 7.

WODNIK

Wiele miłych przeżyć natury sercowej. Poczujesz nawet zniechęcenie nadmiarem wrażeń. A tych Ci nie zabraknie, także w kręgu spraw zawodowych. Twój uporządkowanie sobie znaczący miłym epilogiem pewnego wydarzenia. Sprawy rodzinne przestaną być zarzewiem konfliktu. Trudny wyjazd, w czasie którego wiele może się zdecydować. Nie zawiedziesz się na Koziorożcu, ale Raka unikaj. Dzień miły - sobota, liczba 6.

RYBY

Chodź po ziemi, nie bądź w obłokach. Spadając, można nabić sobie sporego guza. Sprawy nie stoją wcale źle, a na pewno lepiej niż kilka tygodni temu. Nie zwalnia Cię to jednak od pewnych zabiegów i chodzenia wokół nich. Pamiętaj, że paskie oko konia łuczny. Nie licz więc na innych, polegaj na sobie. Myślisz o Koziorożcu? I słusznie, ale unikaj Raka. Dzień miły - środa, liczba szczęśliwa 7.

12 maja - 18 maja

High Park
National
REAL ESTATE LTD.

SINCE 1972

Realtor

TEL. 532 - 4444

24 HOUR

ACTION CENTRE III

**TAK !!!
SUKCES
FIRMY
TO FAKT...**

**Blisko 1500 sprzedanych
nieruchomości!!!
Chcąc korzystnie i szybko
sprzedać lub kupić
nieruchomość
powierzcie
Państwo to naszej firmie.
Komputerowe połączenia.
40 agentów do usług
Państwa.**

**Podajemy do wiadomości:
Firma założyła szybki i łatwy
do zapamiętania numer
telefonu
532 - 4444.
Poprzedni numer
532 - 4441
jest teraz drugą linią.**

**217 RONCESVALLES
Avenue
TORONTO, M6R-2L6**

61 Harvard Ave. - 6 kuchni, 6 łazienek, osobne wejścia. Do obięcia od zaraz, możliwość dochodu przeszło 50 000 na rok. Sławek BARANOWSKI, 532-4444 lub 274-0284.

Fern - Roncesvalles - dom sam w sobie nadający się na 3 apartamenty, podwójny garaż, z dużą łotą. Sławek BARANOWSKI, 532-4444.

Bathurst - Steel - 4 lata stary dom, 3 sypialnie, 2 łazienki, 11/2 garaż. Właściciel opuszcza kraj. Sławek BARANOWSKI, 532-4444.

Islington - Dixon - 2-sypialniowy apartament (condo). Zniżona cena. Sławek Baranowski, 532-4444.

Południowe Etobicoke - 3-sypialniowy bungalow, 2 kuchnie, 2 łazienki, piwnica wyremontowana \$600. Proszę dzwonić Steve DOSALKA, 532-4444.

Suroren - Fern - dochodowy dom, podwójny garaż, piękna weranda, 2 kuchnie, 2 łazienki. Steve KOSALKA, 532-4444.

Dochodowy apartament - 5 apartamentów, możliwość zrobienia szóstego w piwnicy, osobne wejścia. Steve KOSALKA, 532-4444.

High Park - 8-plex, bardzo dobry dochód. Bardzo dobre finansowanie. Proszę dzwonić Steve KOSALKA, 532-4444 lub 622-2859.

High Park - 3-piętrowy, murowany, wolno stojący dom z podwójnym garażem. Budynek w idealnym stanie, doskonały dla 2 rodzin. Małgorzata CELUCH, 532-4444, 271-4533.

High Park - 3-piętrowy, murowany, wolno stojący dom na inwestycję, 3 osobne mieszkania. Cena \$289,000. Małgorzata CELUCH, 532-4444.

Etobicoke - 3-sypialniowe, murowane bungalow. Duża łota. Idealne dla 2 rodzin. Dobra lokalizacja. Małgorzata CELUCH, 532-4444.

Mississauga - 3-sypialniowe, murowane bungalow z garażem, łota 50 x 150, 2 mieszkanie w "basemencie". Do szybkiego sprzedania. Małgorzata CELUCH, 532-4444.

Mississauga - 2 i 3-sypialniowe townhouses w nowoczesnym kompleksie. Ceny bardzo przystępne. Blizszych informacji udzieli Małgorzata CELUCH, 532-4444.

Bloor Village - Subway - \$229 000 - 6 pokoi, pełna cegła, 2 łazienki, prywatny parking, kilka minut do Bloor subway, do szybkiej sprzedaży. Proszę dzwonić Mat STANEK, 532-4444.

High Park - 3 apartamenty, kompletnie odnowiony, 4 łazienki, możliwość zrobienia dodatkowo 2 apartamentów. Blisko Roncesvalles. Mat STANEK, 532-4444.

Old Swansea - South of Bloor - 2 łazienki, nowoczesnie wykończony basement, sauna, jacuzzi itp. Proszę kontaktować się z Mat STANEK, 532-4444 lub 222-7831.

Mississauga - 3-sypialniowy townhouse z wykończoną piwnicą i garażem. Blisko Bloor, ładny, elegancki kompleks. Magdalena URBANOWICZ, 532-4444 lub 636-5355.

Jane - Annet - murowana, 3-sypialniowa połówka z wykończoną piwnicą. Dom w idealnym stanie. Spokojna, rezydencyjna okolica. Cena \$189,000. Magdalena URBANOWICZ, 532-4444.

Roncesvalles - Valley - 3-piętrowy, murowany dom 2 osobne apartamenty. Dobra inwestycja. Magdalena URBANOWICZ, 532-4444.

Tani 3-sypialniowy townhouse, blisko w Mississauga. 15% wpłaty. Zenon RUDZKI, 532-4444.

Murowany "bungalow" na dużej parceli. Dwie kuchnie, dwie łazienki. Wynajęty za \$18 000 rocznie. Cena \$189 000. Zenona RUDZKI, 532-4444.

Hamilton, duży, prawie nowy dom, położony w ładnej dzielnicy. \$ 174 400. Zenon RUDZKI, 532-4444.

Blisko Bloor St. - ładny "backsplit" z basenem oraz "basement apartment". Zenon RUDZKI, 532-4444.

**POLSKI
FUNDUSZ
WYDAWNICZY
W KANADZIE**

*W bibliotece polskiej
Polskiego Funduszu Wydawniczego
ukazały się*

- 1 ADAM TOMASZEWSKI Gorzko pachną protyny (wyczerpane)
- 2 ANDRZEJ CHCIUK Trzysta miesięcy \$ 18 00
- 3 STANISŁAW KAWCZYŃSKI Dzieje jednego życia 8 00
- 4 PIERWSZE PIĘCIOLECIE broszura
- 5 SEVEN POLISH CANADIAN POETS Anthology 15 00
- 6 JADWIGA JURKUSZ-TOMASZEWSKA Wczoraj i dzisiaj 15-00
- 7 BARBARA CZAPLIKA Wiersze 5 00
- 8 IRENA HABROWSKA-JELLACZYC
ADAM TOMASZEWSKI Ze sceny i estrady 18 00
- 9 JÓZEF ŁOBODOWSKI Pamięci Sulamity (wiersze) 10 00

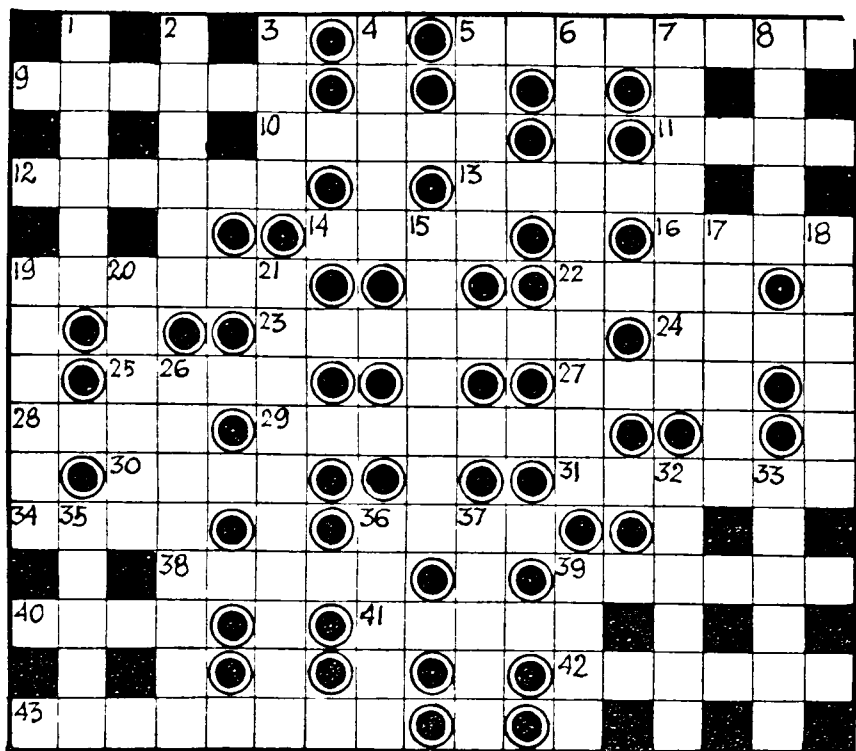
ARKUSZE POETYCKIE - TOMIKI MŁODYCH POETÓW

- 1 MAGDALENA CZYZYCKA Pierwsza miniatura baśni 5 00
- 2 KRZYSZTOF KASPRZYK Stan zagrożenia 5 00
- 3 MAREK KUSIBA Samobójstwo Marsjan 5 00
- 4 RADOSŁAW SARNICKI Jeszcze jeden wiersz 5 00

Zapowiedź wydawnicza.

H NELKEN Pamiętnik z krakowskiego getta
Przesyłka pocztowa 10% wartości zamówienia.

**POLISH CANADIAN
PUBLISHING FUND
P O Box 173, Station "B"
TORONTO, ONT M5T 2T3**

POZIOMO

- 1 Płatanina drog przejsz i szcieżek
- 9 Dawniej poważanie szacunek
- 10 Larwa owadzia
- 11 Jeden z zębów ssaka
- 12 Napój alkoholowy
- 13 Mały szybki okręt patrolowy
- 14 Wyspa koralowa
- 16 Malec brzdąc
- 19 Ulica spacerowa w miejscowości kuracyjnej
- 22 Talent poetycki natchnienie
- 23 Procenty
- 24 Słynny wulkan na Sycylii
- 25 Przeciągły długi szmer
- 27 Ton
- 28 Materiał opatrunkowy
- 29 Opada ze świerków sosen modrzewi
- 30 Trasa samolotu, statku
- 31 Samiec kaczki
- 34 Zaczyn
- 36 Konkurencja w lekkoatletyce
- 38 Pojednanie porozumienie
- 39 Samica osła
- 40 Jednostka terytorialna w USA
- 41 Żuraw do przenoszenia ładunków
- 42 Otrzymanie odebranie
- 43 Zapowiadająca program radiowy lub telewizyjny

PIONOWO

- 1 Tnąca krawędź scyzoryka
- 2 Pierscien z monogramem
- 3 Trumna ze zwłokami
- 4 Opust, zniżka ceny
- 5 Mieszkanie pomieszczenie
- 6 Ulubieniec faworyzowane dziecko
- 7 Zmiana kierunku lotu odbitej od czegoś kuli
- 8 Niemowa
- 15 Rodzaj wysmukłego pomnika
- 17 Szalbierz krętacz
- 18 Wylot kanału wulkanicznego
- 19 Oryginał ekscentryk
- 20 Obszar nie zaludniony opuszczony
- 21 Posrednik przy kupnie i sprzedaży, agent handlowy
- 26 Zaufany powiernik
- 32 Przedmiot chwały dumy
- 33 Obejście nocne straży
- 35 Wschodzenie, wstąpienie
- 36 W komnie
- 37 Luka, dziura
- 39 Zakonczenie tułowia u zwierząt, ryb, gadów

Rozwiązanie krzyżówki

POZIOMO labirynt, estyma robak kiel brandy awizo atol smyk deptak muza odsetki Etna, szum nuta, wata, igłowie kurs kaczor kwas skok zgoda, oslica stan dzwign odbior spikerka

PIONOWO ostrze sygnet, mary rabat lokal beniaminek, rykoszet niemy obelisk matacz krater dziwak pustka, komisjoner zausznik, chluba, obchod wstęp sadza otwor ogon

KRZYŻÓWKA WŁASNA z dowcipem na czasie

KĄCIK SZACHOWY

Nr 2

MOTTO

"Myślenie ma kolosalną przyszłość"

ROZWIĄZANIE ZADANIE NR 1

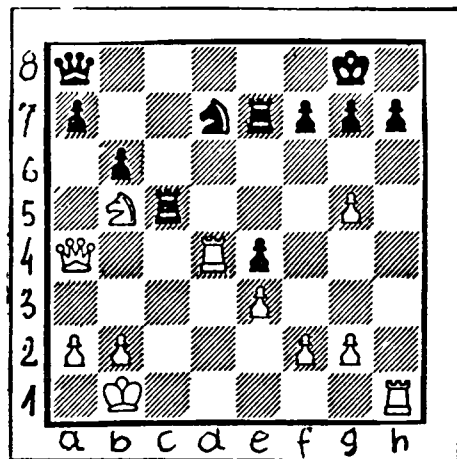
1 We1 e8 +!! Hd8 e8
2 Hd1 d4 He8 e5 wydaje się, że czarne obroniły się i pozostały z przewagą materialną, a jednak 3, Sc3 d5!! jest ostatecznym ciosem i czarnym pozostaje tylko poddać się

Tak grał nasz arcymistrz Akiba Rubinstein przeciw Bartoszkiewiczowi w 1932 r w Białymstoku
KRÓTKI RYS HISTORYCZNY ŻYCIA AKIBY RUBINSTEINA

Urodził się 12 grudnia 1882 roku, w Stawkach, koło Łomży
Do wielkich osiągnięć Jego należy wzbogacenie teorii otwarć, a szczególnie gry końcowej, a zwłaszcza w końcówkach wiezowych, był największym autorytetem i specjalistą
Osiągnął w 57 turniejach (lata 1904-1932) wspaniałe wyniki
20 razy zdobył lub podzielił I nagrodę, 14 razy zdobył lub podzielił II nagrodę, 17 razy zdobył jedną z dalszych nagród.
Zaledwie tylko 6 razy pozostał bez nagrody
Znakomitym wynikiem na olimpiadzie w Hamburgu w 1930 r przyczynił się do zdo-

bycia przez Polskę pucharu Hamiltona - Russella, a w 1931 r do zajęcia drugiego miejsca
Zmarł 14 marca 1961 r w Brukseli, gdzie mieszkał od lat dwudziestych naszego stulecia.

ZADANIE NR 2

Ruch mają białe
Znaleźć wygrywającą kombinację

Rozwiązanie w następnym numerze

GRAORZ

ECHO W TYM TYGODNIU POLECA :

• Na ekrany kin w Toronto w tym tygodniu weszły m in "Train of Dreams" w rez John N Smith, "South of Reno" w rez Marka Rezyki, urodzonego w Polsce, ale wychowanego w Kanadzie, no i spodziewany przeboj kanadyjski "A Winter Tan" w rez Jackie Burroughs, nakręcony na podstawie powieści "Give Sorrow Words, Maryse Holder's Letters from Africa"

• Ontario Science Centre (770 Don Mills Rd, 429-4100 wew 301, 302) o godz 19 film polski

- 18 maja "Magnat" w rez Filipa Bajona, 1987 r, w rolach głównych Jan Nowicki, Olgierd Łukaszewicz i Jan Englert.

• Miłośników teatru zawiadamiamy, że do 14 maja National Theatre School z Montrealu wystawiac będzie musical "The Cradle Will Rock" w Toronto Workshop Productions 12 Alexander St

• Telewidzów posiadających płatny kanał First Choice zawiadamiamy, że 13, 17 i 30 maja br będzie wyświetlany film Andrzeja Markiewicza Dream Beyond Memory" W rolach głównych Piotr Łysak, George Touliatos, Lisa Schrage

• W dniach od 10 maja do 29 maja odbywa się w Toronto festiwal teatrow kanadyjskich pod nazwą National Festival of Canadian Theatre I tak

- 11 - 13 maja Mennonite Theatre Projects przedstawia "The Courier",

- 10 - 12 maja teatr z Brantford występuje ze sztuką "The Off Ramp",

- do 15 maja Native Earth Performing Arts prezentuje sztukę "Coyote City" Adresy i godziny poszczególnych przedstawień pod telefonem 927-7735 Karnet na jeden wieczór obejmuje trzy przedstawienia i kosztuje \$10, a na trzy dni - \$20 i można obejrzec do 9 sztuk

• Robertson Davis (autor "Fifth Business") i Anthony Burgess ("Mechaniczna pomarańcza") Spotkają się z czytelnikami 13 maja o godz 20 00 w Massey Hall (593-4828)

• Pink Floyd w Toronto! 13 maja na Exhibition Stadium (872-2277)

• Nana Mouskouri będzie śpiewała w Roy Thomson Hall (593-4828) w dniach od 13 do 17 maja

• Festiwal tulipanów odbywać się będzie do 23 maja w Whitby, Cullen Gardens i Miniature Village 300 Taunton Rd, W, Hwy 12 N (668-6606)

• Kwiaty i moda będą tematem imprezy, odbywającej się 12 i 13 maja w Edwards Gardens, 777 Lawrence Ave E (447-4394)

• Larry Buckovich gra w Cafe des Copains w dniach 16-28 maja (48 Wellington St.E 869-01148)

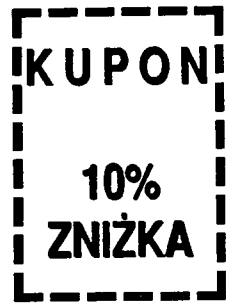
I DZIECIOM

• 17 maja rozpoczyna się festiwal teatrów dziecięcych (Harbourofront, 973-4600)

• Koncert dla młodych melomanów! "Aetna Canada Young People's Concert" w Roy Thomson Hall (872-2233) - 14 maja o godz 13 30 i 15 30

"Wyroby mięsne, wędliniarskie i delikatesowe najwyższej jakości" SPRZEDAJEMY DOSKONAŁE, POLSKIE WĘDLINY PO CENACH HURTOWYCH

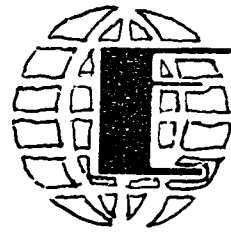
- realizujemy duże zamówienia, kroimy na życzenie wołowinę, cielęcinę, wieprzowinę i baraninę;
- przyrządzamy specjalne tace na przyjęcia;
- świadczymy usługi typu "catering";
- cotygodniowe obniżki
- prowadzimy sprzedaż Echa-Tygodnika Polskiego

Mississauga
Glen Erin Plaza
6040 Glen Erin Drive
858-8701

Etobicoke
78 Six Point Rd
239-1281

POLSKIE LINIE PODROZY JETZ
HIGH PARK TRAVEL CENTRE LTD.
 1502 Bloor St. W. Toronto, Ont.
 Wycieczki krajoznawcze, sanatoria, wakacje na polwinie

EMPRESS TRAVEL AGENCY Ltd

185 RONCESVALLES AVE. TORONTO, ONT. M6R 2S5 TEL: (416) 536 3554 6991

(naprzeciwko Credit Union) pod fachowym i doświadczonym kierownictwem
 RENATY OKOŁO KUŁAK

- **BEZPOŚREDNIE PRZELOTY DO POLSKI** od \$ 567.00 (cena w obie strony)
- **BILETY LOTNICZE**, przeloty czarterowe, wycieczkowe i indywidualne do Polski i wszystkich krajów świata
- **PASZPORTY, WIZY, ZAPROSZENIA**
 Atrakcyjne **WAKACJE** i ciekawe **WYCIECZKI** po przystępnych cenach (Hawaje Floryda, Meksyk, Wyspy Karaibskie)
- Wysyłamy **PACZKI ZYWNOŚCIOWE** i artykuły pierwszej potrzeby do Polski
- **UBEZPIECZENIE** dla przybywających z wizytą do Kanady od \$ 110 za 3 miesiące (wykupione nie później niż w ciągu 5 dni po przylocie)
- **INCOME TAX** - szybko, sprawnie, tanio
- Załatwiamy wszystkie formalności wizowo-paszportowe
- **Tłumaczenia**, akta notarialne, legalizacje
- **Upowazniony Dealer PEKAO** - pieniądze na konto A, C, bony, gotówka

PRZYJMUJEMY ZGŁOSZENIA TELEFONICZNIE, LISTOWNIE I OSOBISCIE

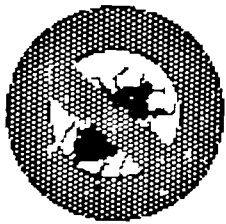
ZAPRASZAMY

Akceptujemy American Express na wszystkie usługi

TEL.: (416) 536-3554/6991

PIOTR CHWALISZ
 HENDERSON PARTNERS
 Chartered Accountants
 TEL. (416) 861-9046; 530-0305

ROACH BUSTERS
 rewelacyjna, bezwonna i nietoksyczna metoda wyłepienia plagi karaluchów mówimy po polsku
 tel 598-3007 lub 259-8309

"Dziewczyny, bądźcie dla nas piękne na wiosnę"
 mistrz **ANDRZEJ**, dzięki francuskim kosmetykom i barwom może wyczarować wspaniałą wiosenną fryzurę
PARIS STUDIO
 2007 Bloor St. W. Toronto
 TEL. 766-0660

HUMBERVIEW INSURANCE BROKERS LTD.

337 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont.
 TEL. 531 - 4647

INSURANCE NA:

DOMY SAMOCHODY KOMERCYJNE SKLEPY

WYCIECZKI
 ZAPROSZENIA
 WIZY
 WYMIANA PASZPORTÓW
 UBEZPIECZENIA SZPITALNE
 DLA ODWIEDZAJĄCYCH
 BILETY SAMOLOTOWE DO POLSKI

HUMBERVIEW TRAVEL

TEL.: 531 - 4648

PeKao-Travel

Organizator Najtańszych, Bezpośrednich Lotów Czarterowych Do Polski - 1988 - Samolotami Polskich Linii Lotniczych "Lot"

TORONTO - WARSZAWA	CENY	WARSZAWA - TORONTO
LUTY 10 21	567 00	DOWOLNE DATY POWROTU
MARZEC 13 20 30	653 00	LUTY 21
KWIECIEŃ 6 13 20 24	629 00	MARZEC 13 20 30
MAJ 1 8 15 22 29	776 00	KWIECIEŃ 6 13 20 24
CZERWIEC 1 5 8 12 15	809 00	MAJ 1 8 15 22 29
CZERWIEC 19 22 26 29 LIPIEC 3 6 10 13 17 20 24,27 31 SIERPIEŃ 3 7 10 14	873 00	CZERWIEC 1 5 8 12 15 19 22 26 29
SIERPIEŃ 17 21 24 28 31 WRZESIEŃ 4 7 11 14 18	777 00	LIPIEC 3 6 10 13 17 20 24 27 31
WRZESIEŃ 25 PAŹDZIERNIK 2 9 16 23 30	639 00	SIERPIEŃ 3 7 10 14 17 21 24 28 31
LISTOPAD 13 27	579 00	WRZESIEŃ 4 7 11 14 18 25
GRUDZIEŃ 4 11	769 00	PAŹDZIERNIK 2 9 16 23 30
GRUDZIEŃ 18 21	809 00	LISTOPAD 13 27
STYCZEŃ 4 19 (1989)	567 00	GRUDZIEŃ 4 11 18 21
		STYCZEŃ 4 19 (1989)
		LUTY 2 (1989)
		DZIECI PONIZEJ LAT 12 \$567 00
		DODATKOWE KOSZTY
		OPLATA LOTNISKOWA \$20 00
		UBEZPIECZENIE \$25 00
		DOZWOLONA ILOŚĆ BAGAŻU 30 kg PLUS BAGAŻ PODRĘCZNY

Prosimy Nie Zwlekać i Już Rezerwować Miejsca U Swoich Agentów Podróży Lub Bezpośrednio W PeKao Travel
769 - 9442

Century 21

PIOTR POBOJEWSKI

TEL biuro 743-7722 dom 890-2145

Scarlett Rd. przepiękny stylowy dom z dwoma kominkami, podwójnym garażem i bardzo dużą parcelą. \$ 441,200

Dundas/Kirwin 3-sypialniowy ładny townhouse \$149 800

Północne Etobicoke 3 sypialniowy townhouse Tylko \$124,900

Mississauga przy Queensway 2-rodzinny dom z trzema łazienkami, prywatnyjazd, duża parcela Tylko \$196,900

Mississauga tak jak dom, 3 sypialniowy townhouse wykończony basenem, garaż duża ogrodzona parcela, prywatnyjazd. Tylko \$138,900

Południowe Etobicoke 8-letni wolno stojący tzw "Raised bungalow" garaż, prywatnyjazd 2 kuchnie \$ 249,900

Dundas/Runsymede budynek ze sklepem i apartamentami z możliwością rozbudowy i otwarcia biznesu przez właściciela. Cena \$296,900 00

Mississauga przepiękny wolno stojący dom z garażem, prywatnymjazdem. Cena \$199,900

Cawthra/South Service Rd. 4-sypialniowy wolno stojący dom z podwójnym garażem prywatnymjazdem parcelą 75 x 132 stóp \$299,500

Business (sprzątanie i czyszczenie) z kontraktami. Duży dochód. \$19,900

Mississauga nowy dom z garażem i prywatnymjazdem. Cena \$172,900

NIERUCHOMOŚCI • KUPNO • SPRZEDAŻ

ROBERT HOLECZEK

Udziela solidnej i fachowej pomocy w sprzedaży, kupnie, wynajmowaniu, finansowaniu i wycenie wszelkich nieruchomości w Metro Toronto

TEL. biuro: 690-6363 dom: 423-9540

24-godzinny serwis

HomeLife REALTY SERVICES

Bloor/Landsdowne Semi z cegły 3 sypialnie 3 pełne łazienki 3 kuchnie blisko metra.

Dundas/Annete Ładny 3 piętrowy dochodowy dom cena \$ 254 900

High Park 3 piętrowy dom z cegły 8 pokoi 5 sypialni.

Eglinton/Rogers wolno stojący dwupiętrowy dom z cegły z garażem 6 pokoi, 3 sypialnie cena \$ 179 900

Dowdtown 2-piętrowy dom z dwoma sypialniami i parkingiem, cena \$ 134.500

SHERLOCK HOMES REALTY INC.

• WYCENA
• KUPNO
• SPRZEDAŻ
• INWESTYCJA

Chętnie udzieli w wszelkich poradach oraz profesjonalnej pomocy

ERYK HASIAK

Biuo 534-7788 (25 godz. serwis), Dom 620-1177

346 The West Mall Jednosypialniowe mieszkanie w kooperatywie 89 tys

716 The West Mall Trzysypialniowe Condo Podziemny parking, 149 tys

276 Roncesvalles Ave. 9 pokoi, 5 sypialni, 3 łazienki. Idealne na gabinet lekarski, na parterze lub 3 osobne apartamenty

RE/MAX real properties inc. realtor

• KUPNO • SPRZEDAŻ
• OSZACOWANIE
• ZAŁATWIANIE SPRAW FINANSOWYCH I PRAWNYCH

JACEK GOGOLA

biuro. 890 - 7474 dom 826 - 0747

1143 Highgate pięknie wykończony backsplit dla dwóch rodzin cena \$258 800

30 Queen Str dom w budowie możliwość otwarcia biznesu cena \$ 380 000

831 Main Str 33-apartamentowy dom. 150 tys dochodu, cena 1 milion 150 tys

61 Proctor Fourplex 25 tys dochodu Tylko \$ 219 tys

Blisko Wasaga motel restauracja dom, parcela 1,5 akra Tylko \$195 tys.

122 Roslyn Ave. Fourplex 25 tys dochodu Cena \$ 229 tys

Etobicoke sklep dekarcki wyposażony B. dobry dochód Cena \$ 149 tys

Royal York/Melrose 2+1 syp. apartament do wynajęcia.

ANNA KRYSIAK

RE/MAX

udzieli rzetelnej i fachowej porady we wszystkich sprawach związanych z kupnem i sprzedażą domów Pomagam przy otrzymaniu wszelkich mortgages, nawet przy minimalnym downpayment

Bezpłatne oszacowanie nieruchomości

Cottage na 25 akrowej działce przy Scetion Lake Cena \$49 tys

Centralne Etobicoke duży 3 sypialniowy bungalow z wykończonym "basenem" z łazienką z barem. Piękna działka 40 x 160 cena \$225 000

Mississauga 3 sypialniowy townhouse 2 łazienki garaż. \$129 900

TEL. biuro: 231-0600, dom: 858-0129

HMT EAGLE REALTY INC.

NIERUCHOMOŚCI

• SPRZEDAŻ
• KUPNO
• FINANSOWANIE
INWESTYCJE

ALEKSANDER OKOŁO-KUŁAK

biuro: 259-9231 dom: 626-0532

Erindale 5-sypialniowy dwupoziomowy townhouse Blisko do wszystkiego cena \$144,900

The West Mall bardzo duże condominium 3 sypialnie + den Cena \$159,900

Dundas/Dixie 4-sypialniowy townhouse Blisko komunikacji i szkół Cena \$128 900

East York 12-apartamentowy budynek z dobrym dochodem Cena \$649,900

TORONTO .. ETOBICOKE... MISSISSAUGA..

CHOLKAN

NIERUCHOMOŚCI

• KUPNO • SPRZEDAŻ
• FINANSOWANIE

EL ZBIETA KAUBE TEL.: 763 - 5555

MAŁGORZATA JEDLEWSKA

R.CHOLKAN & CO.LIMITED REALTOR

2336 Bloor St. W., Toronto, Ontario

Montreal Trust

247-7884 dom 249-2958

Dzidka Skrętkowska

serdecznie zaprasza zainteresowanych wynajmem, kupnem i sprzedażą nieruchomości! Oferuję swoją pomoc przy załatwianiu formalności finansowych i prawnych

Townhouse w Mississauga 3-sypialniowy 2 łazienki, kuchnia z wyjściem na balkon. Cena \$119 tys.

Brampton wolno stojący 2-piętrowy dom, 3 sypialnie 2 łazienki. Wykończona piwnica z pokojem rodzinnym i rekreacyjnym cena \$174,900

Condominium, Bloor Fielgate 2 sypialnie 2 łazienki, balkon, duży schowek, cena \$120 tys

BARBARA SAWALA

udziela rzetelnej pomocy i informacji zakreślenie sprzedaży i kupna i wynajmu nieruchomości w Burlington Hamilton i okolicach

Prosimy dzwonić

Alco Murray Real Estate Co Ltd (416) 659 8004 - czynny całą dobę

TEL. domowy (416) 332 - 8119

HMT EAGLE REALTY INC.

Julia Korpała, L.L.M.

tel. biuro: 259-9231 dom: 255-5954

Constitution/Budas 3-sypialniowy townhouse centrum Mississauga. Doskonała inwestycja \$ 114,900

SHERLOCK HOMES REAL ESTATE INC.

MAREK REJNIAK

Serdecznie zapraszam zainteresowanych kupnem i sprzedażą nieruchomości

Lakeshore/Islington dwupoziomowy wolno stojący dom na inwestycję Dochód miesięczny \$24 000 Cena \$ 223,900

Delikatny w polskiej dzielnicy znakomity business dla rodziny

Triplex po przystępnej cenie w zachodniej części Toronto znakomita inwestycja

Kennedy Danford (Scarb.) dwupiętrowy wolno stojący dom, 3 sypialnie możliwość wynajęcia basenem z oddzielnym wejściem, tylko \$ 195 000

Po bliższe informacje i fachową pomoc proszę dzwonić

Biuo 534-7788, oraz Pager Dom 756-1538 431 Roncesvalles Ave Toronto, M6R 2N3

Tower

METRO TORONTO

Sprzedaz-kupno, wynajem domów, interesów i apartamentów

Solidna i fachowa pomoc w załatwianiu formalności prawnych i finansowych

Kamil KOWALCZYK

Tel. biuro 536-5000 dom: 690-4182

Weston/Finch Condo apart. Tylko \$94 000

Dundas/Cawthra Condo apart. \$112 000 wymagane 11 tys wpłaty

Larose Ave/Scarlett 3 syp. Condominium z widokiem na południową stronę.

Dundas/Pacfic 3 piętrowy wolno stojący dom z mieszkanem dla właściciela i możliwością dochodu około 2 tys. miesięcznie

Ranemite/St Johns Rd. Murowany dom z trzema apartamentami, cena wywoławcza \$229 000

High Park Ładny 3-sypialniowy dom z prywatnymjazdem, podwójnym garażem. Tylko \$219 000

Mississauga Blisko kościoła św. Maksymiliana, 3 sypialniowy Backsplit na działce 51 x 125 znakomicie wykończony cena \$216,000

CENTURY 21 Parkland Ltd.

ERIK TURSKI

ASSOCIATE BROKER

TEL. 767- 8399

• Pomoc w załatwianiu spraw finansowych i prawnych

• Pomoc w finansowaniu kosztów przeprowadzki

• Kupno, sprzedaż domów, condominiów, biznesów

• Townhousy i condominia w cenie od 79 000 \$

• Dochodowe domy w rejonie High Park - Parkdale

St. Claire wolno stojący cena 185 tys

za Bay Yorkville w pobliżu Yonge Str Boutique Cena 28 tys Lease tylko 890 miesięcznie

Pierlett Rd. wolno stojący 2 piętrowy z cegły 4-sypialniowy 3 łazienki, 3 kuchnie cena 185 tys

WŁODZIMIERZ GRZESZCZAK

W TORONTO!

Informacji udziela i dokonuje rezerwacji terminów BADAŃ

RYSZARD PIOTROWSKI

TEL. 624 - 3361

**FIRMA
ITPOL
CONSTRUCTION**

- kompleksowe remonty i renowacje domy biura sklepy
- fachowe porady oraz wyceny gratis
- ściany sufity prace wykończeniowe
- stolarka malowanie instalacje

TEL. (416) 271-7029

**DENTURE THERAPY
CLINIC**
JAN M. WISNIEWSKI, D.T.
Pierwsza polska protezownia dentystyczna

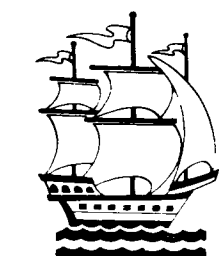
2337 Dundas St. W. Toronto
M6R 1X6
(Bloor Dundas Square Building)
TEL. (416) 533-8811

**DENTYSTYCZNE
PROTEZY**
NOWE I NAPRAWY
4 Wall Ave., Toronto
(Hwy 401 i Weston Rd.)

**URSZULA I BAUMAN,
D.T.**
przyjmuje codziennie i w soboty
TEL. (416) 245-7168

**Dr. Maria
RACZYNSKA**
lekarz rodzinny
z długoletnim
doświadczeniem w
chorobach zylaków
uprzejmie zawiadamia o
otwarciu gabinetu lekarskiego
oraz kliniki zylaków
2000 Credit Valley Rd
Suite 506, Mississauga, Ont.
TEL. (416) 828-4812,
828-4813

dr Janina Dutkiewicz
FAMILY PHYSICIAN
zawiadamia o otwarciu
gabinetu lekarskiego przy
3095 Glen Enn Dr. ste 7
MISSISSAUGA
TEL. 828-0038

**Polska Księgarnia
Wysyłkowa
"OD NOWA"**
oferuje najtańsze polskie książki
w Kanadzie KATALOGI wysyłamy
na życzenie

SCARBOROUGH, ONT
MIG 1R8
3950 Lawrence Ave. E
Apt 506
TEL. (416) 431-9882
Dla mieszkańców w południej części
Toronto możliwość dostawy do domu

**ADWOKAT
Michał Wojciech
CZUMA**
Specjalność:
SPRAWY SĄDOWE
821 - 8522

TORONTO
3416 Dundas St West
Suite 209 (przy Runnymede)
Toronto Ontario M6S 2S1
767 - 2127

MISSISSAUGA
2000 Argenta Rd, Plaza 1,
Suite 200
Toronto, Ont L5N 1P7
(Firma ANDERSON,
SINCLAIR)

LEKARZE, DENTYŚCI, APTEKI

**doktor
Matthew Kuszewski**
FAMILY PHYSICIAN

uprzejmie zawiadamia o otwarciu
praktyki lekarskiej w Toronto
przy 22 Roncesvalles Ave
Proszę dzwonić pod
531-8887

Wszelkie porady medyczne, powypadkowe,
rodzinne, stress-relaxing,
psychoterapia, wizyty domowe

Otwarto nowy punkt
sprzedaży gazety w
Mississauga

MAX'S DELICATESSEN
1151 Dundas Str. W.
za skrzyżowaniem Mavis/Dundas
Na plaży
TEL. 277-1936

Dr. J. Wójcik
MEDYCYNA OGÓLNA
6000 COTE DES NEIGES 190
Montreal
(w pobliżu szpitala St. Mary's i Jewish
General)

TEL. (514) 342-4522,
342-4525

dr Bogdan Pietraszek
rozpoczął praktykę lekarską
w Toronto jako lekarz ogólny
t.j. Family Doctor
w gabinecie przy
190 Fern Ave
naprzeciwko Credit Union
TEL 532 4317
przyjmuje od pon. do piątku 10-18
w soboty 10-13
ODBYWAMY WIZYTY DOMOWI

dr Jerzy Ochociński
z długoletnim doświadczeniem
w schorzeniach stawów i kręgosłupa
oraz komplikacjach pourazowych

dr Paweł Ochociński
uprzejmie zawiadamiają
o otwarciu gabinetów lekarskich
w Toronto

2199 Bloor West TEL. 762-4136

**ADAM
RADIO - TV - RAPAIR**
Naprawa wszystkich
rodzajów telewizorów,
radii, magnetofonów, video,
konwertorów
TEL 626 - 0620

**BIURO POMOCY
SPOŁECZNEJ**
30 Marmaduke Str
(budynek szkoły HOWARD PARK)
TEL 533-5471

Czynne pon., wtorki, czwartki
i piątki, godz. 10 00 4 00

POMOC I PORADY WE
WSZYSTKICH SPRAWACH
Legalizacja dokumentów
i uwierzytelnianie podpisów

**POMOC W UZYSKANIU
STATUSU IMIGRANTA
W KANADZIE**

• Czy należysz do tych, którzy chcą pozostać w Kanadzie na stałe? Istnieje możliwość, że będziesz mógł to osiągnąć w ramach PROPONOWANYCH ZMIAN PRAWA IMIGRACYJNEGO, rozważanych obecnie przez Departament Imigracji

Niezależnie od tego, jaki masz status - **NIE ZWLEKAJ** - nawiąż kontakt z

**D.L.B. IMMIGRATION
CONSULTANTS**
POPRIEDNIO KIEROWNIK
RZĄDOWEGO PROGRAMU
IMIGRACYJNEGO
DLA POLAKÓW W TORONTO
LINDA LEVER

240 Richmond St. West,
Suite 304
Toronto, Ont M5V 1W1
TEL. (416) 971-9914

**LECH
PRUSIŃSKI**
NAJSTARSZE
POLONIJNE BIURO
POMOCY
IMIGRACYJNEJ

W związku z przewidywaną zmianą kanadyjskich przepisów imigracyjnych zawiadamiamy wszystkie osoby pragnące uzyskać stały pobyt w Kanadzie - niezależnie od ich obecnego statusu - że nasze biuro udziela bezpłatnie porad we wtorki w godzinach 12 - 7 wiecz. 192 GARDEN AVENUE
TEL 588 - 1659

Julia Korpała, L.L.M.
Adwokat z Polski
z długoletnią praktyką
Udziela porad pomocy we wszelkich sprawach na terenie Polski m.in. małżeństwa przez pełnomocnika, rozwody w Polsce wszelkie notarialne pełnomocnictwa do Polski notaryalne sprzedaż, kupna i darowizny domów gruntów spadki i inne sprawy majątkowe w Polsce oraz i sąd polskich sądów i urzędów

3290 Lakeshore Blvd W
TORONTO M8V 1M4
TEL 255-5954
po telefonicznym uzgodnieniu

dermaton
ZAKŁAD
KOSMETYCZNY

- Pielegnacja twarzy, rąk i stóp
- Usuwanie zbędnego owłosienia
- Specjalistyczna aparatura
- Jakosciowe kosmetyki
- Wizyty prosimy zamawiac telefonicznie

TEL 766 - 1867
2198 Bloor St W Toronto

CHCESZ poznać swoją przyszłość, masz problem, nie wiesz jak go rozwiązać? Może pomoże Ci w tym wróżba z kart

Dzwoń 633-4469
prosić Anię

Jolanta Interiors

- zabudowa pokojów i piwnic
- wyposażenie kuchni i łazienek
- malowanie na drobny do malowania
- nowoczesny sprzęt oświetleniowy
- obróbka tkanin
- upamiętnienie z imprez
- zabawa

2208 Bloor Street W., Toronto, Ont. M6R 1T6 tel. 763-0000 763-0000

**MIRROR IMAGE
TRANSLATIONS**
Jan Wellinsberg

225 Dundas Street West
Toronto, Ont. M5G 1G5
TEL. (416) 233-0570

SYRENA TRAVEL LIMITED
1684 Queen Street West
TORONTO ONTARIO CANADA M6R 1B3
tel 1-416-533-9486

- SYRENA w służbie Polonii od 1957 roku
- Oferujemy
- 1987 - loty do Polski szybko i tanio
- Chcesz odwiedzić rodzinę - korzystaj z naszych usług
- Polecamy ubezpieczenia dla odwiedzających Kanadę
- Załatwiamy deklaracje dla osób potrzebujących wize

UBEZPIECZENIA, KSIĘGOWOŚĆ

Mutual of Omaha Insurance Company

- 1250 dol. miesięczne wolny od podatku dochod w razie choroby lub wypadku dla osób zatrudnionych na własny rachunek
- plany finansowe zabezpieczające dzieci
- plany emerytalne RRSP
- ubezpieczenia na życie

JERZY MAJEWSKI M.Sc.
TEL bus 631-6523, home 452-7239

NEW YORK LIFE INSURANCE COMPANY
FINANCIAL PLANNING • UBEZPIECZENIA

Life insurance (na życie) • Disability (chorobowe) • Mortgage (hipoteczne) • Business (handlowe) • RRSP • Annuity (emerytury)

SOLIDNIE • TANIO • SZYBKO
ANDRZEJ KRYSIAK
Po bliższe informacje proszę dzwonić
biuro 226-6515 dom 858 - 0129

**INCOME TAX SERVICE
FINANCIAL PLANNING**

ZOFIA ADAMCZYK, M.B.A.
TEL 822 - 6826

Zeznania podatkowe dla osób prywatnych i małych przedsiębiorstw według najnowszych przepisów finansowych

Bezpłatne konsultacje i porady
Jeżeli jesteś nowo przybyłym, też należą Ci się kredyty

CHRISTOPHER OPOLSKI
wypełnia zeznania podatkowe - INCOME TAX
w Twoim domu, solidnie i tanio
Usługi dla nowo przybyłych i emerytów
Proszę dzwonić o każdej porze
826 - 6728

Halina Baranowska, M.A., A.I.C.
Analiza potrzeb finansowych ubezpieczenia na życie zdrowie plany emerytalne RRSP dotychczasowe renty ubezpieczenia grupowe

The Prudential Assurance Company Limited
suite 503, 295 The West Mall
ETOBICOKE, Ont M9C 4Z4
TEL bus 622-1115

**SENNIK EGIPSKO-
CHALDEJSKI**
najwiarygodniejszy
przekład dzieł
wschodniego Derwisza
ponad 8000 haseł -
wykładni przeżyć
sennych
w broszurowym
wydaniu - \$ 9 z
przesyłką
BOŻENA, BOX 306
Port Coguitlam, B C
V3C 4K6

VOYTEK
MECHANICAL
CONTRACTING
Specialists in the
SALES INSTALLATION

REPAIRS
AIR CONDITIONING
HEATING
VENTILATION
HUMIDIFIERS

WRITTEN GUARANTEE
ASK US ABOUT OUR SPECIAL
OFF-SEASON INSTALLATION
RATES

756-3494

UREK
PHOTOGRAPHY
PORTRAIT • SLUB
• REPORTAŻ
&
PRODUKCJA KART
Z ŻYCZENIAMI
TELEFON
(416) 244-8903
• JERZY PAWLAK •

**ANKA
&
PETER**
2074 Bloor St. W.
Toronto, Ont.
TEL. 763-1100

**COMPUTERIZED
ACCOUNTING
BOOKKEEPING
&
INCOME TAX SERVICES**

TEL (416) 762-5891
Fachowo i solidnie
• księgowość i rachunkowość
dla małych przedsiębiorstw
wypełnianie formularzy

ANDRZEJ SZCZERBA

Montreal
**POLONIJNA KASA
KREDYTOWA**
65 Sherbrooke St. E. ste 103
TEL 845 3534

oferuje Polonii na wyjątkowo dogodnych warunkach wszelkiego rodzaju pożyczki i najlepsze oprocentowanie za sumy złożone w Kasie poniedziałek - środa 10-5 czwartek i piątek 10-20

HOMETARIO
REAL ESTATE LTD
ASSURANCE BROKERS LTD

- Kupno i sprzedaż nieruchomości wszelkiego rodzaju
- Ubezpieczenia na samochody - od ognia - kradzieży i inne

171 Roncesvalles Ave
Toronto
TEL. 531-3506

**UMOWY HIPOTECZNE •
AKTY NOTARIALNE
ZAPROSZENIA • A INNE
DOKUMENTY PO POLSKU
I ANGIELSKU • LISTY
URZĘDOWE I PRYWATNE •
ZYCIORYSY • WYPENIANIE
FORMULARZY**

Thumaczenia z angielskiego, francuskiego i hiszpańskiego na polski i odwrotnie

157 A
TEL. (416) 977

**INTERNATIONAL
VIDEO SERVICE**

Oferuje obsługę video w systemie amerykańskim na terenie Polski nagrywanie wszelkiego rodzaju spotkań uroczystości itp. od \$ 49

odwarzanie kaset video we wskazanych miejscach w kraju od \$ 29

Świąteczne video-listy i życzenia jedno i dwustronne oraz wszelkie inne życzenia i informacje (416) 769-4366 całą dobę

OBSŁUGUJEMY CAŁĄ KANADĘ I USA
Visa • Master Charge

ARNOLD PENK

SALES AND LEASING
Przedstawiciel firmy
sprzedającej samochody
General Motors

Nowe samochody 87 i 88
posiadają 6-letnią gwarancję
lub 100 tys km (power train)
oraz gwarancję antykorozyjną
na 6 lat lub 160 tys km

Wielka wysprzedaż samochodów przy wyjątkowo niskim oprocentowaniu. Szeroki wybór nowych i używanych samochodów. Używane samochody mają do nabycia roczną gwarancję. ARNOLD PENK gwarantuje najlepsze warunki sprzedaży samochodów, załatwia na poczekaniu sprzedaż i pożyczkę. Polecam tanio ubezpieczenia, uwzględniające zagraniczne prawa jazdy. Osobista opieka ARNOLDA PENKA w ciągu całego okresu posiadania auta. ARNOLD PENK posiada długoletnią praktykę w sprzedaży samochodów i udzielaniu pożyczek. Cieszy się wielkim uznaniem i zaufaniem wśród Polaków a także znany jest jako społecznik. Kupno samochodu jest poważnym wydatkiem finansowym, trzeba wiedzieć z kim nawiązać tak poważną transakcję. ARNOLD PENK jest wyróżniony przez GM jako Senior Master Salesman. Czy jeszcze ktoś może to zaoferować? Zanim podpiszecie gdziekolwiek transakcję zakupu, sprawdźcie u ARNOLDA PENKA!

Po wszelkie informacje uprasza się dzwonić 964-3211 lub do domu o każdej porze 731-0757, podając nazwisko i numer telefonu.

832 Bay St., Toronto, Ont. (przy College)

**ELŻBIETA
(ELIZABETH)
KORZYCKA**
PRZEDSTAWICIEL
COOKSVILLE DODGE
CHRYSLER
290 DUNDAS ST E Miss
(pomiędzy Cawthra i # 10)
TEL bus (416) 279 3031
Res 625 1961

ZNIŻKA PIENIĘŻNA do \$3000
na wybrane modele. Olbrzymi wybór
PICKUP TRUCKS i VANOW
Model 1987 rodzinny samochód Shadow
• Nowe samochody mają gwarancję na 7 lat,
lub 150 tys km

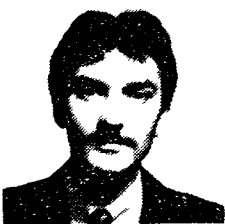
TOYOTA

TERCEL • COROLLA • CAMRY • CRESSID
• CELICA • SUPRA • VANS • TRUCKS

PRZYJDŹ I PORÓWNAJ
zanim podpiszesz transakcję kupna
nowego samochodu
DO ZOBACZENIA!

YONGE - LAWRENCE TOYOTA

**3020 YONGE ST.
481 - 5216**
(tuz obok przystanku metra)

**JACK
KLIMCZAK**
Tel. domowy: 762-9421

DOUBLER TRUCK DRIVER TRAINING

NAUKA JAZDY NA SAMOCHODACH CIĘŻAROWYCH
kategorii A i D

ocena umiejętności i doszkolenia dla kierowców
nauka od podstaw wraz z możliwością
dogodnych spłat
Registered and approved as a Private
Vocational School

2095 Weston Rd (na pld. od 401)

244-2725

OKAZJA!

No payments, no interest!
KUPUJĄC KAŻDY NOWY
PONTIAC lub BUICK w OLD MILL
nie płacisz rat i procentów
przez pierwsz. 3 miesiące.
Dzwoń: DAREK ZIELIŃSKI
TEL. 766 - 2443
OLD MILL
PONTIAC BUICK Ltd.
2500 Bloor St.W. - Bloor / Jane

KAPITALNE NAPRAWY SILNIKÓW

z pełnym zamontowaniem

**CRANKSHAFT SERVICE
& SUPPLIES Ltd.**
483 Dupont St.

Wszystkie prace objęte
gwarancją
1 roku lub 25,000 km
Kompletne naprawy
obsługa krajowych
i importowanych
samochodów

Stan Ignakiewicz
Moe Jabouri
537-2529
537-5857

BRAKES

FROM
59.95
per Drum
70.95
per Drum

\$50.00 zniżki na główną
naprawę silnika
wraz z niniejszym
kuponem

RENEWAL

Construction and
Renovation

Instalacje elektryczne
renowacje łazienek kuchni
wykładziny kafelki,
wykanczanie piwnic
Bezpłatna wycena.
TEL 249-5212 lub 742-1302

Mi & Le

Profesjonalnie, tanio
i szybko!

- urządzamy
- projektujemy
- tapetujemy
- malujemy

(z zewnątrz i wewnątrz)
wszelkiego typu
pomieszczenia
TEL. 253 - 0687

ACURA

Wysoko wyspecjalizowana
stacja obsługi samochodowej

S
H
E
R
W
A
Y

prowadzi SPRZEDAŻ, NAPRAWĘ
i WYNAJMOVANIE SAMOCHODÓW.
Wszystkie naprawy mechaniczne
Warsztat blacharski
Naprawy powypadkowe
(w ramach ubezpieczenia i bez)
Najnowocześniejsze urządzenia m m
prostownice do samochodów
Malowanie farbami europejskimi
SPECAJLIŚCI
O NAJWYŻSZYCH KWALIFIKACJACH

2000 The Queensway, Etobicoke
Po informację dzwonić i prosić o
JOHNA LUDWIGA (mowi po polsku)
TEL. 620 - 1987 8 00 do 6 00

PASSPORT

ON THE QUEENSWAY 1629
OPTIMA - IMARK - TROOPER
Oprac Konst OPEL, ISUZU

Bez cla - najlepsze światowe
samochody

mgr **KAROL KUBIK**
TRENER ŻEGLARSTWA

B. - 253-5008 Dzwon
H. - 424-2144 o poradę

AUTO DRIVING SCHOOL

"THE HELPFUL PROFESSIONALS"
WOJTEK ANT CZAK

Licencjonowany instruktor jazdy udziela lekcji
oraz przygotowuje do egzaminów państwowych
(Klasa "G")

TEL. (416) 259 - 9965 res.; 536 - 5454 bus.
900 Dufferin St Suite 215 TORONTO, ONT

EastWay

EASTWAY PLYMOUTH CHRYSLER LIMITED
2851 Eglinton Ave East
NAJLEPSZY SPRZEDAWCA
W SCARBOROUGH
oferuje

• największy wybór samo-
chodów nowych i używa-
nych
• bezkonkurencyjne
gwarancje 7 lat/115 tys
km
• dogodne możliwości
kredytowe
• tanie ubezpieczenia
rejestracje
Nikt nie sprzedaje
samochodów lepiej niż
ANDRZEJ CIERPICH
tel biuro 264-2501
dom 921-0515

431 Roncesvalles Ave,
Toronto, Ont M6R 2M3

**ZYGMUNT
PRZETAKIEWICZ**
Tel. 534-7788

**SHERLOCK
HOMES**

NIERUCHOMOŚCI

• KUPNO - SPRZEDAŻ • NISKIE CENY

ANDRZEJ PATOCZKA

Countrywide
EXECUTIVE REALTY INC.

TEL. Bus. (416) 897-8888; Res. (416) 849-667
257 Dundas Str E Mississauga, Ont L5A 1W8

ADVANCE REAL ESTATE LIMITED

1055 Bloor Street West, Toronto, Ont.
Od 1958 roku udziela Polonii solidnej,
fachowej i życzliwej pomocy przy kupnie
i sprzedaży nieruchomości. Załatwiamy
również finansowanie na korzystnych
warunkach.

**EWA
JANICKA**
TELEFON
534 - 9246
234 - 8319

POMAGAMY W SFINANSOWANIU KUPNA
LUB SPZEDAŻY NIERUCHOMOŚCI,
DLA NASZYCH KLIENTÓW

Z DYSTANSU

BIĆ ALBO NIE BIĆ ?

Historia jest stara jak sam sport człowieka, który uwija się pomiędzy walczącymi zawodnikami, niezmiernie rzadko darzy się sympatią Dla wygrywających oraz dla tych którzy im kibicują, sędzia jak gdyby nie istnieje, a w najlepszym razie rzuci się pod jego adres kilka komplementów w rodzaju "był bezstronny", albo "był dobry" Natomiast nie zdarza się, by tracił sędziego ze swojego pola widzenia ci, którzy przegrywają Arbiter jest znakomitym pretekstem do usprawiedliwienia porażki, zwłaszcza jeśli była ona nieznaczna, na arbitrze można też wyładować swoje napięcie i zwykłą złość, ze cos się nie udało Naturalnie bywa i tak, że sędzia popełnia rażące błędy i w rezultacie budzi uzasadnioną frustrację, bywa również jeszcze gorzej, gdy sędzia myli się, bo z jakichś względów chce się mylić No cóż sport jak niemal wszystko, co nas otacza, ma swoje blaski i cienie i nie sposób uniknąć tutaj pewnych "wpadek" Istotniejsze jest to, żeby w obliczu czyichś błędów nie tracić głowy, nie dać się ponieść fanatyzmowi, nie próbować dochodzić swoich racji przy pomocy przekleństw i pięści

Każdy sędzia, bez względu na to w jakiej dyscyplinie sędziuje, ma immunitet nietykalności Nie można go obrażać, ani werbalnie, ani tym bardziej czynnie Na chętnych do naruszenia tego prawa, czekają bardzo surowe kary, z dożywotnią dyskwalifikacją włącz-

nie Bezwzględność z jaką egzekwuje się te kary, skutecznie odstraszają zarówno zawodników, jak i ich opiekunów przed atakami na sędziów W tej sytuacji, stroną odwazniej krytykującą byli zawsze kibice Czasy, kiedy to kiepską pracę arbitra kwitowało się zawołaniem "sędzia kalosz!", kiedy wystarczały gwizdy i burzenie - minęły chyba bezpowrotnie Dzisiaj kibice przegranej drużyny, chcą nader często sami powiedzieć sędziemu, co myślą o jego umiejętnościach - w związku z czym bezceremonialnie próbują wtargnąć na boisko, albo przynajmniej rzucają w kierunku arbitra jakąś kanapką, puszką lub butelką

Daleki w tym momencie jestem od idealizowania dawnych kibiców Owszem, również i wtedy zdarzały się bójkę na boiskach, w których najbardziej uszkodzony stawał się sędzia Nie zawsze była to prowincja, powiedzmy - nasza piłkarska B-klasa, gdzie ulubioną szykaną było wsypywanie cukru do baku sędziowskiego motocykla, pamiętam także argentyńskiego boksera na olimpiadzie w Monachium, który po ogłoszeniu werdyktu znokautował sędziego

Nie sposób zatem nie uznać faktu, iż problem naruszenia nietykalności sędziów, istniał w sporcie niemal zawsze Niemniej musi przerażać, wyrazna eskalacja tego typu incydentów Ot, wystarczy otworzyć parę ostatnich gazet, by dowiedzieć się o kilku najnow-

szych wypadkach Najpierw był to więc Pete Rose, menager i trener baseballowej drużyny Cincinnati Reds, który kilkakrotnie pchnął sędziego, za co otrzymał 30-dniowe zawieszenie i \$10 tys grzywny Jego sprawa jeszcze nie zeszała z wokandy, gdy kolejny trener, tym razem hokejowej drużyny z New Jersey - Jim Schoenfeld, obrzucił sędziego stekiem wyzwick, a następnie uderzył go w żołądek Obydwa zdarzenia działy się na oczach milionów widzów, jako że mecze transmitowała telewizja.

Jakkolwiek by nie komentować podobnych historii, jedno nie ulega wątpliwości sędziowie - bez względu na to, czy sędziują dobrze, czy też źle, czy są uczciwi, czy też przekupni - czuć muszą czuć się bezpieczni, niech o ich kompetencji rozstrzygają ci, którzy wydawali licencje W przeciwnym razie, funkcja arbitra w sporcie nie będzie miała sensu A wtedy, nie będzie miał też sensu sport **F.M**

KRÓTKO:

- Z tenisowych kortów - Duży sukces odniosła Kanadyjska Helen Kelesi, kwalifikując się do finału Italian Open Umożliwiła jej to nie tylko dobra forma, ale i kontuzja Chris Evert, z którą Kelesi miała grać w ćwierćfinale W finałowym pojedynku, 18-letnia Helen uległa Argentynce Sabatini 6 1, 6 7, 6 1 W turnieju tym wystąpiła również Polka Iwona Kuczynska odpadając w drugiej rundzie po porażce z Sabiną Goleis (Jugosławia) 2 6, 2 6

- W nowym Jorku w Turnieju Mistrzów, Andre Agassi (USA) pokonał w finale Jugosłowianina Zivojinovica 7 5, 7 6, 7 5

- W Warszawie rozegrano mecz II rundy Pucharu Davisa (grupa 2), w którym Polska pokonała Luxemburg 5 0 W grach pojedynczych Polskę reprezentowali Lech Sidor i Wojciech Kowalski, zaś w grze podwójnej - Tomasz Maliszewski z Kowalskim

- Ivan Lendl, będzie mógł niebawem reprezentować Stany Zjednoczone Podkomisja Izby Reprezentantów rozpatrująca sprawę Lendla przychyliła się do prośby znakomitego tenisisty, by ominąć wymagany w normalnych warunkach 5-letni okres wyczekiwania na obywatelstwo amerykańskie Decyzja ta musi być jeszcze przegłosowana w obu izbach Parlamentu Sam Lendl stwierdził natomiast, iż bardzo by chciał grać jako Amerykanin zarówno w Pucharze Davisa, jak i również na olimpiadzie w Seulu

- Espanol Barcelona pokonał w pierwszym meczu finałowym o Puchar UEFA - Bayer Leverkusen 3 0 Rewanz, na boisku Leverkusena, odbędzie się 18 maja

- Michel Platini organizuje 23 maja w Nancy festiwal piłkarski, w którym wystąpią reprezentacja świata, drużyna Francji z lat 1984-86, zespół przyjaciół Platniego, Juventus Turyn, jedenastka złożona z zawodników klubów francuskich oraz ekipa byłych i aktualnych reprezentantów Francji Do gry w światowym zespole

ULA SIĘ SKARŻY

Uliana Siemionowa, była reprezentantka ZSRR w koszykówce, a obecnie w służbie hiszpańskiego klubu Tintoretto Madryt narzeka w rozmowie z dziennikarzem "Izwesti", że Komitet Sportu ZSRR prawie w całości przejmuję jej gazę "Z zarabianych w Hiszpanii 10 tys dolarów miesięcznie mam do swojej dyspozycji tylko 500" - mówi mierzająca ponad dwa metry znakomita koszykarka, która 18 lat grała w reprezentacji ZSRR i dopiero od niedawna występuje w Hiszpanii "Z tego trudno jest w Madrycie wyżyć" - skarży się Siemionowa i zapowiada, że zgodzi się na przedłużenie kontraktu z hiszpańskim klubem tylko wtedy, gdy będzie dostawała do ręki więcej pieniędzy

Najgorsze były dla Siemionowej dwa pierwsze tygodnie w

zaproponowany został Zbigniew Boniek Prócz niego

- m in Dasajew (ZSRR), Futre (Portugalia), Madjer (Algieria), Pele i Zico (Brazylia), Franz Beckenbauer (RFN), Ruud Gullit (Holandia) oraz Hugo Sanchez (Meksyk)

• Dobrze wypadli polscy cięzarowcy na mistrzostwach Europy w Cardiff Pomimo, że w kraju pozostało 5 najlepszych zawodników (przygotowują się do Olimpiady), Polska w klasyfikacji zespołowej mistrzostw zajęła 3 miejsce przegrywając jedynie z potentatami Bułgarią i ZSRR Polacy zdobyli w sumie 4 medale (1 srebrny i 3 brązowe)

• Według jeszcze nie potwierdzonej informacji, padł nowy rekord zarobków, jakim obdarza się profesjonalnych sportowców (chodzi o zawodników w grach zespołowych) Otóż do tej pory palmę pierwszeństwa dzierzył tutaj koszykarz Patrick Ewing, obrotywy zawodowej drużyny (NBA) z Nowego Jorku - New York Knicks, Ewing podpisał w 1985 roku 10-letni kontrakt na sumę \$30 mln Więcej od niego ma podobno zarobić inny koszykarz Michael Jordan z Chicago Bulls, któremu zaoferowano 8-letni kontrakt na 28 milionów Zdaniem znawców, suma ta wcale nie jest przesadzona, jako że Jordan od kilku sezonów zdobywa najwięcej punktów w NBA, strzelając nierzadko po 50, 60 punktów w jednym meczu Póki co jednak prezentujemy państwu zdjęcie z akcji w wykonaniu Ewinga

Helen Kelesi

Madrycie, kiedy to razem z trenerem musieli się utrzymywać z 5 dolarów dziennie - taką dietę otrzymali na ten czas od Sowintersportu

**U W A G A
MIŁOŚNICZY
SPORTU !**

Osoby zainteresowane prenumeratą roczną w cenie **TYLKO \$20** proszone są o kontakt na adres

**KULISY SPORTU
150 Paisley Blvd W
Apt 1508
MISSISSAUGA, ONT.
L5B 1E8**

PIŁKARSKA EKSTRAKLASA

W 24 kolejce I ligi piłkarskiej padły następujące rezultaty Legia - Olimpia Poznań 3 1 Widzew - Zagłębie Lubin 1 1 GKS Kat. - Pogoń 1 0 Lechia Gdansk - Górnik Wałb 1 0 Szombierki - Górnik Zabrze 3 2 Jagiellonia Białystok - ŁKS 1 0 Śląsk Wrocław - Stal St Wola 5 1 Lech - Bałtyk Gdynia 1 0

TABELA

1 Gornik Z	39	49-24
2 Legia	35	35-20
3 GKS	31	33-19
4 ŁKS	31	30-22
5 Śląsk	29	29-21
6 Widzew	27	26-19
7 Pogoń	24	29-29
8 Szombierki	23	22-25
9 Lech	22	21-25
10 Jagiellonia	21	15-19
11 Lechia	21	12-18
12 Zagłębie	20	17-21
13 Olimpia	17	23-35
14 Górnik Włb	17	15-27
15 Bałtyk	16	18-30
16 Stal	14	21-41

II LIGA

GRUPA I
Stoczniowiec Gdansk - Piast Gliwice 2 4 (1 1)
Ślęza Wroc - Odra Opole 1 1(0 0)
Polonia Byt Ruch Chorzow 0 2(0 0)
Zawisza Bydg Gwardia W wa 2 0 (0 0)
Zagłębie Wałb - Stal Stoczna Szczecin 2 2 (2 0)
Urania Ruda Śląska Stilon Gorz 0 0
Radomiak Radom GKS Jastrzębie 0 1 (0 1)
Odra Wodzisław - Piast Nowa Ruda 3 1 (1 1)

1 Ruch	41	38-10
2 Piast	35	37-20
3 GKS Jastrzębie	34	37-15
4 Polonia	33	30 15
5 Zagłębie Włb	25	22-19
Odra Wodzisław	25	22-19
7 Gwardia W-wa	24	17-15
8 Ślęza	23	20-19
9 Stilon	21	19 22
10 Radomiak	21	19-22
11 Zawisza	20	22 23
12 Piast Gliwice	19	22-29
13 Odra Opole	17	20-28
14 Stoczna	12	9-27
15 Uronia	10	10-35
16 Stoczniowiec	8	12-35

Rozroba w Bostonie

